

EY LLC
Kote Abkhazi Street, 44
Tbilisi, 0105, Georgia
Tel: +995 (32) 215 8811
Fax: +995 (32) 215 8822
www.ey.com/ge

შპს იუაი
საქართველო, 0105 თბილისი
კოტე აფხაზის ქუჩა 44
ტელ: +995 (32) 215 8811
ფაქსი: +995 (32) 215 8822

ბუღალტრული აღრიცხვის, ანგარიშგებისა და აუდიტის შესახებ საქართველოს კანონის მე-7 მუხლის მე-10 პუნქტის მოთხოვნების შესაბამისად მომზადებული ანგარიში

კვალიფიციური საკრედიტო ინსტიტუტის შპს მიკროსაფინანსო ორგანიზაცია „რიკო ექსპრესის“ აქციონერსა და სამეთვალყურეო საბჭოს

ჩვენ აუდიტირებულ ფინანსურ ანგარიშგებაზე 2023 წლის 15 მაისს გაცემულ დასკვნაში გამოვთქვით არამოდიფიცირებული აუდიტორული მოსაზრება. აუდიტირებული ფინანსური ანგარიშგება არ ასახავს აუდიტირებულ ფინანსურ ანგარიშგებაზე ჩვენ მიერ გაცემული დასკვნის თარიღის შემდეგ მომხდარი მოვლენების შედეგებს. ჩვენ არ ჩავვიტარებია წლიურ ანგარიშში ასახული იმ მოვლენების შედეგების აუდიტი, რომლებიც დადგა ჩვენ მიერ აუდიტირებულ ფინანსურ ანგარიშგებაზე გაცემული აუდიტორის დასკვნის თარიღის შემდეგ.

ჩვენი აზრით, რომელიც ეყრდნობა აუდიტის ფარგლებში ჩატარებულ სამუშაოებს:

- მმართველობით ანგარიშგებაში ასახული იმავე ფინანსური წლის ინფორმაცია, რომლისთვისაც მომზადდა ფინანსური ანგარიშგება, შესაბამისობაშია ფინანსურ ანგარიშგებასთან; და
- მმართველობით ანგარიშგებაში წარმოდგენილი ინფორმაცია აკმაყოფილებს ბუღალტრული აღრიცხვის, ანგარიშგებისა და აუდიტის შესახებ საქართველოს კანონის მე-7 მუხლისა და შესაბამისი ნორმატიული აქტების მოთხოვნებს.

ანა კუსრაშვილი

შპს „იუაის“ სახელით

2023 წლის 22 მაისი

თბილისი, საქართველო

მმართველობის ანგარიშგება

საქმიანობის მიმოხილვა

მიკროსაფინანსო ორგანიზაცია „რიკო ექსპრესი“ თითქმის ორი ათწლეულია წარმატებით მოღვაწეობს საქართველოს ფინანსურ ბაზარზე. ორგანიზაციამ აქტიური საქმიანობა ჯერ კიდევ 1997 წელს დაიწყო, როგორც საფინანსო ორგანიზაციამ - „რიკო კრედიტი“ და დროთა განმავლობაში ჩამოყალიბდა, როგორც ერთ-ერთი ყველაზე სწრაფად ზრდადი, განვითარებაზე ორიენტირებული კომპანია ფინანსურ სექტორში.

1997 წელს ორგანიზაცია „რიკო კრედიტი“ ერთ-ერთი პირველი ორგანიზაცია იყო საქართველოში, რომელიც ფულადი გზავნილების უმსხვილესი ორგანიზაცია "მანიგრამის" პარტნიორი გახდა საქართველოში. მოგვიანებით კი „რიკო კრედიტის“ პარტნიორ ორგანიზაციათა რიგს შეემატა „ვესტერნ უნიონი“ (Western Union), „იუნისტრიმი“ და სხვა მრავალი.

2007 წლის აპრილის თვიდან საქართველოს ეროვნულ ბანკში დარეგისტრირდა მიკროსაფინანსო ორგანიზაციად - „რიკო ექსპრესი“. 2022 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით კომპანიის ერთპიროვნული მფლობელია ქალბატონი დალი ურუშაძე.

კომპანია წარმოადგენს შეზღუდული პასუხიმგებლობის საზოგადოებას სამსაფეხურიანი კორპორაციული მართვის სტრუქტურით - კონტროლი და მართვა გამიჯნულია ერთადერთ აქციონერს, სამეთვალყურეო საბჭოსა და აღმასრულებელ დირექტორს შორის. ამ უკანასკნელს ევალება კომპანიის ყოველდღიური მენეჯმენტი და მისი წარმომადგენლობა, ხოლო სამეთვალყურეო საბჭო კი წარმოადგენს მთავარ მმართველობით ორგანოს და საკუთარი ამოცანების შესრულებისას ეყრდნობა მასთან არსებულ კომიტეტებს - აუდიტისა და რისკის კომიტეტებს. კომპანია სრულად აკმაყოფილებს ყველა მოთხოვნას, რომელიც განსაზღვრულია „მეწარმეთა შესახებ“ საქართველოს კანონით.

დღესდღეობით მომხმარებლებს საშუალება ეძლევათ უკვე 16 პარტნიორი ორგანიზაციის მეშვეობით განახორციელონ ყველაზე მოქნილი და დაბალპროცენტიანი სერვისი ფულადი გზავნილების მიმართულებით. „რიკო ექსპრესი“ თითოეული ფინანსური ორგანიზაციის პირდაპირი პარტნიორია საქართველოში, რაც მომხმარებელს საშუალებას აძლევს მიიღოს ან გააგზავნოს ფული მსოფლიოს ნებისმიერი მიმართულებით, დროის ნებისმიერ მონაკვეთში.

კომპანია მომხმარებელს სთავაზობს საკუთარ ფულად გზავნილებს: „რიკო-გრამ ისრაელი“, „რიკოგრამ Small World“, „რიკოგრამ I-transfers“, „რიკოგრამ Titanes“:

"რიკო-გრამ საქართველო" არის ფულადი გზავნილი, რომლის მეშვეობითაც შესაძლებელია ფულადი გზავნილების მიღება და გაგზავნა საქართველოს მასშტაბით, რიკო ექსპრესის ნებისმიერ ფილიალში. თანხის გაგზავნის საკომისიო შეადგენს 0.5%-ს, მინიმალური 1 ლარი/ევრო/დოლარი.

ასევე, საბერძნეთში ფულადი გზავნილების გაგზავნა/მიღება შესაძლებელია „რიკოგრამ Small World“-ის საშუალებით რომლის საკომისიო შეადგენს: 0-დან 100 ევრომდე – 1 ევრო; 100 ევროდან 400 ევრომდე – 1%; 400 ევროდან – 0.8 %;

„რიკო-გრამ ისრაელი“-ფულადი გზავნილების მიღება-გაგზავნა ისრაელიდან, ყველაზე დაბალ 1.2%-ად, ისრაელიდან თანხის გამოგზავნა შესაძლებელია 250-ზე მეტი სერვის-ცენტრიდან.

„რიკოგრამ I-transfers“ და „რიკოგრამ Titanes“ წარმოადგენენ ფულადი გზავნილის სისტემებს, რომლის საშუალებით შესაძლებელია გზავნილების მიღება იტალიიდან, გერმანიიდან და ესპანეთიდან. საკომისიოს საპროცენტო განაკვეთი შეადგენს თანხის 1.1%-ს.

ასევე 2008 წელს მიკროსაფინანსო ორგანიზაცია „რიკო ექსპრესმა“ ბაზარს იმ დროისთვის ერთ-ერთი ყველაზე ინოვაციური და უნიკალური პროდუქტი „ოქროს თამასუქი“ შესთავაზა. „ოქროს თამასუქი“ ეს გახლავთ ფასიანი ქაღალდი, რომლის შექმნაც შეუძლია ნებისმიერ ფიზიკურ ან იურიდიულ პირს „რიკო ექსპრესმა“ თანხის დაბანდებით. ეროვნულ ვალუტაში ოქროს თამასუქის გახსნა შესაძლებელია მხოლოდ იმ შემთხვევაში, თუ თამასუქზე შემოსატანი თანხა აღემატება 100 000 ლარის ექვივალენტს აშშ დოლარში/ევროში. თამასუქის გახსნა ასევე შესაძლებელია თუ უკვე არსებული თამასუქის თანხები და შემოსატანი თანხების ჯამი აღემატება 100 000 ლარის ექვივალენტს.

მიკროსაფინანსო ორგანიზაცია „რიკო ექსპრესი“ მომხმარებლებს სთავაზობს სალომბარდო სესხით სარგებლობას: ოქროს, ვერცხლის გარანტიით, ყოველგვარი საკომისიოს გარეშე; სესხი, რომელსაც „რიკო ექსპრესი“ გასცემს, ინდივიდუალურად მომხმარებლის კონკრეტულ თვიურ შემოსავალზეა მორგებული და მხოლოდ ამ პირობებიდან გამომდინარე განისაზღვრება კონკრეტული სესხის რაოდენობა და ტიპი, რათა ზუსტად იყოს განსაზღვრული სესხის ეფექტურობა, მომხმარებლის უფლებები და პირობები კი - დაცული.

კორპორაციული მართვა

კორპორაციული სტრუქტურა სრულად შეესაბამება საქართველოს კანონმდებლობით დადგენილ მოთხოვნებს შეზღუდული პასუხისმგებლობის საზოგადოებისადმი, მიკროსაფინანსო ორგანიზაციაში და ანგარიშვალდებული საწარმოსადმი. კომპანიას გააჩნია სამ საფეხურიანი მართვის სტრუქტურა, სადაც უზენაეს ორგანოს წარმოადგენს ერთპიროვნული დამფუძნებელი, ხოლო უშუალო მართვაში კი მეტწილად ჩართულია სამეთვალყურეო საბჭო და აღმასრულებელი დირექტორი. სამეთვალყურეო საბჭო არის აქტიური კომპანიის მართვის საკითხებში და მისი თავმჯდომარე სიღრმისეულადაა ჩახედული ყველა გამოწვევასა თუ ამოცანაში, რაც კომპანიას უდგას ჩვეული საოპერაციო საქმიანობის ფარგლებში. აღმასრულებელი დირექტორი ერთპიროვნულად უძღვება კომპანიის ყოველდღიურ მართვას, წარმოადგენს მას საქმიან ურთიერთობებში და ახორციელებს სამეთვალყურეო საბჭოს მიერ დასახული ამოცანების იმპლემენტაციას. „ობლიგაციების“ ემისიის შედეგად კომპანია გახდება ანგარიშვალდებული საწარმო და მასზე გავრცელდება საქართველოს ეროვნული ბანკის პრეზიდენტის N172/04 ბრძანებით დამტკიცებული საჯარო ფასიანი ქაღალდების კომპანიების კორპორაციული მართვის კოდექსი, რომელიც ძალაში შევიდა 2022 წლის იანვრიდან.

კომპანიის მმართველო ორგანოებია: (ა) ერთპიროვნული პარტნიორი; (ბ) სამეთვალყურეო საბჭო; და (გ) აღმასრულებელი დირექტორი. კომპანიის ერთპიროვნული პარტნიორია ქ-ნი დალი ურუშაძე, შესაბამისად, მოქმედი საკანონმდებლო ჩარჩოსა და კომპანიის წესდების მიხედვით, მის კომპეტენციაში შემავალ კორპორაციული მართვის საკითხებზე დგება ერთპიროვნული პარტნიორის გადაწყვეტილება - არ არის საჭირო პარტნიორთა კრების მოწვევა და/ან მისი ჩატარება. აღნიშნული საკითხებია:

- კომპანიის წესდების დამტკიცება, მასში ცვლილებებისა და დამატებების შეტანა;
- სამეურნეო პოლიტიკის ზოგადი პრინციპების განსაზღვრა;
- სამეთვალყურეო საბჭოს წევრების რაოდენობის განსაზღვრა და მათი დანიშვნა;
- იმ დამატებით უფლებათა გამოყენება, რომელიც კომპანიას აქვს დაფუძნებიდან ან მართვიდან გამომდინარე აღმასრულებელი დირექტორის და/ან პარტნიორის მიმართ, აგრეთვე კომპანიის წარმომადგენლობა იმ პროცესებში, რომელსაც იგი აღმასრულებელი დირექტორის წინააღმდეგ წარმართავს;
- წლიური შედეგების დამტკიცება და განკარგვა;

• დამატებითი შენატანების უკან დაბრუნება. აღსანიშნავია, რომ კომპანიის წესდება შედგენილია „მეწარმეთა შესახებ“ კანონის ახალი რედაქციის მიღების შემდეგ და შესაბამისად, ითვალისწინებს საჭირო საკანონმდებლო მოთხოვნებს. კომპანიის მმართველი ორგანოების დანარჩენი წევრები არიან: სამეთვალყურეო საბჭოს თავმჯდომარე - ლაშა ნიკოლაიშვილი სამეთვალყურეო; საბჭოს წევრები - ვლადიმერ შავლაყაძე, დავით შენგელია/ სამეთვალყურეო საბჭოს დამოუკიდებელი წევრი - ანა ნიკოლაძე აღმასრულებელი დირექტორი - თამარ გოგოძე. კომპანიის ერთპიროვნული მფლობელი არის დალი ურუშაძე, ხოლო სამეთვალყურეო საბჭოს თავმჯდომარე არის ერთპიროვნული მფლობელის შვილი. ჩამოთვლილ პირებს შორის სხვა ნათესაური კავშირი არ არსებობს. ქ-ნი დალი ურუშაძე, რომელიც წარმოადგენს კომპანიის ერთპიროვნულ პარტნიორს, აქვს მრავალწლიანი გამოცდილება მიკროსაფინანსო ორგანიზაციების მართვაში. იგი წარმოადგენს კომპანიის ერთპიროვნულ პარტნიორს მისი დაფუძნების დღიდან. გარდა კომპანიისა, იგი ასევე ერთპიროვნული პარტნიორია შპს „რიკო“-სი, რომელიც 2007 წლიდან დღემდე წარმატებულად საქმიანობს. ბ-ნი ლაშა ნიკოლაიშვილი წარმოადგენს კომპანიის სამეთვალყურეო საბჭოს თავმჯდომარეს და აგრეთვე არაერთი კომპანიის ერთპიროვნულ დამფუძნებელს (მათ შორისაა შპს „რიკო ფი“, შპს „რიკო კრედიტი“ და სხვ.). ბ-ნი ლაშას გააჩნია თითქმის ოცწლიანი გამოცდილება საფინანსო სექტორში აქტიური მოღვაწეობისა, მათ შორის, მმართველ პოზიციებზე. კომპანიის დაფუძნების დღიდან ბ-ნი ლაშა აქტიურად ჩართულია მის მართვაში და, სამეთვალყურეო საბჭოსთან და კომპანიის მენეჯმენტის გუნდის სხვა წევრებთან ერთად განსაზღვრავს კომპანიის განვითარების სტრატეგიულ მიმართულებებს. ქ-ნი თამარ გოგოძე წარმოადგენს საფინანსო სექტორში მომუშავე გამოცდილ მენეჯერს, რომელიც, კომპანიის სამეთვალყურეო საბჭოსთან ერთად, მრავალი წელია წარმატებით ართმევს თავს ყოველდღიური მართვის ამოცანების შესრულებას. ბ-ნი ვლადიმერ შავლაყაძე წარმოადგენს სამეთვალყურეო საბჭოს წევრს. მას აქვს მიკროსაფინანსო სექტორში მუშაობის 20-წლიანი გამოცდილება. ბ-ნი ვლადიმერი შპს „რიკო კრედიტს“ შეუერთდა 2003 წელს საინფორმაციო ტექნიკური განყოფილების უფროსად, 2007 წლიდან კი წარმოადგენს კომპანიის სამეთვალყურეო საბჭოს წევრს. ბ-ნი დავით შენგელია წარმოადგენს სამეთვალყურეო საბჭოს წევრს. მას აქვს მიკროსაფინანსო სექტორში მუშაობის 22-წლიანი გამოცდილება. ბ-ნი დავითი შპს „რიკო კრედიტს“ შეუერთდა მენეჯერის პოზიციაზე. 2004-დღემდე არის რიკო ექსპრესის საოპერაციო დეპარტამენტის უფროსი, 2018 წლიდან დღემდე კი წარმოადგენს კომპანიის სამეთვალყურეო საბჭოს წევრს. ქ-ნი ანა ნიკოლაძე წარმოადგენს კომპანიის სამეთვალყურეო საბჭოს დამოუკიდებელ წევრს. მას აქვს 10-წლიანი გამოცდილება საბანკო სექტორში. 2018 წლიდან დღემდე არის სს „ლიბერთი ბანკის“ კორპორატიული ბანკინგის უფროსი, 2012-2018 წლებში მართავდა ტერაბანკის იმავე განყოფილებას. 2007-დან 2012 წლებში მუშობდა Kor Standard Bank-ში სხვადასხვა პოზიციებზე. ქ-ნი ანა 1993-2003 და 2003-2005 წლებში სწავლობდა ივანე ჯავახიშვილის სახელმწიფო უნივერსიტეტში ფინანსებისა და საბანკო საქმის განხრით, 2007-2010 წლებში სწავლობდა ESM-ში, სადაც მოპოვებული აქვს MBA, 2017 წელს კი გავლილი აქვს პროექტების მენეჯმენტის კურსი George Washington University-ში.

კომპანიის სამეთვალყურეო საბჭოს წევრები ირჩევიან 3 (სამი) წლის ვადით და მათი განმეორებით დანიშვნა შეუზღუდავია. სამეთვალყურეო საბჭო თავად ირჩევს თავმჯდომარეს საკუთარი შემადგენლობიდან. დღეის მდგომარეობით ბ-ნი ლაშა ნიკოლაიშვილი წარმოადგენს სამეთვალყურეო საბჭოს თავმჯდომარეს. სამეთვალყურეო საბჭო მოქმედებს როგორც ერთ-ერთი უმთავრესი ორგანო კომპანიის მართვისა. მხოლოდ მისი თანხმობით შესაძლებელია შემდეგი ოპერაციების განხორციელება:

- კომპანიის საქმიანობის, პოლიტიკის, სტრატეგიის, პროცედურების, შინაგანაწესის, სტრუქტურის, საშტატო განრიგის, დებულებების, ინსტრუქციების და ა.შ. დამტკიცება;
- ფილიალების შექმნა და ლიკვიდაცია;
- აღმასრულებელი დირექტორის დანიშვნა, მასთან ხელშეკრულების დადება და შეწყვეტა, მისი ანგარიშების გასხვისება;
- იმ აქტივების შექმნა და გასხვისება, რომელთა ღირებულებაც აღემატება საწესდებო კაპიტალის 1%-ს;
- იმ სესხებისა და ვალდებულებების აღება, რომელთა ოდენობაც აღემატება საწესდებო კაპიტალის 1%-ს;
- პროკურის გაცემა და გაუქმება;
- რეკომენდაციების მომზადება პარტნიორის გადაწყვეტილებისათვის;
- გარე აუდიტორის არჩევა და სხვ.

დირექტორის ძირითადი მოვალეობების აღწერა:

- დირექტორის მოვალეობაში შედის კომპანიის მართვა და მე-3 მხარეებთან ურთიერთობა. კომპანიას ყავს 1 დირექტორი, რომელიც ინიშნება სამეთვალყურეო საბჭოს მიერ;
- დირექტორს აქვს წარმომადგენლობითი და მმართველობითი უფლებები კომპანიაში;
- დირექტორს აქვს უფლებამოსილება აწარმოოს კომპანიის ყოველდღიური მართველობა, ისევე როგორც მართოს გარკვეული საკითხები, რაც არ არის კონკრეტულად მინიჭებული დამფუძნებელთა კრებისთვის ან სამეთვალყურეო საბჭოსთვის;

„კომპანიის“ სამეთვალყურეო საბჭოს გააჩნია სამეთვალყურეო საბჭოს გადაწყვეტილებით შექმნილი ორი სათათბირო კომიტეტი: აუდიტის კომიტეტი და რისკების კომიტეტი. ხსენებული კომიტეტების წევრებსა და ხელმძღვანელებს ნიშნავს, მათ ფუნქციებს განსაზღვრავს და შესაბამის შიდა სახელმძღვანელოებს ამტკიცებს „კომპანიის“ სამეთვალყურეო საბჭო. აუდიტის კომიტეტი სამეთვალყურეო საბჭოს გადაწყვეტილებით სამეთვალყურეო საბჭოს წევრებისგან იქმნება აუდიტის კომიტეტი, რომელსაც ჰყავს არანაკლებ 1 (ერთი) დამოუკიდებელი წევრი. მის ხელმძღვანელად ინიშნება აუდიტის კომიტეტის დამოუკიდებელი წევრი. აუდიტის კომიტეტის ფუნქციები და საქმიანობის სპეციფიკა განისაზღვრება აუდიტის კომიტეტის სახელმძღვანელოთი, რომელსაც ამტკიცებს სამეთვალყურეო საბჭო „კომპანიის“ წესდების შესაბამისად. აუდიტის კომიტეტის ფუნქცია-მოვალეობები, მათ შორის, მოიცავს: 1) სამეთვალყურეო საბჭოს მიაწოდოს ინფორმაცია განხორციელებული აუდიტის შედეგების, ფინანსური ანგარიშგების უტყუარობაზე აუდიტის გავლენის და ამ პროცესში აუდიტის კომიტეტის მონაწილეობის შესახებ; 2) სამეთვალყურეო საბჭოს რეგულარულად წარუდგინოს საქმიანობის შესახებ ანგარიში და დაუყოვნებლივ შეატყობინოს თავისი ფუნქციების შესრულებისას წარმოშობილი წინააღმდეგობების შესახებ; 3) გააკონტროლოს „კომპანიის“ ფინანსური ანგარიშგების უტყუარობა, უზრუნველყოს შიდა კონტროლის სისტემის ეფექტიანობა და შიდა აუდიტის (ასეთი აუდიტის არსებობის შემთხვევაში) დამოუკიდებლობა, წარმართოს გარე აუდიტორთან ურთიერთობა. მათ შორის, ზედამხედველობა გაუწიოს: ა) ფინანსური ანგარიშგების შედგენის პროცესს; ბ) ხარისხის კონტროლის, რისკების მართვისა და, საჭიროების შემთხვევაში, ფინანსური ინფორმაციის შიდა აუდიტის ეფექტიანობას; გ) ფინანსური ანგარიშგების/კონსოლიდირებული ანგარიშგების აუდიტის განხორციელებას ხარისხის კონტროლის მონიტორინგის ანგარიშში ასახული დასკვნების გათვალისწინებით; დ) აუდიტორის/აუდიტორული ფირმის მიერ „ბუღალტრული აღრიცხვის, ანგარიშგებისა და აუდიტის შესახებ“ საქართველოს კანონის მოთხოვნების (მათ შორის, დამოუკიდებლობის შესახებ ნორმების) დაცვას. „კომპანიის აუდიტის კომიტეტი შედგება სამეთვალყურეო საბჭოს შემდეგი 3 (სამი) წევრისაგან: აუდიტის კომიტეტის წევრი: ლაშა ნიკოლაიშვილი; აუდიტის კომიტეტის წევრი: დავით შენგელია; აუდიტის კომიტეტის დამოუკიდებელი წევრი/თავმჯდომარე: ანა ნიკოლაძე; რისკების კომიტეტი „კომპანიას“ ჰყავს სამეთვალყურეო საბჭოს დაქვემდებარებაში მყოფი რისკების კომიტეტი. რისკების კომიტეტის ფუნქცია-მოვალეობები, მათ შორის, მოიცავს: 1) პერიოდულად განიხილოს და გაუწიოს რეკომენდაცია მენეჯმენტს რისკის აპეტიტის პარამეტრების შესახებ, რომლებიც უნდა გამოიყენოს მენეჯმენტმა კომპანიის ოპერირებაში; 2) მიიღოს ინფორმაცია კომპანიის ბიზნეს პრაქტიკის, პოლიტიკისა და პროცედურების შესახებ ზემოთ ჩამოთვლილ რისკებთან დაკავშირებით; 3) შედეგების მონიტორინგი კომპანიის რისკის აპეტიტის შესაბამისობის უზრუნველსაყოფად; 4) რისკების მთავარი აღმასრულებელი პირისა და შესაბამისობის მთავარი აღმასრულებელი პირის რისკისა და შესაბამისობის ანგარიშების გადახედვა, მათ შორის, ანგარიშებს ძირითადი რისკების ზემოქმედების შესახებ და გადადგმული ნაბიჯები ასეთი ზემოქმედების მონიტორინგის, შერბილებისა და კონტროლისთვის; 5) პერიოდულად განიხილოს მენეჯმენტის მარეგულირებელი კორესპონდენცია და ქმედებები; 6) კომპანიის სტრუქტურის ტესტირების პროგრამისა და შედეგების განხილვა და დამტკიცება; 7) კომპანიის მენეჯმენტთან ერთად პერიოდულად განიხილოს რისკის პოლიტიკა და გადადგმული ნაბიჯები, რათა უზრუნველყოს შესაბამისი პროცესები ამ პოლიტიკის განსახორციელებლად, ასევე კომპანიის მიმდინარე და განვითარებადი რისკების იდენტიფიცირება, გაზომვა, მონიტორინგი და კონტროლი. კომიტეტი არ არის უფლებამოსილი იმოქმედოს საბჭოს ნაცვლად ნებისმიერ ისეთ საკითხთან დაკავშირებით, რომელიც კანონით, რეგულაციებით ან არსებული პოლიტიკით შედის სამეთვალყურეო საბჭოს კომპეტენციაში. „კომპანიის“ რისკების კომიტეტი შედგება

შემდეგი 3 (სამი) წევრისაგან: რისკების კომიტეტის წევრი: ლაშა ნიკოლაიშვილი; რისკების კომიტეტის წევრი: ვლადიმერ შავლაყაძე; რისკების კომიტეტის დამოუკიდებელი წევრი/თავმჯდომარე: ანა ნიკოლაძე.

მიკროსაფინანსოს ძირითადი მაჩვენებლების მიმოხილვა

რიკო ექსპრესი აქტივების სიდიდით ერთ-ერთ მოწინავე პოზიციას იკავებს საქართველოს ბაზარზე არსებულ ფინანსურ ინსტიტუტებს შორის. კომპანიის 2022 წლის წმინდა მოგება შეადგინა 52,402 ათასი ლარი, რაც 2021 წლის მაჩვენებელზე 26.95%-ით მეტია. მთლიანი აქტივები 2022 წელს 19.09%-ით გაიზარდა (482,997 ათასიდან 575,197 ათასამდე), რაც ძირითადად გამოწვეულია კლიენტებზე გაცემული სესხების, ფულადი სახსრებისა და ძირითადი საშუალებების მატებით.

2022 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, მთლიანი ვალდებულებები 18.03%-ით, 274,653 ათას ლარამდე გაიზარდა. 2022 წელს სავალო ფასიანი ქაღალდების ოდენობა შემცირდა 6,185 ათასი ლარით და შეადგინა 115,263 ათასი ლარი.

აქვე უნდა აღინიშნოს, რომ კომპანიის მიერ გამომუშავებული მოგების უდიდესი ნაწილი მთლიან კაპიტალში რჩება, ხოლო დივიდენდის სახით უმნიშვნელო თანხა გაიცემა, რაც კომპანიის განვითარების მნიშვნელოვან ფაქტორს წარმოადგენს. კომპანიის მთლიანი კაპიტალი წინა წელთან შედარებით 50,236 ათასი ლარით (20.07%-ით) გაიზარდა და 300,544 ათასი ლარი შეადგინა.

ძირითადი ფინანსური ინფორმაცია

ათასი ლარი თუ სხვაგვარად არ არის მითითებული	დასრულებული წლისათვის (ათასი ლარი)		
	31 დეკემბერი 2022	31 დეკემბერი 2021	ცვლილება
წმინდა საპროცენტო შემოსავალი	67,314	57,788	9,526
წლის მოგება	52,402	41,277	11,125
მთლიანი აქტივები	575,197	482,997	92,200
კლიენტებზე გაცემული სესხები	425,849	366,416	59,433
მთლიანი ვალდებულებები	274,653	232,689	41,964
მთლიანი კაპიტალი	300,544	250,308	50,236

კომპანიაში დიდი ყურადღება ექცევა საქართველოს ეროვნული ბანკის მიერ დადგენილ საშუალო ლიკვიდობის კოეფიციენტის დონეს, რომელიც ეროვნული ბანკის მიერ დადგენილ ზღვარს ქვემოთ არასდროს ჩამოსულა და 2022 წლის მდგომარეობით 40.82%-ით განისაზღვრა.

ინფორმაცია ფილიალების საქმიანობის შესახებ

2022 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით კომპანიაში ფუნქციონირებდა შემდეგი 53 ფილიალი:

1	ვაკის ცენტრალური ფილიალი	თბილისი	ი.ჭავჭავაძის გამზ. 70
2	ვაკე სერვის ცენტრი	თბილისი	ი.ჭავჭავაძის გამზ. N12
3	პუშკინის ფილიალი	თბილისი	პუშკინის ქუჩა 21
4	თამარ მეფის ფილიალი	თბილისი	თამარ მეფის გამზ. 9
5	ვარკეთილის ფილიალი	თბილისი	ჯავახეთის ქ. 2
6	საბურთალოს ფილიალი	თბილისი	ალ. ყაზბეგის გამზ. N41
7	ნაძალადევის ფილიალი	თბილისი	დადიანის ქ.N77
8	გლდანის ფილიალი	თბილისი	ხიზანიშვილის ქ N1
9	პეკინის ფილიალი	თბილისი	პეკინის ქ. 5
10	ლილოს ფილიალი	თბილისი	კახეთის გზატკეცილი N112
11	დიდუბის ფილიალი	თბილისი	ა. წერეთლის გამზირი 141ა
12	ბულაჩაურის ფილიალი	თბილისი	ა. კალანდაძის ქუჩა 4
13	რუსთავის ფილიალი	რუსთავი	მეგობრობის ქ. N3
14	რუსთავის ფილიალი 2	რუსთავი	კოსტავას ქ. 19
15	მარნეულის ფილიალი	მარნეული	შ. რუსთაველის 60ა
16	თელავის ფილიალი	თელავი	ქ. წამებულის ქუჩა . N11
17	გორის ფილიალი	გორი	ი. ჭავჭავაძის გამზ. .N6
18	ხაშურის ფილიალი	ხაშური	ი.სტალინის ქუჩა. N112
19	სამტრედიის ფილიალი	სამტრედია	ჭავჭავაძის ქუჩა .N13
20	ქუთაისის ფილიალი	ქუთაისი	ჭავჭავაძის გამზირი. N62
21	ქუთაისის ფილიალი 2	ქუთაისი	დავით აღმაშენებლის მოედანიN2
22	ქუთაისის ფილიალი 3 (ნიკეა)	ქუთაისი	ნიკეას ქ. N2
23	წყალტუბოს ფილიალი	წყალტუბო	ი. ჭავჭავაძის ქ. N9
24	ზესტაფონის ფილიალი	ზესტაფონი	დ. აღმაშენებლის ქ. .N87
25	ფოთის ფილიალი	ფოთი	ძ. ლოლუას ქ.2.
26	ბათუმის ფილიალი	ბათუმი	ი. ჭავჭავაძის ქ. 25
27	ბათუმის ფილიალი 2	ბათუმი	ბარათაშვილის ქ. 18

28	ზუგდიდის ფილიალი	ზუგდიდი	ზვიად გამსახურდიას გამზ. 28
29	გურჯაანის ფილიალი	გურჯაანი	წმინდა ნინოს ქ. N1
30	დიდი დიღმის ფილიალი	თბილისი	იოანე პეტრიწის N 13
31	რუსთაველის ფილიალი	თბილისი	შოთა რუსთაველის გამზ. N31/13
32	მუხიანის ფილიალი	თბილისი	ა. გობრონიძის ქ. N 18
33	ქობულეთის ფილიალი	ქობულეთი	შოთა რუსთაველის N 3
34	სამგორის ფილიალი	თბილისი	მოსკოვის გამზ. N1
35	ქუთაისის ფილიალი	ქუთაისი	ი.ჭავჭავაძის გამზ. 50
36	ზუგდიდის ფილიალი	ზუგდიდი	მ. კოსტავას 5ა
37	სენაკის ფილიალი	სენაკი	ი. ჭავჭავაძის 123
38	ვაჟა-ფშაველას ფილიალი	თბილისი	ვაჟა-ფშაველას IV კვ. კორპ. 3ბ
39	სარაჯიშვილის ფილიალი	თბილისი	გურამიშვილის გამზ. N45
40	დიღმის მასივის ფილიალი	თბილისი	ევგენი მიქელაძის ქ.N7ა
41	ჭიათურის ფილიალი	ჭიათურა	ნინოშვილის ქ.N 9
42	წერეთელის ფილიალი	თბილისი	ა. წერეთლის გამზირი 114ა
43	ოზურგეთის ფილიალი	ოზურგეთი	ა. წულაძის ქ.N5
44	ახალქალაქის ფილიალი	ახალქალაქი	თავისუფლების ქ.N71
45	ახალციხის ფილიალი	ახალციხე	კოსტავა ქ.N10
46	კასპის ფილიალი	კასპი	სააკაძის ქ.N 88
47	ბოლნისის ფილიალი	ბოლნისი	სულხან-საბა ორბელიანის 101
48	ბორჯომის ფილიალი	ბორჯომი	მესხეთის 3
49	ქუთაისი - ბუკიას ფილიალი	ქუთაისი	ბუკიას და ავტომშენის ქუჩის კვეთა
50	აბაშის ფილიალი	აბაშა	თავისუფლების 54
51	გორი-ვისოლი	გორი-ვისოლი	სოფ ტანისხიდი, თბილისი-სენაკი-ლესელიძის ავტომაგისტრალი
52	ისნის ფილიალი	თბილისი	მეტრო ისნის მიმდებარედ
53	ვერის ფილიალი	თბილისი	კოსტავას 24

ბიზნეს გარემო

კომპანიის საქმიანობა საქართველოშია კონცენტრირებული. კომპანიის საქმიანობაზე გავლენას ახდენს საქართველოს ეკონომიკური და ფინანსური ბაზრები, რომლებსაც აქვთ განვითარებადი ბაზრისთვის დამახასიათებელი თავისებურებები. იურიდიული, საგადასახადო და ნორმატიული ბაზა თანდათან ვითარდება, მაგრამ ექვემდებარება სხვადასხვაგვარ ინტერპრეტაციას და ხშირ ცვლილებას, რაც, სხვა იურიდიული და ფინანსური ხასიათის დაბრკოლებებთან ერთად, კიდევ უფრო ზრდის გამოწვევებს იმ საწარმოებისთვის, რომლებიც საქართველოში საქმიანობენ. ფინანსური ანგარიშგება ასახავს ხელმძღვანელობის მიერ საქართველოს ბიზნესგარემოს გავლენის შეფასებას კომპანიის ოპერაციებსა და ფინანსურ მდგომარეობაზე. მომავალში ბიზნესგარემო შესაძლოა ხელმძღვანელობის შეფასებისგან განსხვავდებოდეს. უკრაინაში რუსეთის შეჭრის შედეგად ბევრმა წამყვანმა ქვეყანამ და ეკონომიკურმა კავშირმა უმკაცრესი ეკონომიკური სანქციები დაუწესა რუსეთს, მათ შორის რუსულ ბანკებს, სხვა საწარმოებსა და ფიზიკურ პირებს. ომის დაწყების შემდეგ რუსული რუბლი უცხოურ ვალუტებთან მიმართებით მნიშვნელოვანი ცვალებადობით ხასიათდებოდა, ასევე გაუფასურდა რუსული ფასიანი ქაღალდების ბაზრების და სხვა ბაზრებზე რეგისტრირებული რუსული კომპანიების ღირებულება. სიტუაცია ჯერ კიდევ ვითარდება, თუმცა უკვე გამოიწვია ჰუმანიტარული კრიზისი და უზარმაზარი ეკონომიკური ზარალი უკრაინაში, რუსეთსა და დანარჩენ მსოფლიოში. უკრაინა და რუსეთი საქართველოს მნიშვნელოვანი სავაჭრო პარტნიორები არიან. ომს მნიშვნელოვანი გავლენა ჰქონდა ქართულ ეკონომიკაზე; საქართველოში გადმოსახლებული რუსი და უკრაინელი მოქალაქეების მიერ უცხოურ ვალუტაში განხორციელებულმა ფულადმა გზავნილებმა მნიშვნელოვნად შეუწყო ხელი ქართული ლარის გამყარებას უცხოურ ვალუტასთან მიმართებით და 2022 წელს მშპ-ის 10%-იან ზრდას. ვინაიდან ომი ჯერაც მიმდინარეობს, შეუძლებელია იმის სარწმუნოდ შეფასება, თუ როგორ აისახება საბოლოოდ ეს კომპანიის საქმიანობაზე, ასევე გაურკვეველია, რა მასშტაბის გავლენას მოახდენს ის ზოგადად ეკონომიკაზე. კომპანიის ხელმძღვანელობა თვალს ადევნებს ეკონომიკურ ვითარებას შექმნილ გარემოში

ადამიანთა უფლებები

კომპანია ზრუნავს როგორც დასაქმებულების, ასევე მომხმარებელთა უფლებების დაცვაზე, კერძოდ: ა) კომპანია სრულად ადაპტირებულია მოქმედ კანონმდებლობაში განმტკიცებულ დასაქმებულთა უფლებების დაცვის წესრიგთან. შრომითი მოვალეობების შესრულების პროცესში დასაქმებულები უზრუნველყოფილნი არიან სათანადო შესვენების და დასვენების დროით, შვებულებებით, მაღალი კლასის სამედიცინო დაზღვევით და სხვა სოციალური დაცვის გარანტიებით, ამასთანავე, კომპანიაში მოქმედებს სავალდებულო საპენსიო სქემა. განსაკუთრებული ყურადღება ექცევა დასაქმებულთა მიმართ დისკრიმინაციის ყველა ფორმის აღმოფხვრას, მათ შორის წინასახელშეკრულებო ეტაპზე. კომპანიაში შექმნილია შრომის უსაფრთხოების დეპარტამენტი, რომელიც აქტიურად არის ჩართული უსაფრთხო შრომის პირობების შექმნაში. შემუშავებულია რისკების შეფასების დოკუმენტი, სადაც იდენტიფიცირებულია კომპანიის საქმიანობის პროფილის შესაბამისი რისკები და განსაზღვრულია რისკების საშიშროების აღმოფხვრისა და პრევენციის ღონისძიებები. ბ) კომპანიაში მოქმედებს პრეტენზიების მართვის დეპარტამენტი, რომელიც მომხმარებელთა პრეტენზიებზე ახდენს რეაგირებას, ხოლო ყოველთვის ეროვნულ ბანკს უზიარებს რეაგირების შედეგებს. თითოეული პრეტენზია ინდივიდუალურად შეისწავლება და გადაწყვეტილება მიიღება კომპლექსური მოკვლევის საფუძველზე.

კორუფციის წინააღმდეგ ბრძოლა

კომპანიის სამეთვალყურეო საბჭო უძღვება კორუფციის საწინააღმდეგო პოლიტიკის დანერგვას და აღსრულებას. ამ საქმიანობაში ნულოვანი ტოლერანტობაა გაცხადებული კორუფციული მიზნით განხორციელებული ფაქტების მიმართ, როგორცაა ვინმესთვის რაიმე ღირებულის მქონე სარგებლის დაუშახურებლად შეთავაზება ან მიღება, ასევე არასათანადო გადახდები საჯარო მოხელეების ან კერძო პირების მიმართ, მათი მხრიდან რაიმე სახის უპირატესობის მისაღებად, რაც მოიცავს როგორც ქრთამის გადახდის დაპირებას (პირდაპირ თუ არაპირდაპირ), ასევე მის მიღებაში ნებისმიერი ფორმით დახმარებასაც.

დასაქმების საკითხები

ჩვენი გუნდი

შპს მისო „რიკო ექსპრესში“ 2022 წლის განმავლობაში თანამშრომელთა საშუალო რაოდენობა იყო 568 თანამშრომელი. თანამშრომელთა მიღება ხდება გასაუბრების საფუძველზე. უამრავი კანდიდატიდან კომპანია არჩევს ყველაზე მოტივირებულ, მონდომებულ და კეთილსინდისიერ თანამშრომლებს, რომლებიც თავიდან მიიღებიან სტაჟირების ხელშეკრულების საფუძველზე. სტაჟირების წარმატებულად გავლის შემდგომ მათთან იდება ძირითადი დასაქმების ხელშეკრულება.

საქმიანობაში უმთავრესი და უპირველესი არის ადამიანური რესურსი, ამიტომ ვცდილობთ მათთვის შეიქმნას ოპტიმალური და ჯანსაღი პირობები ეფექტური და წარმატებული შრომისათვის. თანამშრომლებისადმი მიდგომის საბაზისო საყრდენი არის სამართლიანობა, რაც გამოიხატება ადეკვატური ანაზღაურებით და პრემიების გაცემით, ყოველწლიურად ხდება ხელფასის გადახედვა და ზრდა. არ ხდება უსაფუძვლო პრივილეგიები სამსახურში აყვანის დაწინაურების, ხელფასის თუ პრემიის გაცემისას. კომპანია იღებს თავის წილ პასუხისმგებლობას დასაქმებულების წინაშე და სანაცვლოდაც მათგან მოითხოვს კეთილსინდისიერ და ნაყოფიერ საქმიანობას მასზე დაკისრებული მოვალეობის შესრულებისას, რაც გათვალისწინებულია კომპანიის მიერ გამოცემულ შინაგანაწესში.

უსაფრთხოება და ჯანსაღი გარემო სამუშაო ადგილზე

კანონმდებლობის შესაბამისად კომპანიაში დაცულია უსაფრთხოების სტანდარტები, რათა თანამშრომლებისთვის შექმნილი იყოს ჯანსაღი და უსაფრთხო გარემო.

კომპანიის სათავო ოფისსა და ფილიალებში მოწყობილია აუდიო-ვიდეო მონიტორინგისა და სიგნალიზაციის სისტემები. სამუშაოს სპეციფიკიდან გამომდინარე, ზოგიერთ ადგილას გამოყენებულია ბეტონის კედლები და დაჯავშნილი მინები. ყველა თანამშრომელი დატრენინგებულია, თუ როგორ უნდა მოიქცეს საექვო სიტუაციებში. ყოველივე აღნიშნული უზრუნველყოფს თანამშრომელთა სიცოცხლისა და ჯანმრთელობის დაცვასა და უსაფრთხოებას.

ფილიალებში განთავსებულია ცეცხლმაქრები და შენობის საევაკუაციო გეგმა, რომლის შესახებაც ინფორმირებულები არიან თანამშრომლები. ასევე, გამართულია სპეციალური სისტემა, რაც დადებითად აისახება თანამშრომლის ჯანმრთელობასა და შრომის ნაყოფიერებაზე.

კომპანია თავისი ხარჯებით უზრუნველყოფს ყველა თანამშრომელს ჯანმრთელობის და სამოგზაურო დაზღვევით.

კომპანია ზრუნავს არამართო თანამშრომლების უფლებების დაცვაზე, არამედ მომხმარებელთა უფლებებზეც. ამ მიზნით შემუშავებულია შესაბამისი პოლიტიკა, რომელიც უზრუნველყოფს მომხმარებელთა პრეტენზიების მიღებას, განხილვისა და გადაწყვეტილების მიღების წესს. მუდმივად ხდება შემოსულ პრეტენზიებზე რეაგირება.

კომპანიის წინაშე არსებული ძირითადი რისკები და გაურკვევლობები

კომპანიის ბიზნესი რეგულირდება საქართველოს ეროვნული ბანკის მიერ. თუ კომპანია ვერ შეძლებს ბიზნეს ოპერაციების მარეგულირებელ კანონებსა და რეგულაციებთან შესაბამისობას, ასევე, ბიზნეს ოპერაციების საწარმოებლად საჭირო ყველა ნებართვის მოპოვებას ან მათი პირობების დაცვას ან და თუ საგადასახადო ინსპექცია აღმოაჩენს დარღვევებს, კომპანიას შეიძლება დაუწესდეს სერიოზული საურავები და ჯარიმები ან უფრო მკაცრი სანქციები, მათ შორის კომპანიის ბიზნეს აქტივობის მნიშვნელოვანი ნაწილის შეწყვეტა, რეგისტრაციის შეჩერება ან გაუქმება ან სისხლისსამართლებრივი სასჯელის გამოყენება მომუშავე ოფიცრების მიმართ.

თუ კომპანია ვერ შეძლებს ბიზნეს ოპერაციების მარეგულირებელ კანონებსა და რეგულაციებთან შესაბამისობას, კომპანიას შესაძლოა აეკრძალოს სამომხმარებლო სესხების გაცემა. მოქმედ წლიურ საპროცენტო განაკვეთებზე ზედა ზღვარის შემოღებამაც შეიძლება გააუარესოს კომპანიის ფინანსური მდგომარეობა.

მიუხედავად იმისა, რომ საქართველოს ეროვნული ბანკი მიკროსაფინანსო ორგანიზაციების რეგულირებისთვის „მსუბუქი ზედამხედველობის რეჟიმს“ იყენებს, ნებისმიერი ცვლილება ამ რეგულაციებში და ამ ცვლილებებთან შესაბამისობა რისკის ქვეშ აყენებს კომპანიის მომავალ ოპერაციებს.

სექტორში ოპერირებისთვის მიკროსაფინანსო ორგანიზაციებმა უნდა შეასრულონ ეროვნული ბანკის მოთხოვნები, რომლებიც მიკროსაფინანსო ორგანიზაციად რეგისტრირებას ეხება. მიკროსაფინანსო ორგანიზაციების მიმართ მთავარი მოთხოვნებია: 1) მინიმუმ 1 000 000 ლარის ოდენობის საწესდებო კაპიტალი, 2) სესხების გაცემა 100 000 ლარამდე, 3) მხოლოდ საკრედიტო ოპერაციების განხორციელება და უარის თქმა მომხმარებლებისგან დეპოზიტების მიღებაზე, 4) წლიური საპროცენტო განაკვეთის მაქსიმუმი ეფექტური საპროცენტო განაკვეთის მაქსიმუმ 50%-მდე და 5) წლიური ჯარიმის საპროცენტო განაკვეთი სესხის ძირითადი თანხის მაქსიმუმ 1,5-მაგ ოდენობამდე.

2018 წლის იანვრიდან მოქმედ წლიურ საპროცენტო განაკვეთზე ზედა ზღვრის დაწესების შედეგად რამდენიმე მიკროსაფინანსო ორგანიზაციამ შეწყვიტა საქმიანობა, რადგან ფუნქციონირებისთვის საჭირო საოპერაციო მოგებას ვეღარ იღებდა. ამრიგად, არსებულ მოთხოვნებში რაიმე ცვლილებამ ან ახალი მოთხოვნების შემოღებამ შეიძლება კომპანია აიძულოს, შეწყვიტოს ოპერირება მოთხოვნებთან შეუსაბამობის გამო ან იმის გამო, რომ ბიზნესი ვერ აკმაყოფილებს ამგვარ მკაცრ მოთხოვნებს.

ფინანსური რისკების მართვა

ფინანსური კომპანიების მთავარ საფრთხეს წარმოადგენს საბაზრო, საკრედიტო და ლიკვიდურობის რისკები. **საბაზრო რისკს** წარმოადგენს სავალუტო და საპროცენტო რისკები. **საკრედიტო რისკი** ეს არის კონტრაგენტების მიერ თავისი ვალდებულებების შესრულების უუნარობით გამოწვეული დანაკარგი, კერძოდ პროცენტების და ვალის ძირითადი თანხის საკრედიტო ხელშეკრულებით გათვალისწინებულ ვადაში გადაუხდელობის გამო. კომპანიის მთავარი ამოცანაა მოახდინოს რისკების იდენტიფიკაცია და შესაბამისი ღონისძიებების გატარება. ხორციელდება კომპანიაში არსებული ქონებისა და რესურსების

პროდუქტიული განაწილება და გამოყენების ხელშეწყობა, აქტივების დაცვა და გაძლიერება, ადამიანური რესურსებისა და ინსტიტუციონალური ცოდნის ბაზის განვითარება და გაძლიერება, ოპერაციების ოპტიმიზაცია და სხვა. კომპანია აფასებს იდენტიფიცირებულ რისკებს, თუ რომელი და რა დონის რისკისთვის არის მზად, ასევე რა ღონისძიებები გაატაროს რისკის შესამცირებლად. რისკების შემცირების მიზნით, კრედიტის გაცემის შესახებ გადაწყვეტილებები მიიღება ძირითადად მსესხებლის გადახდისუნარიანობის და კრედიტუნარიანობის საფუძველზე. უზრუნველყოფის საშუალებებს კომპანია იყენებს საკრედიტო რისკის შესამცირებლად.

საკრედიტო, საბაზრო და სხვა რისკების მიმოხილვა

კომპანიის საქმიანობისათვის გარკვეული რისკებია დამახასიათებელი და მათი მართვა ხორციელდება გამოვლენის, შეფასებისა და კონტროლის უწყვეტი პროცესით. რისკის მართვის ამ პროცესს გადამწყვეტი მნიშვნელობა აქვს კომპანიის უწყვეტი შემოსავლიანობისთვის. ხელმძღვანელობის ზედა რგოლი პასუხს აგებს და უშუალოდაა ჩართული რისკის მართვის საქმიანობაში. კომპანიის სამეთვალყურეო საბჭო იღებს რისკის მართვის შესაბამის გადაწყვეტილებებს (რომლებიც მოიცავს როგორც ქვემოთ აღწერილ ფინანსურ რისკს, ისე ბიზნეს რისკებს, როგორცაა გარემოს, ტექნოლოგიებისა და დარგის ცვლილებები) რეგულარულ შეხვედრებზე, რომლებიც მინიმუმ თვეში ორჯერ ტარდება. კომპანიას ძირითადად აქვს საკრედიტო, ლიკვიდურობის და სავალუტო რისკები. მისთვის ასევე, დამახასიათებელია საოპერაციო რისკები.

საკრედიტო რისკი

საკრედიტო რისკი არის რისკი იმისა, რომ ფინანსური ინსტრუმენტის მონაწილე მხარე ვერ შეძლებს მოვალეობის შესრულებას და ამით მეორე მხარეს ფინანსურ ზარალს მიაყენებს.

კომპანიის საკრედიტო რისკის მაქსიმალური მოცულობა უდრის თავისი ფულადი სახსრების (გარდა ნაღდი ფულის ნაშთისა სალაროში), გაცემული სესხების, დებიტორული დავალიანების და წარმოებული ფინანსური აქტივების საბალანსო ღირებულებას. სალომბარდო სესხებთან დაკავშირებული საკრედიტო რისკები ძირითადად იმართება, სესხების უზრუნველყოფის მოთხოვნით. გარდა ამისა, კომპანია ზღუდავს და აკონტროლებს ერთ მსესხებელზე ან მსესხებელთა ჯგუფზე გაცემული სალომბარდო სესხების თანხას (მაქსიმუმ 100 000 ლარი) და არ არსებობს ერთი მსესხებელი, რომელზეც მნიშვნელოვანი ნაშთი მოდის, სალომბარდო სესხების მთლიან ნაშთთან მიმართებაში.

იპოთეკური სესხის შემთხვევაში, სესხის მომთხოვნი პირი ჯერ ავსებს სასესხო განაცხადს, რომელსაც განიხილავს და აანალიზებს კომპანიის საკრედიტო განყოფილება. თუ განაცხადს დაამტკიცებს საკრედიტო განყოფილება, შემდეგ ტარდება გასაუბრება პირადად კლიენტთან კომპანიის დირექტორისა და სამეთვალყურეო საბჭოს თავმჯდომარის მიერ. თუ კომპანიის დირექტორი და სამეთვალყურეო საბჭოს თავმჯდომარე დაასკვნიან, რომ აღნიშნული კლიენტის შემთხვევაში საკრედიტო რისკის მისაღები დონე არსებობს, შემდეგ ხდება დასაგირავებელი ქონების შეფასება და გაიცემა იპოთეკური სესხი, რომლის თანხაც არ აღემატება ქონების სალიკვიდაციო ღირებულების 30%-ს. ეს არის ის მიახლოებითი თანხა, რომლის მიღებაც მოსალოდნელია აქტივის დაჩქარებული წესით გაყიდვის შედეგად, ვიდრე იქნებოდა დამოუკიდებელ მყიდველზე ჩვეულებრივი გაყიდვის პირობებში.

სალომბარდო სესხის შემთხვევაში თუ მსესხებელი 15 დღეზე მეტი ხნის განმავლობაში ვერ განახორციელებს შენატანს, კომპანია კლიენტს უგზავნის ოფიციალური გაფრთხილების წერილს და თუ

მსესხებელი დამატებით მიცემულ ვადაშიც არ დაფარავს დავალიანებას, მაშინ კომპანია ჩამოწერს სესხს და ყიდის უზრუნველყოფის საგანს.

იპოთეკური სესხების შემთხვევაში, ოფიციალური გაფრთხილების წერილი იგზავნება მაშინ, თუ მსესხებელი ვერ გადაიხდის 30 დღეზე მეტი ხნის განმავლობაში და წერილი ასევე, ქვეყნდება გაზეთში. თუ მსესხებელი ვერ გადაიხდის დავალიანებას დროულად კომპანიის თანამშრომელი კლიენტს უკავშირდება ტელეფონით ან მოკლე ტექსტური შეტყობინებით და მოსთხოვს თანხის დაფარვას. ჩვეულებრივ, კომპანია სასამართლოს მხოლოდ მაშინ მიმართავს დაგირავებული უძრავი ქონების გაყიდვის მოთხოვნით, როდესაც სესხი 60 დღეზე მეტი დღითაა ვადაგადაცილებული. თუმცა გარკვეულ შემთხვევებში, კომპანია ცდილობს კლიენტთან სესხის შეცვლილ პირობებზე მოლაპარაკებას, დაგირავებული ქონების გაყიდვის თავიდან აცილების მიზნით. როგორც წესი, სასამართლო აკმაყოფილებს კომპანიის მოთხოვნა და აქტივები იყიდება კომპანიის მიმართ მსესხებლის დავალიანების დასაფარად. თუმცა, ხშირად ჯარიმების დაფარვა არ ხდება. სასამართლოში საქმის წარმოებას შეიძლება დაახლოების ერთი წელი დასჭირდეს, ხოლო აღსრულების პროცესს კიდევ 3 თვე.

საბაზრო რისკი

საბაზრო რისკი არის რისკი, რომელიც განაპირობებს ინვესტიციის ღირებულების შემცირებას საბაზრო ფაქტორების ცვლილებების გამო. ეს ფაქტორები გავლენას ახდენენ მთლიანად პროცესზე და ფინანსური ბაზრების მდგომარეობაზე. იგი შეიძლება შემცირდეს მხოლოდ აქტივების დივერსიფიცირებით, რომლებიც არ არიან კორელირებული ბაზართან როგორცაა ალტერნატიული კლასის აქტივები. საბაზრო რისკს „სისტემურ რისკსაც“ უწოდებენ, რადგან ის დაკავშირებულია ფაქტორებთან, მაგალითად როგორცაა რეცესია, რომელიც გავლენას ახდენს მთლიანად ბაზარზე. საბაზრო რისკი მოიცავს შემდეგ რისკ ფაქტორებს, რომელთა ერთობლიობაც ქმნის საბაზრო რისკს:

1. სავალუტო რისკი - ეს არის სავალუტო გაცვლის კურსის ცვლილება გაიზრდება თუ შემცირდება.
2. კაპიტალის რისკი - აქციათა ფასის ცვლილება გაიზრდება თუ შემცირდება.
3. ინფლაციის რისკი - ინფლაციამ პოტენციურად შეუძლია განაპირობოს ფასების ზრდა ყველა საქონელზე და მომსახურებაზე, რომელიც თავის მხრივ იწვევს ფულის გაუფასურებას.
3. საპროცენტო განაკვეთების რისკი - რისკი, რომელიც მოდის პროცენტის გაზრდის ან შემცირების საფუძველზე.

ფინანსური ისტებლიშმენტი რუტინულად ეჩეხება სხვადასხვა ტიპის რისკებს საოპერაციო საქმიანობისას. რისკები განპირობებული ფინანსური ზარალის გაურკვეველობით, შეუძლია დაასახიჩროს ბიზნესი ან ზიანი მიაყენოს დროსთან ერთად თუ დროულად არ დაგძლევთ მას. რისკის მართვის მექანიზმი უნდა შემუშავდეს რისკების მართვის ფილოსოფიის საფუძველზე, რათა მინიმიზაცია გაუკეთოთ იმ რისკებს, რომელთაც შეუძლიათ მნიშვნელოვნად დააზარალონ კომპანიის ფინანსური მდგომარეობა. ეს გულისხმობს პოტენციური რისკების გამოვლენას, ანალიზს და იმ ღონისძიებების გატარებას, რომელიც ამ რისკებს შეამცირებს ან გააუვნებლებს.

ყველაფერი ზემოთ თქმულიდან გამომდინარე კომპანიის ძირითადი ამოცანაა თანამედროვე მეთოდებით და ტექნოლოგიებით ყველა საჭირო ინფორმაციის მოძიება, შეგროვება და ანალიზი. ამავდროულად საოპერაციო საკრედიტო რისკების ეფექტური მართვა და სახელმწიფო რეგულაციების სწორი გაგება და შესატყვისი შიდა განაწესის პოლიტიკის შემუშავება რათა კომპანიის მართვა შეესაბამებოდეს სახელმწიფო რეგულაციებს და ნორმატივებს. ყველაფერი ეს არის ერთ-ერთი პერსპექტიული ინსტრუმენტი, რომელიც

ხელს შეუწყობს გავიგოთ ყველაზე მკაცრი, პერმანენტული და მნიშვნელოვანი რისკების პოტენციური ბიზნესში და უზრუნველყოთ დანაკარგების შემცირება კომპანიის საქმიანობაში.

სავალუტო რისკი

უცხოურ ვალუტაში გამოხატული აქტივებისა და ვალდებულებების გამო არსებობს სავალუტო რისკი. სავალუტო რისკს ხელმძღვანელობა აკონტროლებს სესხების გაცემით და დაფინანსების მიღებით ერთსა და იმავე ვალუტაში.

საოპერაციო რისკი

საოპერაციო რისკი წარმოადგენს დანაკარგის რისკს, რომელიც წარმოიქმნება სისტემების მწყობრიდან გამოსვლის, ადამიანური შეცდომის, თაღლითობის ან გარე მიზეზების გამო. როდესაც არ ხორციელდება კონტროლი საოპერაციო რისკებმა შესაძლოა გამოიწვიოს რეპუტაციის შელახვა, სამართლებრივი, ან მარეგულირებელი ზომები ან ფინანსური ზარალი. კომპანია საოპერაციო რისკს ძირითადად ამცირებს იმით, რომ ხელმძღვანელობის ზედა რგოლი უშუალოდაა ჩართული კომპანიის პროცესებსა და ოპერაციებში, შეფასების, ავტორიზაციისა და შეჯერების პროცედურების ჩათვლით. საოპერაციო რისკის შემცირება ხდება კონტროლის სისტემის მეშვეობით, რაც გულისხმობს მოვალეობების ეფექტურ გადანაწილებას, თანამშრომლების სპეციალიზირებას, შიდა აუდიტს.

სამომავლო სტრატეგია და მიზნები

კომპანია მიზნად ისახავს გააგრძელოს ბოლო წლების საქმიანობა, განვითარების მაღალი მაჩვენებლების შენარჩუნება, იგეგმება დამატებითი ფილიალების გახსნა ახალ გეოგრაფიულ არეალებში - საქართველოს მასშტაბით ყველა რეგიონში, კადრების მოზიდვა, მოსახლეობისთვის ფინანსური მომსახურებისას მეტი კომფორტის მიწოდება და რაც მთავარია წლიური ბრუნვის შენარჩუნება და ზრდა, რაც თავის მხრივ ბიუჯეტში მიმართული თანხების ზრდის პირდაპირპროპორციულია. აღსანიშნავია, რომ არ იგეგმება მიმართულების რადიკალური ცვლილება ან არა-პროფილურ ბიზნესებში შესვლა. კომპანიის გეგმებით, აღნიშნული კაპიტალური დანახარჯების ფინანსურება მოხდება საკუთარი რესურსებით. დამატებით კომპანია გეგმავს განსაკუთრებული ყურადღება გაამახვილოს ადამიანურ რესურსზე: მოიზიდოს პროფესიონალი კადრები და მოახდინოს არსებული დასაქმებული კადრების გადამზადება. კომპანიის სტრატეგიაა განაგრძოს მოსახლეობისთვის ფინანსური მომსახურებისას მეტი კომფორტის მიწოდება, დაწეროს ინოვაციური პროდუქტები და მოახდინოს კომპანიის სერვისების დიჯიტალიზაცია, რითაც გაიზრდება პროდუქტებზე ელექტრონული ხელმისაწვდომობა. აღსანიშნავია, რომ ამისათვის კომპანიაში უკვე აშენდა თანამედროვე და მაღალი სტანდარტებისა და ტექნიკური აღჭურვილობის დატაცენტი. დამატებით, კომპანიაში ამჟამად მიმდინარეობს ALTA პროგრამული უზრუნველყოფის დაწერვა, რომელიც სრულად დააკმაყოფილებს ბიზნესთან და საბანკო მარეგულირებლთან დაკავშირებულ. ახალი პროგრამული უზრუნველყოფის დაწერვის პარალელურად მიმდინარეობს კადრების გადამზადება, რაც უზრუნველყოფს რიკო ექსპრესის ოპერაციების ახალ სისტემაზე პრობლემების გარეშე გადასვლას.

გარემოს დაცვის საკითხები

კომპანია, გარემოს დაცვის მიზნით, გამონაბოლქვის შესამცირებლად, ეტაპობრივად ახორციელებს საწვავზე მომუშავე მანქანების ელექტრო მანქანებით ჩანაცვლებას.

კომპანიის მიერ წარმოებული კვლევები

საანგარიშო პერიოდში კომპანიას არ უწარმოებია კვლევები.

აუდიტორის საზღაური

2022 და 2021 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული წლებისთვის კომპანიის აუდიტორის ანაზღაურებას შეადგენს შემდეგს (დღგ-ს ათას ლარში): 2021 წლის ფინანსური ანგარიშგების აუდიტის გასამრჯელო – 210 ათასი ლარი, 2022 წლის ფინანსური ანგარიშგების აუდიტის გასამრჯელო 184 ათასი ლარი.

დირექტორი:

თამარ გოგოძე

კომპანიის მიერ წარმოებული კვლევები

საანგარიშო პერიოდში კომპანიას არ უწარმოებია კვლევები.

აუდიტორის საზღაური

2022 და 2021 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული წლებისთვის კომპანიის აუდიტორის ანაზღაურებას შეადგენს შემდეგს (დღგ-ს ათას ლარში): 2021 წლის ფინანსური ანგარიშგების აუდიტის გასამრჯელო – 210 ათასი ლარი, 2022 წლის ფინანსური ანგარიშგების აუდიტის გასამრჯელო 184 ათასი ლარი.

დირექტორი:

თამარ გოგოძე

a

15.05.2023

კვალიფიციური საკრედიტო ინსტიტუტი
შპს მიკროსაფინანსო ორგანიზაცია „რიკო ექსპრესი“

ფინანსური ანგარიშგება

*2022 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული წლისათვის
დამოუკიდებელი აუდიტორის დასკვნასთან ერთად*

სარჩევი

დამოუკიდებელი აუდიტორის დასკვნა

ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგება.....	1
სრული შემოსავლის ანგარიშგება	2
საკუთარი კაპიტალის ცვლილებების ანგარიშგება.....	3
ფულადი ნაკადების ანგარიშგება.....	4

ფინანსური ანგარიშგების განმარტებითი შენიშვნები

1. ძირითადი საქმიანობა	5
2. მომზადების საფუძველი	6
3. სააღრიცხვო პოლიტიკის მიმოხილვა	6
4. მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო განსჯა და შეფასება.....	19
5. ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები და მოთხოვნები საკრედიტო დაწესებულებების მიმართ.....	20
6. წარმოებული ფინანსური ინსტრუმენტები	21
7. მომხმარებლებზე გაცემული სესხები	21
8. იჯარა	24
9. ძირითადი საშუალებები	26
10. მოგების გადასახადი.....	27
11. სხვა აქტივები.....	29
12. გამოშვებული მარტივი თამასუქები	29
13. ნასესხები სახსრები	29
14. სხვა ვალდებულებები.....	30
15. საკუთარი კაპიტალი.....	30
16. პირობითი ვალდებულებები	31
17. საკომისიო შემოსავალი და ხარჯები ფულადი გზავნილებიდან.....	31
18. შემოსულობა დასაკუთრებული ოქროს გაყიდვიდან და სხვა შემოსავალი.....	31
19. სხვა საერთო და ადმინისტრაციული ხარჯები.....	32
20. რისკის მართვა.....	32
21. აქტივების და ვალდებულებების ვადიანობის ანალიზი.....	45
22. სამართლიანი ღირებულების შეფასება.....	45
23. დაკავშირებულ მხარეთა განმარტებითი შენიშვნები.....	49
24. კაპიტალის მართვა.....	51
25. ცვლილებები საფინანსო საქმიანობიდან და სხვა არაფულადი მოძრაობებიდან წარმოშობილ ვალდებულებებში.....	52
26. შემდგომი მოვლენები.....	52

დამოუკიდებელი აუდიტორის დასკვნა

კვალიფიციური საკრედიტო ინსტიტუტის შპს „მსო რიკო ექსპრესის“ აქციონერსა და სამეთვალყურეო საბჭოს

მოსაზრება

ჩავატარეთ კვალიფიციური საკრედიტო ინსტიტუტის შპს „მსო რიკო ექსპრესის“ (შემდგომში „კომპანია“) ფინანსური ანგარიშგების აუდიტი, რომელიც შედგება 2022 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით მომზადებული ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგებისგან, აღნიშნული თარიღით დამთავრებული წლის სრული შემოსავლის ანგარიშგების, საკუთარი კაპიტალის ცვლილებების ანგარიშგებისა და ფულადი ნაკადების ანგარიშგებისგან, ასევე ფინანსურ ანგარიშგებაზე დართული შენიშვნებისგან, მათ შორის, ყველა მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო პოლიტიკის მოკლე მიმოხილვისგან.

ჩვენი აზრით, თანდართული ფინანსური ანგარიშგება, ყველა არსებითი ასპექტის გათვალისწინებით, სამართლიანად ასახავს კომპანიის ფინანსურ მდგომარეობას 2022 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, აგრეთვე მისი საქმიანობის ფინანსურ შედეგებსა და ფულადი სახსრების მოძრაობას იმ წლისთვის, რომელიც დასრულდა მოცემული თარიღით, ფინანსური ანგარიშგების საერთაშორისო სტანდარტების შესაბამისად.

მოსაზრების საფუძველი

აუდიტი წარმართეთ აუდიტის საერთაშორისო სტანდარტების (ასს-ების) შესაბამისად. ამ სტანდარტებით განსაზღვრული ჩვენი პასუხისმგებლობა დეტალურად აღწერილია ჩვენი დასკვნის - „აუდიტორის პასუხისმგებლობა ფინანსური ანგარიშგების აუდიტზე“ - ნაწილში. ჩვენ დამოუკიდებლად ვართ კომპანიისგან ბუღალტერთა ეთიკის საერთაშორისო სტანდარტების საბჭოს „პროფესიონალი ბუღალტრების ეთიკის საერთაშორისო კოდექსის“ (მათ შორის დამოუკიდებლობის საერთაშორისო სტანდარტები) (ბესსს-ის კოდექსი) შესაბამისად, და შესრულებული გვაქვს ბესსს-ის კოდექსით გათვალისწინებული სხვა ეთიკური ვალდებულებებიც. გვჯერა, რომ ჩვენ მიერ მოპოვებული აუდიტორული მტკიცებულებები საკმარისი და შესაფერისია ჩვენი მოსაზრების გამოთქმისთვის აუცილებელი საფუძვლის შესაქმნელად.

აუდიტის ძირითადი საკითხები

აუდიტის ძირითად საკითხებად მიიჩნევა ისეთი საკითხი, რომლებიც, ჩვენი პროფესიული შეფასებით, ყველაზე მნიშვნელოვანი იყო მიმდინარე პერიოდის ფინანსური ანგარიშგების ჩვენ მიერ ჩატარებულ აუდიტში. ეს საკითხები მთლიანობაში განვიხილეთ ჩვენ მიერ ჩატარებული ფინანსური ანგარიშგების აუდიტისა და თანდართული ფინანსური ანგარიშგების შესახებ ჩვენი მოსაზრების ჩამოყალიბების კონტექსტში და ამ საკითხებზე ცალკე მოსაზრებას არ გამოვთქვამთ. ქვემოთ საკითხებისთვის მოცემული განმარტება იმისა, თუ როგორ განვიხილეთ აღნიშნული საკითხები აუდიტის განმავლობაში, წარმოდგენილია ჩატარებული აუდიტის კონტექსტში.

**Building a better
working world**

ჩვენ შევასრულეთ პასუხისმგებლობა, რომელიც დაწვრილებითაა აღწერილი ჩვენი დასკვნის ნაწილში სახელწოდებით „აუდიტორის პასუხისმგებლობა ფინანსური ანგარიშგების აუდიტზე“, აღნიშნული საკითხების ჩათვლით. შესაბამისად, ჩვენი აუდიტი მოიცავდა ისეთი პროცედურების ჩატარებასაც, რომელთა მიზანიც იყო რეაგირება ფინანსური ანგარიშგების არსებითი უზუსტობების ჩვენ მიერ შეფასებულ რისკებზე. ჩვენი აუდიტორული პროცედურების, მათ შორის ქვემოთ მოცემული საკითხების განსახილველად ჩატარებული პროცედურების შედეგები, წარმოადგენს თანდართულ ფინანსურ ანგარიშგებაზე ჩვენი აუდიტორული მოსაზრების საფუძველს.

აუდიტის ძირითადი საკითხები	როგორ მივუდექით აუდიტის ძირითად საკითხს ჩვენი აუდიტის განმავლობაში
<p>მომხმარებლებზე გაცემული სესხებიდან მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის შეფასება ფასს (IFRS) 9-ის („ფინანსური ინსტრუმენტები“) საფუძველზე ხელმძღვანელობის განსჯის მნიშვნელოვან ნაწილს წარმოადგენს.</p>	<p>ჩვენ შევაფასეთ კომპანიის მიერ მომხმარებლებზე გაცემულ სესხებზე მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის დაანგარიშების მეთოდოლოგია.</p> <p>გამოვცადეთ ვადაგადაცილებული სესხების აღრიცხვის კონტროლები.</p>
<p>საკრედიტო რისკის და გაუფასურების მნიშვნელოვანი ზრდის შემთხვევების შეფასება, დეფოლტის ალბათობის და დეფოლტის შემთხვევაში დანაკარგების განსაზღვრა მნიშვნელოვან პროფესიონალურ განსჯას და დაშვებების გამოყენებას გულისხმობს.</p>	<p>შევაფასეთ მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის შეფასების ამოსავალი მონაცემები, რომლის მიმართაც მოდელი განსაკუთრებით მგრძობიარეა. ჩვენი პროცედურები მივმართეთ სალომბარდო სესხების ოქროს უზრუნველყოფის არსებობასა და შეფასებაზე. დავესწარიტ უზრუნველყოფის საგნის ყოველწლიურ ინვენტარიზაციას და, შერჩევით საფუძველზე, გამოვცადეთ ოქროს უზრუნველყოფის არსებობა და ფიზიკური მახასიათებლები. შევაფასეთ ოქროს უზრუნველყოფის ფიზიკური მახასიათებლების შეფასებაში ჩართული ხელმძღვანელობის ექსპერტის კომპეტენცია და ობიექტურობა. გავანალიზეთ უზრუნველყოფის მონაცემთა ბაზები იმ უზრუნველყოფების გამოძიებით, რომლებიც არსებითად აღემატებოდა ან ჩამორჩებოდა სესხის თანხას.</p>
<p>მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი მოიცავს შეფასების მეთოდების გამოყენებას არაემპირიული ამოსავალი მონაცემებით, მათ შორის დეფოლტის ალბათობის, დეფოლტის რისკის და დეფოლტის შემთხვევაში დანაკარგების განსაზღვრას ხელმისაწვდომი განვლილი მონაცემების საფუძველზე, რომელიც კორექტირდება საპროგნოზო ინფორმაციის გათვალისწინებით, საპროგნოზო მაკროეკონომიკური პარამეტრების ჩათვლით.</p>	

Building a better working world

აუდიტის ძირითადი საკითხები	როგორ მივუდექით აუდიტის ძირითად საკითხს ჩვენი აუდიტის განმავლობაში
<p>სხვადასხვა მოდელების და დაშვებების გამოყენებამ შესაძლოა გამოიწვიოს მომხმარებლებზე გაცემულ სესხებზე მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის მნიშვნელოვნად განსხვავებული შეფასება. კონკრეტულად, მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი მგრძობიარეა ოქროთი წარმოდგენილი საბაზისო უზრუნველყოფის არსებობისა და შეფასების მიმართ. კომპანიის ფინანსური პოზიციისთვის მომხმარებლებზე გაცემული სესხების საბალანსო ღირებულების მნიშვნელობიდან, ასევე მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის შეფასებასთან დაკავშირებული სირთულეებისა და განსჯიდან გამომდინარე, ამ სფეროს აუდიტის ძირითად საკითხს მივაკუთვნებთ.</p> <p>მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის შესახებ ინფორმაცია მოცემულია ფინანსური ანგარიშგების მე-4, მე-7 და მე-20 შენიშვნებში.</p>	<p>შევაფასეთ მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის შეფასებაში გამოყენებული საპროგნოზო ეკონომიკური სცენარები ისეთი ამოსავალი მონაცემებისთვის, როგორც არის უცხოური ვალუტის გაცვლითი კურსები და ოქროს ფასები.</p> <p>ჩვენ გადავიანგარიშეთ მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი 2022 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით.</p> <p>ასევე შევაფასეთ ფინანსური ანგარიშგების შენიშვნებში მომხმარებლებზე გაცემულ სესხებზე მოსალოდნელ საკრედიტო ზარალთან დაკავშირებით გამჟღავნებული ინფორმაცია.</p>
<p>საპროცენტო და საკომისიო შემოსავლის აღიარება</p> <p>საპროცენტო შემოსავალი მომხმარებლებზე გაცემულ სესხებზე და საკომისიო შემოსავალი ფულადი გზავნილებიდან კომპანიის შემოსავლის მთავარ წყაროებს წარმოადგენს. კომპანიის შემოსავლის მიღების პროცესები ეყრდნობა როგორც ინფორმაციული ტექნოლოგიებიდან მიღებულ, ისე მექანიკურად შეყვანილ მონაცემებს და კონტროლებს.</p> <p>შემოსავლის ამ წყაროების მნიშვნელობა და ადამიანური ან IT შეცდომებით ან შემოსავლის აღიარების პროცესებში მანიპულაციით წარმოქმნილი არსებითი უზუსტობის რისკები საპროცენტო და საკომისიო შემოსავლებს აუდიტის ძირითად საკითხად გადააქცევს.</p>	<p>ჩვენ შევაფასეთ შემოსავლის აღიარების პოლიტიკა.</p> <p>შევაფასეთ შიდა კონტროლების პროექტი და განხორციელება და შევამოწმეთ საოპერაციო ეფექტურობა საპროცენტო შემოსავალზე, მათ შორის მექანიკური კონტროლები დაანგარიშების ამოსავალ მონაცემებზე (როგორც არის სესხის ვალუტა და ნომინალური ღირებულება), ასევე ავტომატური კონტროლები საპროცენტო განაკვეთის დაანგარიშებასა და აღიარებაზე.</p>

Building a better working world

აუდიტის ძირითადი საკითხები	როგორ მივუდექით აუდიტის ძირითად საკითხს ჩვენი აუდიტის განმავლობაში
<p>შემოსავლის აღიარების შესახებ ინფორმაცია მოცემულია ფინანსური ანგარიშგების მე-3 და მე-17 შენიშვნებში.</p>	<p>ჩვენ გადავითვალეთ საპროცენტო შემოსავალი საშუალო მთლიანი საბალანსო ღირებულების საფუძველზე, სასესხო პროდუქტის ტიპებისა და საშუალო საპროცენტო განაკვეთების მიხედვით და შევადარეთ კომპანიის ჩანაწერებში აღიარებულ საპროცენტო შემოსავალს 2022 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით.</p> <p>შერჩევით საფუძველზე ჩვენ შევამოწმეთ საკომისიო შემოსავალი ბუღალტრულ ჩანაწერებში აღიარებული ფულადი გზავნილებიდან, შესაბამის მხარდამჭერ დოკუმენტებთან.</p> <p>მივიღეთ გარე დასტური ფულადი გზავნილების შერჩეული სისტემებიდან და ანგარიშგებული პერიოდის შემოსავლის თანხები შევადარეთ ბუღალტრულ ჩანაწერებში წარმოდგენილ თანხებს.</p> <p>ჩვენ ასევე შევაფასეთ კომპანიის მიერ საკომისიო და საპროცენტო შემოსავლის შესახებ ინფორმაციის გაცხადება.</p>

კომპანიის 2022 წლის წლიურ ანგარიშში და მმართველობით ანგარიშგებაში ასახული სხვა ინფორმაცია

სხვა ინფორმაცია მოიცავს ინფორმაციას, რომელიც შეტანილია კომპანიის 2022 წლის წლიურ ანგარიშში, გარდა ფინანსური ანგარიშგებისა და ჩვენ მიერ მასზე გაცემული აუდიტორის დასკვნისა. სხვა ინფორმაციაზე პასუხისმგებელია ხელმძღვანელობა.

ჩვენი მოსაზრება ფინანსურ ანგარიშგებაზე არ მოიცავს მმართველობით ანგარიშს და ჩვენ არანაირი ფორმის მარწმუნებელ დასკვნას არ წარმოვადგენთ მასზე ინდივიდუალური ფინანსური ანგარიშგების აუდიტზე გამოცემულ ჩვენს დასკვნაში.

ჩვენ მიერ ჩატარებულ ფინანსური ანგარიშგების აუდიტთან დაკავშირებით ჩვენი პასუხისმგებლობა იმაში მდგომარეობს, რომ გავცენოთ ზემოაღნიშნულ სხვა ინფორმაციას და განვიხილოთ, სხვა ინფორმაცია არის თუ არა არსებითად შეუსაბამო ფინანსურ ანგარიშგებასთან, ან აუდიტის პროცესში ჩვენ მიერ მოპოვებულ ინფორმაციასთან, ან სხვა მხრივ ხომ არ ტოვებს ისეთ შთაბეჭდილებას, რომ არსებითად მცდარია.

**Building a better
working world**

ხელმძღვანელობის და სამეთვალყურეო საბჭოს პასუხისმგებლობა ფინანსურ ანგარიშგებაზე

ხელმძღვანელობა პასუხისმგებელია თანდართული ფინანსური ანგარიშგების მომზადებასა და სამართლიან წარდგენაზე ფასს-ის შესაბამისად, ასევე შიდა კონტროლზე, რომელსაც იგი აუცილებლად მიიჩნევს ისეთი ფინანსური ანგარიშგების მოსამზადებლად, რომელიც არ შეიცავს თაღლითობით ან შეცდომით გამოწვეულ არსებით უზუსტობას.

ფინანსური ანგარიშგების მომზადებისას ხელმძღვანელობას ევალება, შეაფასოს კომპანიის ფუნქციონირებადობის უნარი და, აუცილებლობის შემთხვევაში, ფინანსური ანგარიშგების შენიშვნებში განმარტოს საკითხები, რომლებიც დაკავშირებულია საწარმოს ფუნქციონირებადობასთან და ანგარიშგების საფუძვლად საწარმოს ფუნქციონირებადობის პრინციპის გამოყენებასთან, იმ შემთხვევის გარდა, როდესაც ხელმძღვანელობას განზრახული აქვს კომპანიის ლიკვიდაცია ან საქმიანობის შეწყვეტა, ან თუ არა აქვს სხვა რეალური არჩევანი, ასე რომ არ მოიქცეს.

სამეთვალყურეო საბჭო ვალდებულია კომპანიის ფინანსური ანგარიშგების მომზადებისა და წარდგენის პროცესის ზედამხედველობაზე.

აუდიტორის პასუხისმგებლობა ფინანსური ანგარიშგების აუდიტზე

ჩვენი მიზანია, მოვიპოვოთ გონივრული რწმუნება იმის თაობაზე, მოცემული ფინანსური ანგარიშგება შეიცავს თუ არა თაღლითობით ან შეცდომით გამოწვეულ არსებით უზუსტობას და შევადგინოთ აუდიტორის დასკვნა, რომელიც მოიცავს ჩვენს მოსაზრებას. გონივრული რწმუნება მაღალი დონის რწმუნებაა, მაგრამ არ არის იმის გარანტია, რომ ასს-ების შესაბამისად ჩატარებული აუდიტი ყოველთვის გამოავლენს ნებისმიერ არსებით უზუსტობას, რომელიც არსებობს. უზუსტობები შეიძლება გამოწვეული იყოს თაღლითობით ან შეცდომით და არსებითად მიიჩნევა იმ შემთხვევაში, თუ, გონივრულ ფარგლებში, მოსალოდნელია, რომ ისინი, ცალ-ცალკე ან ერთობლივად, გავლენას მოახდენს იმ მომხმარებლების ეკონომიკურ გადაწყვეტილებებზე, რომლებიც დაეყრდნობიან მოცემულ ფინანსურ ანგარიშგებას.

ასს-ების შესაბამისად აუდიტის ჩატარება ითვალისწინებს აუდიტორის მიერ პროფესიული განსჯის გამოყენებას და პროფესიული სკეპტიციზმის შენარჩუნებას აუდიტის პროცესში. გარდა ამისა, ჩვენ:

- ▶ ვადგენთ და ვაფასებთ თაღლითობით ან შეცდომით გამოწვეულ, ფინანსური ანგარიშგების არსებითი უზუსტობის რისკებს; ვგეგმავთ და ვატარებთ ამ რისკებზე რეაგირებისთვის გამიზნულ აუდიტორულ პროცედურებს და ვკრებთ ისეთ აუდიტორულ მტკიცებულებებს, რომლებიც საკმარისი და შესაფერისი იქნება ჩვენი მოსაზრების გამოთქმისთვის აუცილებელი საფუძვლის შესაქმნელად. რისკი იმისა, რომ ვერ გამოვლინდება თაღლითობით გამოწვეული არსებითი უზუსტობა უფრო მაღალია, ვიდრე რისკი იმისა, რომ ვერ გამოვლინდება შეცდომით გამოწვეული უზუსტობა, რადგან თაღლითობა შეიძლება გულისხმობდეს ფარულ შეთანხმებას, გაყალბებას, ოპერაციების განზრახ გამოტოვებას, აუდიტორისთვის წინასწარგანზრახულად არასწორი ინფორმაციის მიწოდებას ან შიდა კონტროლის იგნორირებას.

Building a better
working world

- ▶ შევისწავლით აუდიტისთვის შესაფერის შიდა კონტროლის საშუალებებს, რათა დავგეგმოთ კონკრეტული გარემოებების შესაფერისი აუდიტორული პროცედურები და არა იმ მიზნით, რომ მოსაზრება გამოვთქვათ კომპანიის შიდა კონტროლის ეფექტიანობაზე.
- ▶ ვაფასებთ ხელმძღვანელობის მიერ გამოყენებული სააღრიცხვო პოლიტიკის მიზანშეწონილობას, ხელმძღვანელობის მიერ განსაზღვრული სააღრიცხვო შეფასებების გონივრულობასა და შესაბამისი ახსნა-განმარტებების მართებულობას.
- ▶ დასკვნა გამოგვაქვს ხელმძღვანელობის მიერ ანგარიშგების საფუძველად საწარმოს ფუნქციონირებადობის პრინციპის გამოყენების მიზანშეწონილობაზე, ხოლო მოპოვებულ აუდიტორულ მტკიცებულებებზე დაყრდნობით ვადგენთ, არსებობს თუ არა რაიმე მოვლენებთან ან პირობებთან დაკავშირებული არსებითი განუსაზღვრელობა, რაც მნიშვნელოვან ეჭვს გამოიწვევდა კომპანიის ფუნქციონირებადობის უნართან დაკავშირებით. თუ დავასკვნით, რომ არსებობს არსებითი განუსაზღვრელობა, გვევალება ჩვენს აუდიტორის დასკვნაში ყურადღების გამახვილება ფინანსური ანგარიშგების შესაბამის შენიშვნებზე, ან, თუ ამგვარი განმარტებითი შენიშვნები ადეკვატური არ არის – ჩვენი მოსაზრების მოდიფიცირება. ჩვენი დასკვნები ეყრდნობა აუდიტორის დასკვნის თარიღამდე მოპოვებულ აუდიტორულ მტკიცებულებას. თუმცა, ამის შემდგომი მომავალი მოვლენების ან პირობების გავლენით შეიძლება კომპანია უკვე აღარ იყოს ფუნქციონირებადი საწარმო.
- ▶ ვაფასებთ ფინანსური ანგარიშგების წარდგენას მთლიანობაში, მის სტრუქტურასა და შინაარსს, მათ შორის, განმარტებით შენიშვნებს და ასევე, ფინანსური ანგარიშგება უზრუნველყოფს თუ არა ფინანსური ანგარიშგების საფუძველად აღებული ოპერაციებისა და მოვლენების სამართლიან წარდგენას.

სამეთვალყურეო საბჭოს, სხვასთან ერთად, ინფორმაციას ვაწვდით აუდიტის დაგეგმილი მასშტაბისა და ვადების, ასევე აუდიტის პროცესში წამოჭრილი მნიშვნელოვანი საკითხების, მათ შორის, შიდა კონტროლის სისტემაში გამოვლენილი მნიშვნელოვანი ნაკლოვანებების შესახებ. ამასთან, სამეთვალყურეო საბჭოს წარვუდგენთ წერილობით განცხადებას, რომ დავიცავით დამოუკიდებლობასთან დაკავშირებული შესაფერისი ეთიკური ნორმები და მეთვალყურეობაზე პასუხისმგებელ პირებს ვაცნობთ ყველა ურთიერთობისა და სხვა საკითხების შესახებ, რომლებიც, გონივრულ ფარგლებში, შეიძლება მიჩნეულიყო, რომ დაკავშირებულია ჩვენს დამოუკიდებლობასთან, ასევე შესაბამისი დამცავი ზომების შესახებ, აუცილებლობის შემთხვევაში.

**Building a better
working world**

სამეთვალყურეო საბჭოსთვის ინფორმირებული საკითხებიდან განვსაზღვრავთ იმ საკითხებს, რომლებიც ყველაზე მნიშვნელოვანი იყო მიმდინარე პერიოდის კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების აუდიტში და, მათსადაამე, მიიჩნევა აუდიტის ძირითად საკითხებად. ამ საკითხებს აღვწერთ ჩვენს აუდიტორის დასკვნაში, თუ კანონმდებლობით არ იკრძალება საჯაროდ მოცემული საკითხის ინფორმირება ან, უკიდურესად იშვიათ შემთხვევებში, თვითონ არ გადავწყვეტთ, რომ აუდიტორის დასკვნაში არ უნდა მოხდეს ამა თუ იმ საკითხის ინფორმირება, რადგან, გონივრულ ფარგლებში, მოსალოდნელია, რომ ამგვარი ქმედებით განპირობებული მოსალოდნელი უარყოფითი შედეგები გადააჭარბებს მისი ინფორმირებით მოსალოდნელ სარგებელს, რომელიც საზოგადოებრივ ინტერესებს ემსახურება.

მოცემული აუდიტის, რომლის შედეგადაც შედგენილია წინამდებარე დამოუკიდებელი აუდიტორის დასკვნა, გარიგების პარტნიორია ანვარ აზამოვი.

ანა კუსრაშვილი

შპს „იუაის“ სახელით

2023 წლის 15 მაისი

თბილისი, საქართველო

ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგება

2022 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით

(ათას ლარში)

	შენიშვნები	2022	2021
აქტივები			
ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები	5	109,530	69,923
მოთხოვნები საკრედიტო დაწესებულებების მიმართ	5	–	1,549
წარმოებული ფინანსური აქტივები	6	825	–
მომხმარებლებზე გაცემული სესხები	7	425,849	366,416
აქტივის გამოყენების უფლება	8	5,667	6,829
ძირითადი საშუალებები	9	16,340	15,284
არამატერიალური აქტივები		475	154
სხვა აქტივები	11	16,511	22,842
სულ აქტივები		575,197	482,997
ვალდებულებები			
წარმოებული ფინანსური ვალდებულებები	6	–	358
გამოშვებული მარტივი თამასუქები	12	115,263	121,448
მიმდინარე მოგების გადასახადის ვალდებულებები		2,093	1,095
ნასესხები სახსრები	13	132,944	95,444
საიჯარო ვალდებულებები	8	5,039	7,014
გადავადებული მოგების გადასახადის ვალდებულება	10	4,081	2,765
სხვა ვალდებულებები	14	15,233	4,565
სულ ვალდებულებები		274,653	232,689
საკუთარი კაპიტალი	15		
საწესდებო კაპიტალი		1,584	1,584
გაუნაწილებელი მოგება		298,960	248,724
სულ საკუთარი კაპიტალი		300,544	250,308
სულ საკუთარი კაპიტალი და ვალდებულებები		575,197	482,997

ხელმოწერილია და ნებადართულია გამოსაცემად 2023 წლის 15 მაისს

თამარ გოგოძე

აღმასრულებელი დირექტორი

გულიდა საჯაია

უფროსი ბუღალტერი

სრული შემოსავლის ანგარიშგება

2022 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული წლისათვის

(ათას ლარში)

	შენიშვნები	2022	2021
ეფექტური საპროცენტო განაკვეთის მეთოდის გამოყენებით გაანგარიშებული საპროცენტო შემოსავალი			
მომხმარებლებზე გაცემული სესხები		86,172	73,575
ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები და მოთხოვნები საკრედიტო დაწესებულებების მიმართ		584	920
		86,756	74,495
საპროცენტო ხარჯი			
ნასესხები სახსრები		(12,105)	(9,505)
მარტივი თამასუქები		(6,741)	(6,640)
საიჯარო ვალდებულებები		(596)	(562)
		(19,442)	(16,707)
წმინდა საპროცენტო შემოსავალი		67,314	57,788
მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის (დანარიცხი)/გაუქმება	7	(3,016)	51
წმინდა საპროცენტო შემოსავალი საკრედიტო ზარალის მოძრაობის შემდეგ		64,298	57,839
საკომისიო შემოსავალი ფულადი გზავნილებიდან	17	9,528	7,204
საკომისიო ხარჯები	17	(1,047)	-
საკურსო სხვაობით განპირობებული შემოსულობა/(ზარალი):			
-სავალუტო ოპერაციები		32,160	9,908
-საკურსო სხვაობა		3,549	(1,016)
- ვალუტაში გამოხატული წარმოებული ფინანსური ინსტრუმენტები		(19,189)	(5,046)
შემოსულობა დასაკუთრებული ოქროს გაყიდვიდან და სხვა შემოსავალი	18	258	2,365
არასაპროცენტო შემოსავალი		25,259	13,415
თანამშრომლებზე გაწეული დანახარჯები		(16,915)	(13,637)
ცვეთა და ამორტიზაცია	8,9	(4,460)	(3,736)
სხვა საერთო და ადმინისტრაციული ხარჯები	19	(5,626)	(5,120)
არასაპროცენტო ხარჯი		(27,001)	(22,493)
მოგება მოგების გადასახადის ხარჯის გაწევამდე		62,556	48,761
მოგების გადასახადის ხარჯი	10	(10,154)	(7,484)
წლის მოგება		52,402	41,277
სხვა სრული შემოსავალი		-	-
წლის მთლიანი სრული შემოსავალი		52,402	41,277

საკუთარი კაპიტალის ცვლილებების ანგარიშგება

2022 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული წლისათვის

(ათას ლარში)

	გაუნაწილებელი მოგება		სულ
2021 წლის 1 იანვარი	1,584	218,642	220,226
წლის მოგება	–	41,277	41,277
წლის მთლიანი სრული შემოსავალი გამოცხადებული დივიდენდები (მე-15 შენიშვნა)	–	41,277	41,277
2021 წლის 31 დეკემბერი	1,584	248,724	250,308
წლის მოგება		52,402	52,402
წლის მთლიანი სრული შემოსავალი გამოცხადებული დივიდენდები (მე-15 შენიშვნა)		52,402	52,402
		(2,166)	(2,166)
2022 წლის 31 დეკემბერი	1,584	298,960	300,544

ფულადი ნაკადების ანგარიშგება

2022 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული წლისათვის

(ათას ლარში)

	შენიშვნა	2022	2021
საოპერაციო საქმიანობიდან მიღებული ფულადი ნაკადები			
მიღებული პროცენტი		86,034	73,436
გადახდილი პროცენტი		(19,431)	(16,772)
შემოსულობა დასაკუთრებული ქონების გაყიდვიდან		24,060	5,158
უცხოურ ვალუტაში განხორციელებული ვაჭრობის ოპერაციებიდან და უცხოური ვალუტის წარმოებულ ინსტრუმენტებიდან მიღებული ფულადი სახსრები		11,787	3,042
ფულადი გზავნილებიდან მიღებული საკომისიო შემოსავალი		9,529	7,204
სხვა მიღებული შემოსავალი		258	348
თანამშრომლებზე გაწეული ხარჯები		(15,797)	(12,808)
გადახდილი სხვა საოპერაციო ხარჯები		(6,954)	(5,459)
საოპერაციო საქმიანობიდან მიღებული ფულადი ნაკადები		89,486	54,149
საოპერაციო აქტივებსა და ვალდებულებებში ცვლილებებამდე ცვლილება საოპერაციო აქტივებსა და ვალდებულებებში მომხმარებლებზე გაცემული სესხები		(88,712)	(74,947)
სხვა აქტივები		7,186	468
სხვა ვალდებულებები		9,925	(200)
(საოპერაციო საქმიანობაში გამოყენებული)/საოპერაციო საქმიანობიდან მიღებული წმინდა ფულადი ნაკადები დაბეგვრამდე		17,885	(20,530)
გადახდილი მოგების გადასახადი		(7,922)	(5,682)
საოპერაციო საქმიანობიდან მიღებული (საოპერაციო საქმიანობაში გამოყენებული გამოყენებული) წმინდა ფულადი სახსრები		9,963	(26,212)
საინვესტიციო საქმიანობაში გამოყენებული ფულადი სახსრები			
საბანკო ანაბრებიდან წმინდა თანხების გამოტანა		1,549	3,090
ძირითადი საშუალებების შეძენა		(4,398)	(2,036)
შემოსულობა ძირითადი საშუალებების გაყიდვიდან		3	410
საინვესტიციო საქმიანობიდან მიღებული/(საინვესტიციო საქმიანობაში გამოყენებული) წმინდა ფულადი სახსრები		(2,846)	1,464
ფულადი ნაკადები საფინანსო საქმიანობიდან			
შემოსულობა ნასესხები სახსრებიდან	25	164,000	140,300
ნასესხები სახსრების დაფარვა	25	(126,668)	(158,411)
საიჯარო ვალდებულებების დაფარვა	8	(2,256)	(1,309)
(გადახდილი) გამოშვებული მარტივი თამასუქები, წმინდა	25	6,385	14,758
გადახდილი დივიდენდები	15	(2,166)	(11,194)
საფინანსო საქმიანობიდან მიღებული (გამოყენებული) წმინდა ფულადი სახსრები		39,295	(15,856)
გაცვლითი კურსების ცვლილების ეფექტი ფულად სახსრებსა და მათ ეკვივალენტებზე		(6,805)	(4,937)
ფულადი სახსრების და მათი ეკვივალენტების წმინდა ზრდა (შემცირება)		39,607	(45,541)
ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები წლის დასაწყისში		69,923	115,464
ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები წლის ბოლოს	5	109,530	69,923

(ათას ლარში)

1. ძირითადი საქმიანობა

კვალიფიციური საკრედიტო ინსტიტუტი შპს „მიკროსაფინანსო ორგანიზაცია „რიკო ექსპრესის“ (შემდგომში „კომპანია“, რეგისტრაციის ნომერი: 205034639) 2004 წლის 1 ივლისს საქართველოს კანონმდებლობის შესაბამისად დაფუძნდა შეზღუდული პასუხისმგებლობის საზოგადოების ფორმით.

2007 წლის 11 აპრილს კომპანია საქართველოს ეროვნული ბანკის მიერ („სებ“) დარეგისტრირდა, როგორც მიკროსაფინანსო ორგანიზაცია, რეგისტრაციის ნომრით #80407. 2013 წლის 26 ივნისს კომპანიას სებ-ისგან მიენიჭა კვალიფიციური საკრედიტო ინსტიტუტის სტატუსი.

კომპანიის იურიდიული მისამართია: ჭავჭავაძის გამზირი #70, თბილისი, საქართველო.

კომპანიის ძირითადი საქმიანობაა უძრავ-მოდრავი ქონებით (ძირითადად, ძვირფასი ლითონებით და უძრავი ქონების ობიექტებით) უზრუნველყოფილი მცირე და საშუალო ზომის სესხების გაცემა ფიზიკურ პირებზე, სავალუტო ოპერაციები და ფულადი გზავნილები.

2022 წლის 31 დეკემბრის და 2021 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, კომპანიის ერთპიროვნული მფლობელი ქალბატონი დალი ურუშაძე იყო.

ბიზნესგარემო

კომპანიის საქმიანობა საქართველოშია კონცენტრირებული. კომპანიის საქმიანობაზე გავლენას ახდენს საქართველოს ეკონომიკური და ფინანსური ბაზრები, რომლებსაც აქვთ განვითარებადი ბაზრისთვის დამახასიათებელი თავისებურებები. იურიდიული, საგადასახადო და ნორმატიული ბაზა თანდათან ვითარდება, მაგრამ ექვემდებარება სხვადასხვაგვარ ინტერპრეტაციას და ხშირ ცვლილებას, რაც, სხვა იურიდიული და ფინანსური ხასიათის დაბრკოლებებთან ერთად, კიდევ უფრო ზრდის გამოწვევებს იმ საწარმოებისთვის, რომლებიც საქართველოში საქმიანობენ. ფინანსური ანგარიშგება ასახავს ხელმძღვანელობის მიერ საქართველოს ბიზნესგარემოს გავლენის შეფასებას კომპანიის ოპერაციებსა და ფინანსურ მდგომარეობაზე. მომავალში ბიზნესგარემო შესაძლოა ხელმძღვანელობის შეფასებისგან განსხვავდებოდეს.

უკრაინაში რუსეთის შეჭრის შედეგად ბევრმა წამყვანმა ქვეყანამ და ეკონომიკურმა კავშირმა უმკაცრესი ეკონომიკური სანქციები დაუწესა რუსეთს, მათ შორის რუსულ ბანკებს, სხვა საწარმოებსა და ფიზიკურ პირებს. ომის დაწყების შემდეგ რუსული რუბლი უცხოურ ვალუტებთან მიმართებით მნიშვნელოვანი ცვალებადობით ხასიათდებოდა, ასევე გაუფასურდა რუსული ფასიანი ქაღალდების ბაზრების და სხვა ბაზრებზე რეგისტრირებული რუსული კომპანიების ღირებულება. სიტუაცია ჯერ კიდევ ვითარდება, თუმცა უკვე გამოიწვია ჰუმანიტარული კრიზისი და უზარმაზარი ეკონომიკური ზარალი უკრაინაში, რუსეთსა და დანარჩენ მსოფლიოში. უკრაინა და რუსეთი საქართველოს მნიშვნელოვანი სავაჭრო პარტნიორები არიან. ომს მნიშვნელოვანი გავლენა ჰქონდა ქართულ ეკონომიკაზე; საქართველოში გადმოსახლებული რუსი და უკრაინელი მოქალაქეების მიერ უცხოურ ვალუტაში განხორციელებულმა ფულადმა გზავნილებმა მნიშვნელოვნად შეუწყო ხელი ქართული ლარის გამყარებას უცხოურ ვალუტასთან მიმართებით და 2022 წელს მშპ-ის 10%-იან ზრდას. ვინაიდან ომი ჯერაც მიმდინარეობს, შეუძლებელია იმის სარწმუნოდ შეფასება, თუ როგორ აისახება საბოლოოდ ეს კომპანიის საქმიანობაზე, ასევე გაურკვეველია, რა მასშტაბის გავლენას მოახდენს ის ზოგადად ეკონომიკაზე. კომპანიის ხელმძღვანელობა თვალს ადევნებს ეკონომიკურ ვითარებას შექმნილ გარემოში.

(ათას ლარში)

2. მომზადების საფუძველი

ზოგადი ინფორმაცია

წინამდებარე ფინანსური ანგარიშგება მომზადებულია ფინანსური ანგარიშგების საერთაშორისო სტანდარტების (ფასს) შესაბამისად.

ფინანსური ანგარიშგება მომზადებულია პირვანდელი ღირებულების აღრიცხვის წესით, გარდა იმ შემთხვევებისა, რომლებიც განხილულია სააღრიცხვო პოლიტიკაში ქვემოთ. წარმოებული ფინანსური ინსტრუმენტები სამართლიანი ღირებულებით არის შეფასებული.

კომპანიის სამუშაო და წარსადგენი ვალუტაა ლარი. წინამდებარე ფინანსური ანგარიშგება წარმოდგენილია ათას ლარში („ლარი“) თუკი სხვაგვარად არ იქნა მითითებული.

3. სააღრიცხვო პოლიტიკის მიმოხილვა

სააღრიცხვო პოლიტიკის ცვლილება

კომპანიის საქმიანობის შესაბამის ქვემოთ მოცემულ სტანდარტებს/ინტერპრეტაციებს, რომლებიც ძალაში 2022 წელს შევიდა, გავლენა არ ჰქონია კომპანიის ფინანსურ მდგომარეობაზე და ოპერაციების შედეგებზე:

- ▶ „წამგებიანი ხელშეკრულებები – ხელშეკრულების შესრულების ხარჯი“ – ბასს (IAS) 37–ის ცვლილება,
- ▶ ფასს (IFRS) 3–ის ცვლილება „კონცეპტუალური მიდგომა“,
- ▶ „ძირითადი საშუალებები: შემოსავალი დანიშნულებისამებრ გამოყენებამდე“ – ბასს (IAS) 16–ის („იჯარა“) ცვლილება,
- ▶ ფასს (IFRS) 1 „ფინანსური ანგარიშგების საერთაშორისო სტანდარტების პირველად გამოყენება – შვილობილი საწარმო, რომელიც პირველად იყენებს ფასს სტანდარტებს“,
- ▶ ფასს (IFRS) 9 „ფინანსური ინსტრუმენტები – ფინანსური ვალდებულებების აღიარების შეწყვეტისთვის „10 პროცენტის“ ტესტში მოყვანილი საკომისიოები“,
- ▶ ბასს (IAS) 41 – „სოფლის მეურნეობა – დაბეგვრა სამართლიანი ღირებულებით შეფასებაში“.

სამართლიანი ღირებულების შეფასება

სამართლიანი ღირებულება არის თანხა, რომელიც მიიღება აქტივის გაყიდვის შედეგად, ან გადაიხდება ვალდებულების გადაცემის შედეგად, ბაზრის მონაწილეებს შორის ნებაყოფლობითი ოპერაციის პირობებში შეფასების თარიღისთვის. სამართლიანი ღირებულების შეფასება ეყრდნობა იმ ვარაუდს, რომ ადგილი აქვს აქტივის გაყიდვის ან ვალდებულების გადაცემის გარიგებას:

- ▶ აქტივის ან ვალდებულების ძირითად ბაზარზე; ან
- ▶ ძირითადი ბაზრის არარსებობის შემთხვევაში, აქტივის ან ვალდებულებისთვის ყველაზე ხელსაყრელ ბაზარზე.

ძირითადი ან ყველაზე ხელსაყრელი ბაზარი კომპანიისთვის ხელმისაწვდომი უნდა იყოს. აქტივის ან ვალდებულების სამართლიანი ღირებულების განსაზღვრა ხორციელდება იმ დაშვების საფუძველზე, რომ ბაზრის მონაწილეები აქტივის ან ვალდებულების შეფასებისას იმოქმედებენ საკუთარი ეკონომიკური ინტერესების მაქსიმალური გათვალისწინებით. არაფინანსური აქტივის სამართლიანი ღირებულების შეფასება უნდა ითვალისწინებდეს ბაზრის მონაწილის შესაძლებლობას მიიღოს ეკონომიკური სარგებელი ამ აქტივის საუკეთესოდ და ეფექტიანად გამოყენებით, ან ბაზრის სხვა მონაწილისათვის მიყიდვით, რომელიც ამ აქტივს საუკეთესოდ და ეფექტიანად გამოიყენებს.

*(ათას ლარში)***3. სააღრიცხვო პოლიტიკის მიმოხილვა (გაგრძელება)****სამართლიანი ღირებულების შეფასება (გაგრძელება)**

კომპანია ირჩევს შეფასების მეთოდებს, რომლებიც შესაფერისია არსებული გარემოებებისთვის და რომელთა გამოყენებითაც სამართლიანი ღირებულების შესაფასებლად საკმარისი მონაცემები მოიძებნება, და რომლებშიც მაქსიმალურად გამოიყენება ემპირიული და მინიმალურად – არაემპირიული ამოსავალი მონაცემები. ყველა აქტივი და ვალდებულება, რომელთა სამართლიანი ღირებულება შეფასებულია ან წარმოდგენილია ფინანსურ ანგარიშგებაში, დაჯგუფებულია სამართლიანი ღირებულების ქვემოთ მოცემული იერარქიის მიხედვით, ყველაზე დაბალი დონის ამოსავალი მონაცემების საფუძველზე, რომელიც მთლიანობაში მნიშვნელოვანია სამართლიანი ღირებულების შეფასებებისას:

- ▶ 1-ლი დონე – იდენტური აქტივების ან ვალდებულებების აქტიური ბაზრების კოტირებული ფასები (გაუკორექტირებელი).
- ▶ მე-2 დონე – შეფასების მეთოდები, რომელთა მიხედვითაც შესაძლებელია სამართლიანი ღირებულების შეფასებისთვის აუცილებელი ყველაზე დაბალი დონის მონაცემის პირდაპირი ან არაპირდაპირი განსაზღვრა.
- ▶ მე-3 დონე – შეფასების მეთოდები, რომელთა მიხედვითაც შეუძლებელია სამართლიანი ღირებულების შეფასებისთვის აუცილებელი ყველაზე დაბალი დონის მონაცემის განსაზღვრა.

ფინანსურ ანგარიშგებაში რეგულარულად აღიარებული აქტივებისა და ვალდებულებების იერარქიის ერთი დონიდან მეორეში გადასვლის ფაქტს კომპანია განსაზღვრავს კატეგორიზაციის განმეორებითი შეფასებით (მთლიანი სამართლიანი ღირებულების შეფასებისთვის აუცილებელი ყველაზე დაბალი დონის მონაცემის საფუძველზე) ყოველი საანგარიშგებო პერიოდის ბოლოსთვის.

ფინანსური აქტივები და ვალდებულებები***საწყისი აღიარება******აღიარების თარიღი***

ფინანსური აქტივების ყოველგვარი ყიდვა-გაყიდვა ჩვეულებრივი საქმიანობის პირობებში აღიარებულია ანგარიშსწორების თარიღით, ანუ იმ თარიღით, როდესაც შესყიდული აქტივი კომპანიას გადაეცა. ჩვეულებრივი საქმიანობის პირობებში ყიდვა-გაყიდვა ნიშნავს ფინანსური აქტივების ისეთ ყიდვა-გაყიდვას, რაც მოითხოვს აქტივების გადაცემას კანონმდებლობით ან საბაზრო პრაქტიკით განსაზღვრულ ვადაში.

საწყისი შეფასება

ფინანსური ინსტრუმენტების კლასიფიკაცია საწყისი აღიარებისას დამოკიდებულია მათ სახელშეკრულებო პირობებზე და ინსტრუმენტების მართვის ბიზნეს-მოდელებზე. ფინანსური ინსტრუმენტები თავდაპირველად ფასდება სამართლიანი ღირებულებით და, მოგება-ზარალში სამართლიანი ღირებულებით ასახული ფინანსური აქტივებისა და ფინანსური ვალდებულებების გარდა, საოპერაციო დანახარჯები ემატება ან აკლდება ამ თანხას.

*(ათას ლარში)***3. სააღრიცხვო პოლიტიკის მიმოხილვა (გაგრძელება)****ფინანსური აქტივები და ვალდებულებები (გაგრძელება)***ფინანსური აქტივებისა და ვალდებულებების შეფასების კატეგორიები*

კომპანიამ მოახდინა მისი ყველა ფინანსური აქტივების კლასიფიკაცია აქტივების მართვის ბიზნეს-მოდელის საფუძველზე, ხოლო აქტივების სახელშეკრულებო პირობები შეფასდა ქვემოთ მოცემულიდან ერთ-ერთით:

- ▶ ამორტიზებული ღირებულება;
- ▶ სამართლიანი ღირებულება სხვა სრულ შემოსავალში ასახვით;
- ▶ სამართლიანი ღირებულებით მოგებაში ან ზარალში ასახვით.

კომპანია მისი წარმოებული ინსტრუმენტების პორტფელის კლასიფიკაციას და შეფასებას ახდენს სამართლიანი ღირებულებით მოგებაში ან ზარალში. კომპანიამ შესაძლოა განსაზღვროს ფინანსური ინსტრუმენტები სამართლიანი ღირებულებით მოგებაში ან ზარალში, თუ ეს აღმოფხვრის ან მნიშვნელოვნად შეამცირებს შეფასების ან აღიარების არათანმიმდევრულობას.

ფულადი სახსრების ეკვივალენტები და მომხმარებლებზე გაცემული სესხები ამორტიზებული ღირებულებით

კომპანია მომხმარებლებზე გაცემულ სესხებს და სხვა ფინანსურ ინვესტიციებს ამორტიზებული ღირებულებით აფასებს, თუ დაცულია ქვემოთ მოცემული ორივე პირობა:

- ▶ ფინანსური აქტივი ამ ბიზნესმოდელის მიხედვით მფლობელობაშია სახელშეკრულებო ფულადი ნაკადების ამოღების მიზნით;
- ▶ ფინანსური აქტივის სახელშეკრულებო პირობები კონკრეტული თარიღებით წარმოქმნის ფულად ნაკადებს, რომლებიც წარმოადგენს მხოლოდ ძირითადი თანხისა და პროცენტის გადახდებს დაუფარავ ძირითად თანხაზე.

ამ პირობების შესახებ ინფორმაცია ქვემოთ არის განსაზღვრული.

ბიზნეს-მოდელის შეფასება

კომპანია თავის ბიზნეს-მოდელს განსაზღვრავს ისეთ დონეზე, რომელიც საუკეთესად ასახავს როგორ მართავს ის ფინანსური აქტივების ჯგუფს მისი საქმიანი მიზნების მისაღწევად.

კომპანიის ბიზნეს-მოდელი არ ფასდება თითოეული ინსტრუმენტის საფუძველზე. ის აფასებს აგრეგირებული პორტფელების უმაღლეს დონეზე და ის ეფუძნება ისეთ ემპირიულ ფაქტორებს, როგორც არის:

- ▶ როგორ ფასდება ბიზნეს-მოდელის განხორციელება და ამგვარ ბიზნეს-მოდელში შემავალი ფინანსური აქტივები და როგორ ხდება მათი გაცხადება საწარმოს უმაღლესი რანგის ხელმძღვანელობის წინაშე.
- ▶ როგორ ფასდება ბიზნეს-მოდელის განხორციელება და ამგვარ ბიზნეს-მოდელში შემავალი ფინანსური აქტივები და როგორ ხდება მათი ანგარიშგება საწარმოს უმაღლესი რანგის ხელმძღვანელობის მიმართ;
- ▶ როგორ ხდება საქმიანობის მენეჯერების კომპენსირება (მაგალითად, თუ კომპენსაცია ეფუძნება მართვის ქვე მყოფი აქტივების სამართლიან ღირებულებას ან მიღებულ სახელშეკრულებო ფულად ნაკადებს);
- ▶ გაყიდვების მოსალოდნელი სიხშირე, ღირებულება და ვადები კომპანიის შეფასების სხვა მნიშვნელოვან ასპექტებს წარმოადგენს.

(ათას ლარში)

3. სააღრიცხვო პოლიტიკის მიმოხილვა (გაგრძელება)

ფინანსური აქტივები და ვალდებულებები (გაგრძელება)

ბიზნეს-მოდელის შეფასება გონივრულ ფარგლებში მოსალოდნელ სცენარებს ეფუძნება, 'ყველაზე ცუდი' და 'სტრესული შემთხვევის' სცენარების გათვალისწინების გარეშე. თუ საწყისი აღიარების შემდეგ ფულადი ნაკადები რეალიზდება ისეთი ფორმით, რომელიც განსხვავდება კომპანიის თავდაპირველი მოლოდინებისგან, კომპანია არ ცვლის ამგვარ ბიზნეს-მოდელში წარმოდგენილი დარჩენილი ფინანსური აქტივების კლასიფიკაციას. ამის ნაცვლად ის ამგვარ ინფორმაციას იყენებს ახლად წარმოქმნილი ან ახლად შექმნილი ფინანსური აქტივების შეფასებას.

SPPI-ტესტი

კლასიფიკაციის პროცესის მეორე ეტაპის სახით, იმის განსაზღვრად, აკმაყოფილებს თუ არა ის SPPI-ტესტის მოთხოვნებს, კომპანია ფინანსური აქტივის სახელშეკრულებო პირობებს აფასებს.

ამ ტესტის მიზნებისთვის 'ძირითადი თანხა' განისაზღვრება ფინანსური აქტივის სამართლიანი ღირებულების სახით, თავდაპირველი აღიარებისას და შესაძლოა შეიცვალოს ფინანსური აქტივის ვადის განმავლობაში (მაგალითად, თუ ადგილი აქვს ძირითადი თანხის დაფარვას ან პრემიის/ფასდაკლების ამორტიზაციას).

სასესხო გარიგებებში პროცენტის ყველაზე მნიშვნელოვანი ელემენტები, ჩვეულებრივ, წარმოადგენს გადახდებს ფულის დროითი ღირებულების და საკრედიტო რისკისთვის. მხოლოდ ძირითადი თანხისა და პროცენტის გადახდების შესაფასებლად, კომპანია იყენებს მსჯელობას და ითვალისწინებს ისეთ შესაბამის ფაქტორებს, როგორც არის ვალუტა, რომელშიც გამოხატულია ფინანსური აქტივი და პერიოდი, რომლისთვისაც განისაზღვრება საპროცენტო განაკვეთი.

შედარებისთვის, სახელშეკრულებო პირობები, რომლებიც განსაზღვრავენ რისკების მინიმუმზე მეტ დაქვემდებარებას ან ისეთი სახელშეკრულებო ფულად ნაკადებში არასტაბილურობა, რომლებიც არ უკავშირდება ძირითად სასესხო გარიგებებს, არ წარმოშობს სახელშეკრულებო ფულად ნაკადებს, რომლებიც წარმოადგენს მხოლოდ ძირითადი თანხისა და პროცენტის გადახდებს დაუფარავ თანხაზე. ასეთ შემთხვევებში, ფინანსური აქტივი სამართლიანი ღირებულებით უნდა შეფასდეს, მოგებაში ან ზარალში.

ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები

ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები ფინანსური მდგომარეობის და ფულადი ნაკადების ანგარიშგებებში მოიცავს ნაღდი ფულის ნაშთს ბანკში და სალაროში და მოკლევადიან მაღალლიკვიდურ ანაზრებს 90 დღის ან ნაკლები დაფარვის ვადით, რომლებიც მარტივად კონვერტირდება ფულადი სახსრების ცნობილ ოდენობად და გასწევენ ღირებულების ცვლილების უმნიშვნელო რისკს.

წარმოებული ფინანსური ინსტრუმენტები

ჩვეულებრივი საქმიანობის პირობებში, კომპანია უცხოურ სავალუტო ბაზარზე იყენებს სავალუტო სვოპებს. კონტრაქტები მეტწილად ადგილობრივი ბანკები არიან.

სამართლიანი ღირებულება ფასდება შეფასების მოდელების საფუძველზე, რომელშიც გათვალისწინებულია საბაზისო ინსტრუმენტების მიმდინარე საბაზრო და სახელშეკრულებო ფასები და სხვა ფაქტორები, მათ შორის კონტრაქტის და კომპანიის საკუთარი საკრედიტო რისკი. წარმოებული ინსტრუმენტები აისახება, როგორც აქტივები, როდესაც მათი სამართლიანი ღირებულება დადებითია, და როგორც ვალდებულებები, როცა მათი სამართლიანი ღირებულება უარყოფითია. ამ ინსტრუმენტებიდან მიღებული შემოსულობა ან ზარალი აისახება მოგება-ზარალის ანგარიშგებაში, სავალუტო ოპერაციებიდან წმინდა შემოსულობის/(ზარალის) ფარგლებში.

*(ათას ლარში)***3. სააღრიცხვო პოლიტიკის მიმოხილვა (გაგრძელება)****წარმოებული ფინანსური ინსტრუმენტები (გაგრძელება)**

მიუხედავად რისკის ჰეჯირების მიზნებისთვის წარმოებული ინსტრუმენტებისა, ეს ინსტრუმენტები არ წარმოადგენს ჰეჯირების აღრიცხვას.

ნასესხები სახსრები და გამოშვებული მარტივი თამასუქები

გამოშვებული ფინანსური ინსტრუმენტები ან მათი კომპონენტები კლასიფიცირდება ვალდებულებების სახით მაშინ, როდესაც მფლობელის წინაშე სახელშეკრულებო შეთანხმების შედეგად კომპანიას წარმოეშობა ვალდებულება, რომ გადაიხადოს ფული ან ფინანსური ინსტრუმენტი ან სხვაგვარად დააკმაყოფილოს ეს ვალდებულება, გარდა განსაზღვრული ფულადი თანხის ან სხვა ფინანსური ინსტრუმენტის სანაცვლოდ საკუთარი წილობრივი ინსტრუმენტების განსაზღვრული რაოდენობის მიღებისა. ეს ინსტრუმენტები მოიცავს გამოშვებულ მარტივ თამასუქებსა და ნასესხებ სახსრებს. საწყისი აღიარების შემდეგ ნასესხები სახსრები შემდგომში ამორტიზებული ღირებულებით ფასდება ეფექტური საპროცენტო განაკვეთის მეთოდის გამოყენებით. შემოსულობა და ზარალი აღიარდება მოგებაში ან ზარალში, როდესაც წყდება ვალდებულებების აღიარება, ასევე ამორტიზაციის პროცესში.

ფინანსური ინსტრუმენტების შეფასება საწყისი აღიარებისას

ფინანსური ინსტრუმენტების საწყისი აღიარებისას მათი შეფასება ხდება სამართლიანი ღირებულებით, და ის ფინანსური ინსტრუმენტები, რომლებიც არ არის შეფასებული სამართლიანი ღირებულებით და ასახული მოგებაში ან ზარალში, კორექტირდება გარიგებასთან პირდაპირ მიკუთვნებადი დანახარჯებით.

საწყისი აღიარებისას ფინანსური ინსტრუმენტის სამართლიანი ღირებულების საუკეთესო შეფასება არის გარიგების ფასი. თუ კომპანია გადაწყვეტს, რომ საწყისი აღიარებისას შეფასებული სამართლიანი ღირებულება განსხვავდება გარიგების ფასისგან, მაშინ:

- ▶ თუ სამართლიანი ღირებულება დასტურდება აქტიურ ბაზარზე მსგავსი აქტივის ან ვალდებულების კოტირებული ფასით (ე.ი. 1-ლი დონის მდგენელი) ან ეყრდნობა შეფასების მეთოდს, რომელიც გამოიყენებს მხოლოდ საბაზრო ინფორმაციას, მაშინ კომპანია აღიარებს სხვაობას საწყისი აღიარებისას შეფასებულ სამართლიან ღირებულებასა და გარიგების ფასს შორის, როგორც შემოსულობას ან ზარალს საპროცენტო შემოსავალში ან ხარჯებში, შესაბამისად;
- ▶ ყველა დანარჩენ შემთხვევაში ფინანსური ინსტრუმენტების საწყისი შეფასება დაკორექტირდება, რომ გადაავადოს სხვაობა საწყისი აღიარებისას შეფასებულ სამართლიან ღირებულებასა და გარიგების ფასს შორის. საწყისი აღიარების შემდეგ კომპანია ამ გადავადებულ სხვაობას აღიარებს, როგორც შემოსულობას ან ზარალს მხოლოდ მაშინ, როდესაც მონაცემები გახდება ბაზარზე მოპოვებადი, ან როდესაც ინსტრუმენტების აღიარება შეწყდება.

ფინანსური ინსტრუმენტების ურთიერთგადაფარვა

ფინანსური აქტივებისა და ვალდებულებების ურთიერთგადაფარვა მოხდება და წმინდა თანხა აისახება ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგებაში მაშინ, თუ არსებული კანონი იძლევა აღიარებული თანხების ურთიერთგადაფარვის უფლებას და არსებობს აქტივებისა და ვალდებულებების ურთიერთგაქვითვის ან ერთდროულად აქტივის გაყიდვისა და ვალდებულებების დაფარვის სურვილი. ურთიერთგაქვითვის უფლების გამოყენება არ უნდა ხდებოდეს სამომავლო შემთხვევის დადგომის პირობით და ნებადართული უნდა იყოს:

- ▶ ჩვეულებრივი საქმიანობის პირობებში;
- ▶ დეფოლტის შემთხვევაში; და
- ▶ საწარმოს და ყველა კონტრაქტის არაკრედიტუნარიანობის ან გაკოტრების შემთხვევაში.

(ათას ლარში)

3. სააღრიცხვო პოლიტიკის მიმოხილვა (გაგრძელება)

ფინანსური ინსტრუმენტების ურთიერთგადაფარვა (გაგრძელება)

ეს პირობები, ზოგადად, არ სრულდება ძირითად საკლირინგო ხელშეკრულებებში და შესაბამისი აქტივები და ვალდებულებები მთლიანად არის წარმოდგენილი ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგებაში.

ფინანსური აქტივების და ვალდებულებების აღიარების შეწყვეტა

ფინანსური აქტივები

ფინანსური აქტივის (ან, სადაც მისაღებია, ფინანსური აქტივის ნაწილის ან ანალოგიური ფინანსური აქტივების ჯგუფის ნაწილის) აღიარების შეწყვეტა უპირატესად ხდება შემდეგ შემთხვევებში:

- ▶ ამოიწურა აქტივიდან ფულადი ნაკადების მიღების ვადა;
- ▶ კომპანიამ დათმო აქტივიდან ფულადი სახსრების მიღების უფლება, ან შეინარჩუნა ამგვარი უფლება, მაგრამ აიღო მესამე პირებისათვის თანხების სრულად და დაგვიანების გარეშე გადახდის სახელშეკრულებო ვალდებულება; და

კომპანიამ (ა) გადასცა აქტივთან დაკავშირებული ყველა რისკი და სარგებელი; (ბ) არც გადასცა და არც დაიტოვა აქტივთან დაკავშირებული ყველა რისკი და სარგებელი, მაგრამ გადასცა აქტივზე კონტროლი.

ფინანსური ვალდებულებები

ფინანსური ვალდებულებების აღიარება წყდება მაშინ, როდესაც ისინი იფარება, ბათილდება ან ამოიწურება.

როდესაც არსებული ფინანსური ვალდებულება ჩანაცვლება სხვა ვალდებულებით იმავე გამსესხებლის წინაშე, რომელსაც მეტწილად განსხვავებული პირობები აქვს ან თუ არსებული ვალდებულების პირობები მეტწილად შეიცვლება, ასეთი ჩანაცვლება ან ცვლილება აღირიცხება, როგორც საწყისი ვალდებულების აღიარების შეწყვეტა და ახალი ვალდებულების აღიარება, ხოლო განსხვავება შესაბამის საბალანსო ღირებულებებს შორის აისახება კონსოლიდირებულ სრული შემოსავლის ანგარიშგებაში, ამასთან სხვაობა შესაბამის საბალანსო ღირებულებაში აღიარდება მოგებაში ან ზარალში.

ჩამოწერა

ფინანსური აქტივები ჩამოიწერება ნაწილობრივ ან – მთლიანად, მხოლოდ იმ შემთხვევაში, როდესაც კომპანია შეწყვეტს აღდგენის განხორციელებას. სალომბარდო სესხები, მათ შესაბამის რეზერვთან ერთად, ჩვეულებრივ, ჩამოიწერება და უზრუნველყოფის საგნის დასაკუთრება ხდება მაშინ, როდესაც შესაბამისი სესხი 60–90 დღეზე მეტი ხნით იქნება ვადაგადაცილებული. უიმედო იპოთეკური სესხები ჩამოიწერება მაშინ, როდესაც უზრუნველყოფის საგნის ამოღების პროცედურები სრულდება ან ფულადი ნაკადების შემდგომი მიღება აღარ არის მოსალოდნელი მსესხებლისგან ან უზრუნველყოფის საგნიდან, რასაც შეიძლება 2 წელი დასჭირდეს. თუ ჩამოსაწერი თანხა აღემატება დაგროვილი ცვეთის რეზერვს, სხვაობა თავდაპირველად აღირიცხება რეზერვზე დამატების სახით, რომელიც შემდეგ გამოიყენება მთლიან საბალანსო ღირებულებასთან მიმართებით. ნებისმიერი შემდგომი ანაზღაურება განეკუთვნება საკრედიტო ზარალის ხარჯს. ჩამოწერა წარმოადგენს აღიარების შეწყვეტის მოვლენას.

(ათას ლარში)

3. სააღრიცხვო პოლიტიკის მიმოხილვა (გაგრძელება)

იჯარა

კომპანია, როგორც მოიჯარე

კომპანია იყენებს ერთი აღიარების და შეფასების მიდგომას ყველა იჯარისთვის, გარდა მოკლევადიანი და დაბალი ღირებულების მქონე აქტივების იჯარებისა. კომპანია აღიარებს იჯარასთან დაკავშირებულ ვალდებულებებს, რომ განახორციელოს საიჯარო გადახდები და აანაზღაუროს აქტივის გამოყენების უფლება, რომლებიც წარმოადგენს საიჯარო აქტივების გამოყენების უფლებას.

აქტივის გამოყენების უფლება

კომპანია აქტივის გამოყენების უფლებას აღიარებს იჯარის ვადის დაწყების თარიღში (ე.ი. თარიღში, როცა საიჯარო აქტივი ხელმისაწვდომი იქნება გამოსაყენებლად). აქტივის გამოყენების უფლება თვითღირებულებით ფასდება, რასაც აკლდება ნებისმიერი დაგროვილი ცვეთა და გაუფასურების ზარალი და იცვლება საიჯარო ვალდებულებების ნებისმიერი ხელახალი შეფასების მიხედვით. აქტივის გამოყენების უფლების თვითღირებულება მოიცავს აღიარებული საიჯარო ვალდებულებების, თავდაპირველად გაწეული პირდაპირი ხარჯების და დაწყების თარიღში ან ამ თარიღამდე განხორციელებული საიჯარო გადახდების თანხას, ნებისმიერი მიღებული იჯარის წამახალისებელი გადახდების გამოკლებით. სანამ კომპანიას არ ექნება გონივრული რწმენა იმისა, რომ ის მიიღებს საიჯარო აქტივზე საკუთრების უფლებას იჯარის ვადის გასვლის შემდეგ, აღიარებული აქტივის გამოყენების უფლება ამორტიზირდება წრფივი მეთოდით, მის მოსალოდნელ სასარგებლო ვადასა და იჯარის ვადას შორის უმოკლესით. აქტივის გამოყენების უფლება გაუფასურებას ექვემდებარება.

საიჯარო ვალდებულებები

იჯარის ვადის დაწყების თარიღში კომპანია აღიარებს საიჯარო ვალდებულებებს, რომლებიც იჯარის ვადის განმავლობაში საიჯარო გადახდების დღევანდელი ღირებულებით ფასდება. საიჯარო გადახდები მოიცავს ფიქსირებულ თანხებს (მათ შორის არსებითად ფიქსირებულ გადასახდებებს), რასაც აკლდება ნებისმიერი იჯარის წამახალისებელი გადახდების მოთხოვნა, ცვლადი საიჯარო გადახდები, რომლებიც განაკვეთზე ან კოეფიციენტზე დამოკიდებული და თანხები, რომელთა გადახდაც მოსალოდნელია ნარჩენი ღირებულების გარანტიის საფუძველზე. ცვლადი საიჯარო გადახდები, რომლებიც არ არის დამოკიდებული ინდექსზე ან განაკვეთზე აღიარდება ხარჯის სახით იმ პერიოდში, რომელშიც წარმოიშვება ისეთი ვითარება ან სიტუაცია, რომელიც გადახდას იწვევს.

საიჯარო გადახდების დღევანდელი ღირებულების დაანგარიშებისას, კომპანია იყენებს ზღვრულ სასესხო საპროცენტო განაკვეთს იჯარის ვადის დაწყების თარიღში, თუ იჯარაში ნაგულისხმევი საპროცენტო განაკვეთი მარტივად ვერ განისაზღვრება. იჯარის ვადის დაწყების თარიღის შემდეგ, საიჯარო ვალდებულებების თანხა გაიზრდება, პროცენტის გაზრდის ასახვის მიზნით, და შემცირდება – განხორციელებული საიჯარო გადახდებისთვის. ამასთან, საიჯარო ვალდებულებების საბალანსო ღირებულება ხელახლა ფასდება იმ შემთხვევაში, თუ ადგილი ექნება საიჯარო ვადის ცვლილებას, ფიქსირებული საიჯარო გადახდების ცვლილებას ან საიჯარო აქტივის ნასყიდობის შეფასების ცვლილებას.

მოკლევადიანი იჯარა და დაბალი ღირებულების მქონე აქტივების იჯარა

კომპანია იყენებს მოკლევადიანი იჯარის აღიარებისგან განთავისუფლებას მის მოკლევადიან იჯარებზე (ე.ი. იჯარებზე, რომლებსაც აქვთ იჯარის ვადის დაწყების თარიღიდან 12- ან ნაკლებთვიანი საიჯარო ვადა და არ მოიცავენ შესყიდვის ოფციონს). ის ასევე ეხება დაბალი ღირებულების მქონე აქტივების კონკრეტული იჯარის აღიარებისგან განთავისუფლებას, იჯარებზე, რომლებიც დაბალფასიანად (ე.ი. 15 ათას ლარზე ნაკლები ღირებულების მქონე) მოიაზრებიან. საიჯარო გადახდები მოკლევადიან იჯარაზე და დაბალი ღირებულების მქონე აქტივების იჯარა აღიარდება ხარჯის სახით იჯარის ვადაზე წრფივი მეთოდის გამოყენებით.

(ათას ლარში)

3. სააღრიცხვო პოლიტიკის მიმოხილვა (გაგრძელება)

დაბეგვრა

მიმდინარე მოგების გადასახადის ხარჯი დაანგარიშდება საქართველოს საგადასახადო კოდექსის ნორმატიული აქტების შესაბამისად.

გადავადებული აქტივებისა და ვალდებულებების დაანგარიშება მიმდინარე სხვაობებთან მიმართებაში ხდება ვალდებულებების აღრიცხვის მეთოდით. გადავადებული მოგების გადასახადები გათვალისწინებულია ყველა დროებით სხვაობაზე, რომელიც წარმოიშობა აქტივებისა და ვალდებულებების საგადასახადო დასაბეგრ საფუძველსა და მათ საბალანსო ღირებულებას შორის ფინანსური ანგარიშგების მიზნებისათვის, გარდა იმ შემთხვევისა, როდესაც გადავადებული მოგების გადასახადი წარმოიშობა აქტივის ან ვალდებულების საწყისი აღიარებიდან იმ ოპერაციაში, რომელიც არ არის საწარმოთა გაერთიანება და ოპერაციის თარიღისათვის გავლენას არ იქონიებს სააღრიცხვო მოგებასა თუ საგადასახადო მოგება-ზარალზე.

გადავადებული საგადასახადო აქტივი აღირიცხება მხოლოდ მაშინ, როდესაც მოსალოდნელია დასაბეგრი მოგების მიღება, საიდანაც შესაძლებელი იქნება დროებითი გამოქვითვადი სხვაობების გაქვითვა. გადავადებული საგადასახადო აქტივები და ვალდებულებები ფასდება საგადასახადო განაკვეთებით (რომლებიც ვრცელდება გაუნაწილებელ მოგებაზე), რომლებიც სავარაუდოდ იმოქმედებს აქტივის რეალიზაციის ან ვალდებულების გასტუმრების პერიოდში, იმ საგადასახადო განაკვეთების საფუძველზე, რომლებიც მოქმედებს ან არსებითად მოქმედებს საანგარიშგებო თარიღისთვის.

საქართველოში აგრეთვე მოქმედებს სხვადასხვა საოპერაციო გადასახადი, რომლებიც გავლენას ახდენს კომპანიის საქმიანობაზე. ეს გადასახადები შესულია სხვა საოპერაციო ხარჯებში კომპონენტის სახით.

ძვირფასი ლითონები

ოქრო და სხვა ძვირფასი ლითონები, რომლებიც მიიღება უზრუნველყოფის საგნის სახით უიმედო მსესხებლებისგან სესხების დასაფარად, თავდაპირველად აღირიცხება თვითღირებულებით, რომელიც უტოლდება დასაკუთრების თარიღისთვის დაფარული სესხის წმინდა საბალანსო ღირებულებას. ამის შემდეგ იზომება სამართლიანი ღირებულებით, რომელიც განისაზღვრება გადადნობის მოსალოდნელი დანახარჯებით შემცირებული ბლუმბერგის შეთავაზებული ფასით. სამართლიანი ღირებულების ცვლილებები თავდაპირველი აღიარების შემდეგ და ოქროს ზოდების გასხვისების შედეგად მიღებული შემოსულობა/ზარალი აღირიცხება სხვა შემოსავლის ფარგლებში. რადგან ძვირფასი ლითონების და სხვა დასაკუთრებული უზრუნველყოფის გაყიდვა ძირითადი შემოსავლის წყაროსთან (კომპანიის საქმიანობები) არ არის დაკავშირებული, კომპანია ამგვარი გარიგებების შედეგებს აღრიცხავს იმავე გარიგებიდან წარმოქმნილ ხარჯებთან დაკავშირებული ნებისმიერი შემოსავლის გამოკლებით.

ძირითადი საშუალებები

ძირითადი საშუალებები თვითღირებულებით აღირიცხება, გარდა ყოველდღიური მომსახურების დანახარჯებისა, რასაც აკლდება დაგროვილი ცვეთა და ნებისმიერი დაგროვილი გაუფასურება. ამგვარი ხარჯი მოიცავს ძირითადი საშუალების ნაწილის ჩანაცვლების თვითღირებულებას, ამ ხარჯის გაწვევას, თუ აღიარების კრიტერიუმები დაცულია. შეკეთება-განახლებასთან დაკავშირებული ხარჯები ირიცხება წარმოშობისას და ისინი შედის საოპერაციო ხარჯებში თუ არ არსებობს მათი კაპიტალიზაციის საფუძველი.

ძირითადი საშუალებების საბალანსო ღირებულება გადაიხედება გაუფასურების მიზნით, როცა მოვლენები ან ცვლილებები ვითარებებში მიუთითებს იმ ფაქტზე, რომ საბალანსო ღირებულება ვერ ანაზღაურდება.

*(ათას ლარში)***3. სააღრიცხვო პოლიტიკის მიმოხილვა (გაგრძელება)****ძირითადი საშუალებები (გაგრძელება)**

აქტივის ცვეთა დაირიცხება იმ თარიღიდან, როდესაც ხდება აქტივის ექსპლუატაციაში გაშვება. ცვეთის დაირიცხვა ხდება წრფივი მეთოდით, ძირითადი საშუალებების სასარგებლო მომსახურების ვადის შემდეგი მაჩვენებლების მიხედვით:

	<u>წლები</u>
შენობა-ნაგებობები	20-25
კომპიუტერული და საკომუნიკაციო აღჭურვილობა	5
საოფისე აღჭურვილობა	5
ავტოსატრანსპორტო საშუალებები	5
სხვა	5

საიჯარო ქონების გაუმჯობესების ცვეთა ხდება სასარგებლო მომსახურების ვადასა და იჯარის ვადას შორის უმცირეს ვადაზე.

აქტივების ნარჩენი ღირებულების, სასარგებლო მომსახურების ვადისა და მეთოდების გადახედვა და შესაბამისად კორექტირება ვითარებიდან გამომდინარე ხდება, ყოველი ფინანსური წლის ბოლოს. მიწას ცვეთა არ ერიცხება.

არამატერიალური აქტივები

არამატერიალური აქტივები მოიცავს პროგრამულ უზრუნველყოფასა და ლიცენზიებს. არამატერიალური აქტივები საწყისი აღიარებისას თვითღირებულებით აღირიცხება. საწყისი აღიარების შემდგომ არამატერიალური აქტივები თვითღირებულებით აისახება, რასაც აკლდება დაგროვილი ამორტიზაცია და ნებისმიერი დაგროვილი გაუფასურების ზარალი. შეზღუდული ეკონომიკური მომსახურების ვადის მქონე არამატერიალური აქტივების ამორტიზება ხდება შვიდწლიანი ეკონომიკური მომსახურების ვადის პერიოდში და გაუფასურების ოდენობის დასადგენად გადაფასდება მაშინ, როდესაც იარსებებს ამ არამატერიალური აქტივის შესაძლო გაუფასურების ნიშნები. ამორტიზაციის პერიოდების გადახედვა ხდება მინიმუმ ყოველი ფისკალური წლის ბოლოს.

ანარიცხები

ანარიცხების აღიარება ხდება მაშინ, როდესაც კომპანიას აქვს მიმდინარე იურიდიული ან კონსტრუქციული ვალდებულებები წარსულში მომხდარი მოვლენების გამო, ვალდებულებების შესასრულებლად მოსალოდნელია ეკონომიკური სარგებლის მქონე რესურსების გასვლა და ვალდებულებების მოცულობის საიმედოდ შეფასება არის შესაძლებელი.

შემოსავლისა და ხარჯების აღიარება

შემოსავლის აღიარება ხდება მაშინ, როდესაც ეკონომიკური სარგებლის მიღების ალბათობა მაღალია და შესაძლებელია შემოსავლის სარწმუნოდ შეფასება.

*(ათას ლარში)***3. სააღრიცხვო პოლიტიკის მიმოხილვა (გაგრძელება)****შემოსავლისა და ხარჯების აღიარება (გაგრძელება)***საპროცენტო და მსგავსი შემოსავალი და ხარჯები*

კომპანია ანგარიშობს საპროცენტო შემოსავლის სასესხო ფინანსურ აქტივებზე, რომლებიც შეფასებულია ამორტიზებული ღირებულებით ან სამართლიანი ღირებულება სხვა სრულ შემოსავალში (FVOCI), ფინანსური აქტივების ბრუტო საბალანსო ღირებულებაზე ეფექტური საპროცენტო განაკვეთის გამოყენებით, გაუფასურებული აქტივების გამოკლებით. ეფექტური საპროცენტო განაკვეთი არის განაკვეთი, რომელიც მომავალში მოსალოდნელი გადახდების ან ფულადი სახსრების ზუსტ დისკონტირებას ახდენს ფინანსური ინსტრუმენტის ვადაზე ან უფრო ხანმოკლე პერიოდზე, საჭიროების შემთხვევაში, ფინანსური აქტივის ან ფინანსური ვალდებულების წმინდა საბალანსო ღირებულებამდე. გაანგარიშება ითვალისწინებს ფინანსური ინსტრუმენტის ყველა სახელშეკრულებო პირობას (მაგალითად წინასწარი გადახდის შესაძლებლობას) და მოიცავს ნებისმიერ საზღაურს და დამატებით ხარჯს, რომელიც პირდაპირ მიკუთვნება ინსტრუმენტზე და წარმოადგენს ეფექტური საპროცენტო განაკვეთის განუყოფელ ნაწილს, გარდა სამომავლო საკრედიტო ზარალისა. ფინანსური აქტივისა თუ ფინანსური ვალდებულების საბალანსო ღირებულება კორექტირდება თუ კომპანია გადახედავს მის მიერ დასაფარი თუ მისაღები სავარაუდო თანხების შეფასებას. კორექტირებული საბალანსო ღირებულება გამოითვლება თავდაპირველ ეფექტურ საპროცენტო განაკვეთზე დაყრდნობით და საბალანსო ღირებულების ცვლილება აღირიცხება, როგორც საპროცენტო შემოსავალი თუ ხარჯი.

როდესაც ფინანსური აქტივი გაუფასურდება, კომპანია საპროცენტო შემოსავალს ანგარიშობს ფინანსური აქტივის წმინდა ამორტიზებულ ღირებულებაზე ეფექტური საპროცენტო განაკვეთის გამოყენებით. თუ ფინანსური აქტივები გამოსწორდება და აღარ იქნება გაუფასურებული, კომპანია დაუბრუნდება საპროცენტო შემოსავლის ბრუტო საფუძველზე დაანგარიშების მეთოდს.

შესყიდვისას ან წარმოქმნისას გაუფასურებული ფინანსური აქტივებისთვის, კომპანია საპროცენტო შემოსავალს ანგარიშობს შეცვლილი ეფექტური საპროცენტო განაკვეთის დაანგარიშების და ამ განაკვეთის აქტივის ამორტიზებულ ღირებულებაზე მორგებით. შეცვლილი ეფექტური საპროცენტო განაკვეთი წარმოადგენს საპროცენტო განაკვეთს, რომელიც თავდაპირველი აღიარებისას ახდენს შეფასებული მომავალი ფულადი ნაკადების (საკრედიტო ზარალის ჩათვლით) შესყიდვისას ან წარმოქმნისას გაუფასურებული აქტივების ამორტიზებულ ღირებულებამდე დისკონტირებას.

მიღებული გასამრჯელო და საკომისიო შემოსავალი

კომპანია გამოიმუშავებს საკომისიოს ფულადი გზავნილებიდან, რომელთა აღიარებაც ხდება საბაზისო ოპერაციის დასრულებისთანავე. თითოეული ოპერაცია განიხილება ინდივიდუალურ შესასრულებელ ვალდებულებად. დარიცხული შემოსავლის დაფარვას ჩვეულებრივ ადგილი აქვს საბაზისო გარიგების პარალელურად, ან გარიგების თარიღიდან 30 დღის ვადაში.

უცხოური ვალუტით შესრულებული ოპერაცია

ფინანსური ანგარიშგება წარმოდგენილია ქართულ ლარში („ლარი“), რომელიც კომპანიის სამუშაო და წარსადგენი ვალუტაა. უცხოურ ვალუტაში შესრულებული ოპერაციები თავდაპირველად კომპანიის სამუშაო ვალუტაში აღირიცხება, გარიგების თარიღისთვის დადგენილი კურსის შესაბამისად. უცხოურ ვალუტაში გამოხატული ფულადი აქტივებისა და ვალდებულებების ხელახლა კონვერტაცია ხდება საანგარიშგებო თარიღში არსებული სამუშაო ვალუტის გაცვლითი კურსით. უცხოური ვალუტით შესრულებული ოპერაციის კონვერტაციით გამოწვეული შემოსულობა და ზარალი აღიარებულია მოგება-ზარალის ანგარიშგებაში, როგორც შემოსულობას გამოკლებული საკურსო სხვაობიდან მიღებული ზარალი – საკურსო სხვაობა.

*(ათას ლარში)***3. სააღრიცხვო პოლიტიკის მიმოხილვა (გაგრძელება)****უცხოური ვალუტით შესრულებული ოპერაცია (გაგრძელება)**

სხვაობა უცხოურ ვალუტაში განხორციელებული ოპერაციის სახელშეკრულებო გაცვლით კურსსა და საქართველოს ეროვნული ბანკის გაცვლით კურსს შორის ოპერაციის დღეს შესულია უცხოურ ვალუტებიდან მიღებული წმინდა შემოსულობის/ზარალის ნაწილში.

2022 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით აშშ დოლარის და ლარის გაცვლითი კურსი იყო 2,702 (2022 წლის 31 დეკემბერი: 3,0976).

სეგმენტის ანგარიშგება

საოპერაციო მართვის უმაღლესი ორგანო კომპანიას აფასებს, როგორც ცალკე საოპერაციო სეგმენტს, გაცხადებული ფასს შედეგების საფუძველზე. კომპანიის შემოსავლის და აქტივების უმრავლესობა საქართველოშია განთავსებული. მას არ ჰყავს გარე კონტრაქტი, რომელმაც 2022 ან 2021 წლებში კომპანიის შემოსავლის 10%-ზე მეტი შეადგინა.

ახალი და გადასინჯული სტანდარტები, რომლებიც ჯერ არ არის ძალაში შესული

ქვემოთ განსაზღვრულია ახალი და გადასინჯული სტანდარტები და ინტერპრეტაციები, რომლებიც უკვე გამოიცა, მაგრამ ძალაში არ არის შესული კომპანიის ფინანსური ანგარიშგების გამოშვების თარიღისთვის. კომპანია ამ ახალი და გადასინჯული სტანდარტების და ინტერპრეტაციების (ასეთის არსებობის შემთხვევაში) მიღებას გეგმავს მათი ძალაში შესვლისთანავე.

ფასს (IFRS) 17 „სადაზღვევო ხელშეკრულებები“

2017 წლის მაისში ბასსს-მა გამოუშვა ფასს (IFRS) 17 „სადაზღვევო ხელშეკრულებები“ (ფასს (IFRS) 17), ამომწურავი ახალი სააღრიცხვო სტანდარტი სადაზღვევო ხელშეკრულებებისთვის, რომელიც მოიცავს აღიარების და შეფასების, წარდგენისა და ინფორმაციის გახსნის საკითხებს. ძალაში შესვლის შემდეგ ფასს (IFRS) 17 ჩაანაცვლებს ფასს (IFRS) 4-ს „სადაზღვევო ხელშეკრულებები“ (ფასს (IFRS) 4) რომელიც გამოიცა 2005 წელს. ფასს (IFRS) 17 ეხება ყველა ტიპის სადაზღვევო ხელშეკრულებას (მაგ. სიცოცხლის, არასიცოცხლის, პირდაპირი დაზღვევა და გადაზღვევა), განურჩევლად იმისა, თუ რა ტიპი საწარმო აფორმებს მათ, ასევე გარკვეულ გარანტიებს და ფინანსურ ინსტრუმენტებს დისკრეციული მონაწილეობის პარამეტრებით. მის მოქმედების არეალში არ შედის გარკვეული გამოწვევისგან. ფასს (IFRS) 17-ს ახალი სააღრიცხვო მოთხოვნა დაემატა დაზღვევის მახასიათებლების მქონე საბანკო პროდუქტებისთვის, რამაც შეიძლება იმოქმედოს იმის განსაზღვრაზე, თუ რომელი ინსტრუმენტები ან ამ ინსტრუმენტების რომელი პროდუქტები ექცევა ფასს (IFRS) 9-ის ან ფასს (IFRS) 17-ის მოქმედების არეალში.

საკრედიტო ბარათები და მსგავსი პროდუქტები, რომლებიც სადაზღვევო დაფარვას შეიცავს: ამ პროდუქტების გამცემთა უმეტესობა შეძლებს გააგრძელოს მათი ამჟამინდელი წესით, ანუ ფასს (IFRS) 9-ის მიხედვით ფინანსურ ინსტრუმენტად აღრიცხვა. ფასს (IFRS) 17 თავისი მოქმედების არეალიდან გამორიცხავს საკრედიტო ბარათის ხელშეკრულებებს (ან სხვა მსგავს ხელშეკრულებებს, რომლებიც შეიცავს საკრედიტო ან გადახდის სქემებს), რომლებიც აკმაყოფილებს სადაზღვევო ხელშეკრულების განმარტებას მხოლოდ და მხოლოდ მაშინ, თუ საწარმო არ ასახავს ცალკეულ მომხმარებელთან დაკავშირებული სადაზღვევო რისკის შეფასებას ამ მომხმარებელთან დადებული ხელშეკრულების ფასის ოდენობაზე.

*(ათას ლარში)***3. სააღრიცხვო პოლიტიკის მიმოხილვა (გაგრძელება)****ახალი და გადასინჯული სტანდარტები, რომლებიც ჯერ არ არის ძალაში შესული (გაგრძელება)**

როდესაც სადაზღვევო დაფარვა შეთავაზებულია საკრედიტო ბარათის სახელშეკრულებო პირობების ფარგლებში, მისი გამცემი ვალდებულია:

- ▶ გააცალკეოს სადაზღვევო დაფარვის კომპონენტი და მასზე გამოიყენოს ფასს (IFRS) 17;
- ▶ გამოიყენოს სხვა მოქმედი სტანდარტები (როგორებიც არის ფასს (IFRS) 9, ფასს (IFRS) 15 „შემოსავალი მომხმარებლებთან გაფორმებული ხელშეკრულებებიდან“ ან ბასს (IAS) 37 „ანარიცხები, პირობითი ვალდებულებები და პირობითი აქტივები“) მისი დანარჩენი კომპონენტებისთვის.

სასესხო ხელშეკრულებები, რომლებიც აკმაყოფილებს დაზღვევის განმარტებას, მაგრამ ზღუდავს სადაზღვევო შემთხვევების ანაზღაურების ლიმიტს იმ ოდენობამდე, რომელიც სხვა შემთხვევაში მოითხოვება ხელშეკრულების მიხედვით დამზღვევის ვალდებულების დასაფარად: ასეთი სესხების გამცემებს – მაგ. სესხი მსესხებლის გარდაცვალების შემთხვევაში ვალდებულებაზე უარის პირობით – შეუძლიათ ფასს (IFRS) 9-ის ან ფასს (IFRS) 17-ის გამოყენება. არჩევანი კეთდება პორტფელის დონეზე და შეუქცევადია.

ფასს (IFRS) 17 ძალაში შედის 2023 წლის 1 იანვრიდან დაწყებული საანგარიშგებო პერიოდებისთვის და სავალდებულოა შესადარისი რიცხოვრივი მონაცემების წარმოდგენა. ნებადართულია ვადაზე ადრე გამოყენებაც, თუ საწარმო ასევე გამოიყენებს ფასს (IFRS) 9-სა და ფასს (IFRS) 15-ს, ფასს (IFRS) 17-ის პირველად გამოყენებამდე ან გამოყენების დღეს.

კომპანიამ დაასრულა ფასს (IFRS) 17-ის მიღების გავლენების შეფასება და, გარკვეული საბანკო პროდუქტებისთვის, მაგალითად, საკრედიტო ბარათებისთვის ფასს (IFRS) 17.7(თ) მუხლით გათვალისწინებული გამონაკლისების მასშტაბის გათვალისწინებით, დაასკვნა, რომ არ მოელის რამე არსებით გავლენას თავის ფინანსურ ანგარიშგებაზე ახალი სტანდარტის მიღების შედეგად 2023 წელს.

ბასს (IAS) 1-ის ცვლილება: „ვალდებულებების მოკლევადიანად და გრძელვადიანად კლასიფიცირება“

2020 წლის იანვარში ბასსს-მა გამოცა ბასს (IAS) 1-ის 69-დან 76-მდე პუნქტების ცვლილება – ვალდებულებების მოკლევადიანად და გრძელვადიანად კლასიფიცირების მოთხოვნების განსასაზღვრად. ცვლილებები განმარტავს:

- ▶ რას გულისხმობს ანგარიშსწორების გადავადების უფლება;
- ▶ რომ გადავადების უფლება უნდა არსებობდეს საანგარიშგებო პერიოდის დასრულების თარიღისთვის;
- ▶ რომ კლასიფიკაციაზე არ მოქმედებს შესაძლებლობა იმისა, რომ საწარმო ისარგებლებს გადავადების უფლებით;
- ▶ რომ მხოლოდ იმ შემთხვევაში, თუ კონვერტირებად ვალდებულებაში განივთებული წარმოებული ინსტრუმენტი თავად იქნება წილობრივი ინსტრუმენტი, ვალდებულების ვადები არ იმოქმედებს მის კლასიფიკაციაზე.

ცვლილებები ძალაშია წლიური 2023 წლის 1 იანვარს დაწყებული ან მომდევნო საანგარიშგებო პერიოდისთვის და მათი გამოყენება რეტროსპექტულად მოხდება. კომპანია აფასებს იმ გავლენას, რომელის შესაძლოა ამ ცვლილებებს ჰქონდეს მიმდინარე პრაქტიკაზე და არსებულ სასესხო ხელშეკრულებებს დასჭირდება თუ არა რესტრუქტურირება.

(ათას ლარში)

3. სააღრიცხვო პოლიტიკის მიმოხილვა (გაგრძელება)

ახალი და გადასინჯული სტანდარტები, რომლებიც ჯერ არ არის ძალაში შესული (გაგრძელება)

„სააღრიცხვო შეფასებების განმარტება“ – ბასს (IAS) 8-ის ცვლილება

2021 წლის თებერვალში ბუღალტრული აღრიცხვის საერთაშორისო სტანდარტების საბჭომ გამოსცა ბასს (IAS) 8-ის ცვლილება, რომელშიც განსაზღვრულია ტერმინი „სააღრიცხვო შეფასება“. ეს ცვლილება განმარტავს სხვაობას სააღრიცხვო შეფასების ცვლილებასა და სააღრიცხვო პოლიტიკის ცვლილებებს შორის, ასევე ხარვეზების გამოსწორებას. ამასთან, ცვლილებაში მოცემულია როგორ იყენებენ საწარმოები შეფასების ტექნიკას და ამოსავალ მონაცემებს სააღრიცხვო შეფასებების განსახორციელებლად.

ცვლილება ძალაშია 2023 წლის 1 იანვრით დაწყებული და შემდგომი წლიური საანგარიშგებო პერიოდებისთვის და ვრცელდება ცვლილებაზე სააღრიცხვო პოლიტიკაში და ცვლილებაზე სააღრიცხვო შეფასებებში, რომლებიც ამ პერიოდის დასაწყისში ან შემდგომ პერიოდებში წარმოიშობა. ნებადართულია ცვლილებების ვადაზე ადრე გამოყენება, ამ ფაქტის გამჟღავნებამდე.

მოსალოდნელი არ არის, რომ ცვლილებებს არსებითი გავლენა ექნებათ კომპანიაზე.

„სააღრიცხვო პოლიტიკასთან დაკავშირებული განმარტებითი შენიშვნა“ – ბასს (IAS) 1-ის ცვლილება და განცხადება 2 ფასს-ების გამოყენების პრაქტიკის შესახებ

2021 წლის თებერვალში ბასსს-მა გამოსცა ბასს (IAS) 1-ის და ფასს-ების გამოყენების პრაქტიკის მე-2 განცხადების – არსებითობასთან დაკავშირებული მსჯელობები – ცვლილება, რომელშიც მან წარმოადგინა სახელმძღვანელო მითითებები და მაგალითები საწარმოების დასახმარებლად სააღრიცხვო პოლიტიკის განმარტებითი შენიშვნების არსებითობასთან დაკავშირებულ მსჯელობაში. ცვლილების მიზანია დაეხმაროს საწარმოებს სააღრიცხვო პოლიტიკასთან დაკავშირებული განმარტებითი შენიშვნების წარმოდგენაში, რომლებიც მეტად სასარგებლოა საწარმოების „მნიშვნელოვანი“ სააღრიცხვო პოლიტიკის გამჟღავნების მოთხოვნის ჩასანაცვლებლად მათი „არსებითი“ სააღრიცხვო პოლიტიკის გამჟღავნების მოთხოვნით და სახელმძღვანელო მითითების დასამატებლად იმაზე, თუ როგორ იყენებენ საწარმოები არსებითობის კონცეფციას სააღრიცხვო პოლიტიკის განმარტებითი შენიშვნების შესახებ გადაწყვეტილების მიღებაში.

ბასს (IAS) 1-ის ეს ცვლილება ვრცელდება 2023 წლის 1 იანვარს ან შემდეგ დაწყებულ წლიურ პერიოდებზე, ამასთან ნებადართულია ცვლილებების ვადაზე ადრე გამოყენება. რადგან პრაქტიკული მე-2 განცხადების ცვლილება უზრუნველყოფს არასავალდებულო სახელმძღვანელო მინიშვნებს ტერმინის „არსებითი“ განმარტების სააღრიცხვო პოლიტიკის ინფორმაციაში გამოყენებაზე, ამ ცვლილების ძალაში შესვლის თარიღი საჭირო არ არის.

კომპანია აფასებს ამ ცვლილების გავლენას კომპანიის სააღრიცხვო პოლიტიკის განმარტებით შენიშვნებზე მათი გავლენის შესაფასებლად.

ამასთან, მოსალოდნელი არ არის, რომ ქვემოთ მოცემულ სტანდარტებს და ცვლილებებს, რომლებიც გამოცემულია, მაგრამ ძალაში არ არის შესული, არსებითი გავლენა ექნება კომპანიაზე ან კომპანია კვლავ აფასებს მათი მიღების გავლენას:

- ▶ *ფასს (IFRS) 3-ის ცვლილება: „კონცეპტუალური მიდგომა“*
- ▶ *ბასს (IAS) 12-ის ცვლილება: გადავადებული გადასახადები იჯარებზე და ექსპლუატაციიდან ამოღების ვალდებულებები*
- ▶ *ბასს (IAS) 16-ის ცვლილება: შემოსულობა დანიშნულებისამებრ გამოყენებამდე*
- ▶ *ფასს (IFRS) 17: სადაზღვევო ხელშეკრულებები*
- ▶ *წლიური განახლებების 2018–2020 წლების ციკლი (გამოცემული 2020 წლის მაისის თვეში).*

(ათას ლარში)

4. მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო განსჯა და შეფასება

ფინანსური ანგარიშგების ფასს-ების შესაბამისად მომზადება ხელმძღვანელობისაგან მოითხოვს მოსაზრებების, შეფასებებისა და დაშვების გაკეთებას, რომლებიც გავლენას ახდენს სააღრიცხვო პოლიტიკის გამოყენებაზე და აქტივების, ვალდებულებების, შემოსავლებისა და ხარჯების გაცხადებული თანხებზე.

შეფასების განუსაზღვრელობა

ფინანსურ ანგარიშგებაში აღიარებული თანხების დასადგენად, კომპანიის ხელმძღვანელობამ სააღრიცხვო პოლიტიკის გატარებისას გამოიყენა თავისი შეფასებები. მათ შორის ყველაზე უფრო მნიშვნელოვანია:

მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის რეზერვი

მომხმარებლებზე გაცემულ სესხებზე მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის შეფასება ფასს (IFRS) 9-ის საფუძველზე საჭიროებს მსჯელობას, კერძოდ, მომავალი ფულადი ნაკადების და უზრუნველყოფის საგნის ღირებულებების თანხის და ვადების შეფასებას მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის განსაზღვრის და საკრედიტო რისკში მნიშვნელოვანი ზრდის შეფასებისას. ამ შეფასებებზე რამდენიმე ფაქტორი მოქმედებს, რომელთა ცვლილებები შესაძლოა აისახოს რეზერვების სხვადასხვა დონეში. კომპანიის მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის დაანგარიშებები კომპლექსური მოდელების მონაცემებს წარმოადგენს, ცვლადი მონაცემების და მათი ინტერპრეტაციების შერჩევასთან დაკავშირებული სხვადასხვა საბაზისო დაშვებებით. მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის მოდელების ელემენტები, რომლებიც შესაბამის სააღრიცხვო მსჯელობებს და შეფასებებს წარმოადგენს, მოიცავს შემდეგს:

- ▶ კომპანიის კრიტერიუმში იმის შესაფასებლად არსებობს თუ არა საკრედიტო რისკის მნიშვნელოვანი ზრდა და უნდა შეფასდეს თუ არა რეზერვები ფინანსური აქტივებისთვის აქტივის არსებობის მანძილზე მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის და თვისებრივი შეფასების საფუძველზე;
- ▶ ფინანსური აქტივების სეგმენტაცია, როცა მათი მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი ფასდება კოლექტიურ დონეზე;
- ▶ მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის მოდელის შემუშავება, მათ შორის სხვადასხვა ფორმულის და ამოსავალი მონაცემების შერჩევა;
- ▶ ასოციაციების განსაზღვრა მაკროეკონომიკურ სცენარებს და ისეთ ეკონომიკურ ამოსავალ მონაცემებს შორის, როგორც არის მშპ-ის ზრდის განაკვეთი და უზრუნველყოფის საგნის ღირებულება, მოსალოდნელი დეფოლტის და დეფოლტის შემთხვევაში ზარალის გავლენა;
- ▶ პერსპექტიული მაკროეკონომიკური სცენარების და მათი ალბათობის კოეფიციენტის შერჩევა ეკონომიკური ამოსავალი მონაცემებიდან მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის მისაღებად.

2022 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით კომპანიამ განაახლა დეფოლტის ალბათობის შეფასების მოდელი სასესხო დეფოლტების მეტად დეტალური (ყოველთვიური, ადრე გამოყენებული კვარტალურისგან განსხვავებით) განვლილი ინფორმაციის საფუძველზე. სალომბარდო პორტფელზე დეფოლტის ალბათობის შედეგად მიღებულ ზრდას არსებითი გავლენა არ ჰქონია მიმდინარე პერიოდის მოგება-ზარალზე.

ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგებაში აღიარებული მომხმარებლებზე გაცემულ სესხებთან დაკავშირებული მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის თანხა 2022 წლის 31 დეკემბერს 4,050 იყოს (2021 წ.: 1,034). მეტად დეტალური ინფორმაცია მოცემულია მე-7 და მე-20 შენიშვნებში.

(ათას ლარში)

4. მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო განსჯა და შეფასება (გაგრძელება)**შეფასების განუსაზღვრელობა (გაგრძელება)***იჯარა – ხელშეკრულებების საიჯარო პირობების განსაზღვრა განახლების და შეწყვეტის შესაძლებლობით*

კომპანია იჯარის ვადას განსაზღვრავს, როგორც იჯარის შეუქცევად ვადას, ნებისმიერ პერიოდთან ერთად, რომლის დროსაც ხდება იჯარის გახანგრძლივება, თუ ამ უფლებით სარგებლობა გონივრულ ფარგლებში შესაძლებელია, ან ნებისმიერ პერიოდთან ერთად, რომლის დროსაც შესაძლებელია იჯარის შეწყვეტა, თუ ამ უფლებით სარგებლობა გონივრულ ფარგლებშია შესაძლებელი. კომპანიას არ უღიარებია საიჯარო ვალდებულება საიჯარო გადახდების წილისთვის, 5–10 წელზე მეტ პერიოდებში შეწყვეტის ფუნქციის გათვალისწინებით (საიჯარო აქტივების ხასიათიდან გამომდინარე), რომელიც მნიშვნელოვან განსჯას წარმოადგენს. შეწყვეტის ფუნქციის გათვალისწინებით, რომლით სარგებლობაც მოსალოდნელია და იმ საიჯარო გადახდებმა, რომლებთან დაკავშირებითაც საიჯარო ვალდებულებები არ აღიარებულა, 2022 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით 10,564 ლარი შეადგინა (2021 წ.: 10,085 ლარი).

5. ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები და მოთხოვნები საკრედიტო დაწესებულებების მიმართ

ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები და მოთხოვნები საკრედიტო დაწესებულებების მიმართ მოიცავს შემდეგს:

	2022	2021
ნაღდი ფული	50,948	45,021
მიმდინარე ანგარიშები სხვა საკრედიტო დაწესებულებებში	58,582	24,902
	109,530	69,923

2022 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, 58,376 ლარი, ანუ სხვა საკრედიტო დაწესებულებებში მიმდინარე ანგარიშების და საკრედიტო დაწესებულებების მიმართ მოთხოვნების 99% (2021 წ.: 20,762 ლარი, ანუ 78%) განთავსებულია სამ (2021 წ.: სამი) ქართულ ბანკში, რომლებსაც მინიჭებული აქვთ „BB–“–დან „BB+“–მდე რეიტინგები (სარეიტინგო სააგენტო „Fitch“–ისგან).

2021 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, მოთხოვნები საკრედიტო დაწესებულებების მიმართ 1,549 ლარის ოდენობით მოიცავს დოლარში გამოხატულ ვადიან ანაზარს, რომელიც საქართველოს ერთ ბანკშია განთავსებული გარე საკრედიტო რეიტინგის გარეშე.

ფულადი სახსრების ეკვივალენტებზე და საკრედიტო დაწესებულებების მიმართ მოთხოვნების მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი უმნიშვნელოა და პერიოდის განმავლობაში მოსალოდნელ საკრედიტო ზარალში მნიშვნელოვან მოძრაობებს ადგილი არ ჰქონია. საკრედიტო დაწესებულებებში მიმდინარე ანგარიშებში და მოთხოვნებში საკრედიტო დაწესებულებების მიმართ შექმნის თარიღის შემდეგ საკრედიტო რისკში მნიშვნელოვანი ზრდა არ დაფიქსირებულა.

(ათას ლარში)

6. წარმოებული ფინანსური ინსტრუმენტები

სავალუტო რისკის შესამსუბუქებლად კომპანია წარმოებულ ფინანსურ ინსტრუმენტებს იყენებს. ქვემოთ მოყვანილი ცხრილი გვიჩვენებს 2022 წლისა და 2021 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით წარმოებული ფინანსური ინსტრუმენტების სამართლიან ღირებულებებს, რომლებიც აღრიცხულია აქტივებად და ვალდებულებებად მათ პირობით თანხებთან ერთად. ჯამურად აღრიცხული პირობითი თანხა წარმოადგენს წარმოებული ფინანსური ინსტრუმენტის საიჯარო აქტივის თანხას და საფუძველს, რომელზე დაყრდნობითაც ფასდება წარმოებული ფინანსური ინსტრუმენტის ღირებულების ცვლილება. პირობითი თანხები ასახავს ოპერაციათა მოცულობას წლის ბოლოსთვის და არ მოიცავს საკრედიტო რისკს.

	2022 წლის 31 დეკემბერი		2021 წლის 31 დეკემბერი	
	სამართლიანი		სამართლიანი	
	პირობითი თანხა	ღირებულება	პირობითი თანხა	ღირებულება
ხელშეკრულება უცხოური ვალუტის ყიდვა-გაყიდვაზე				
სავალუტო სვოპი – ადგილობრივი	147,888	825	92,798	358

სავალუტო სვოპი სახელშეკრულებო შეთანხმებაა ორ მხარეს შორის, უცხოური ვალუტის განაკვეთებში მოძრაობების აღსარიცხად, კონკრეტული პირობითი თანხის საფუძველზე.

7. მომხმარებლებზე გაცემული სესხები

კომპანია გაცემს მცირე და საშუალო ზომის სესხებს ფიზიკურ პირებზე: იპოთეკური სესხები უზრუნველყოფილია უძრავი ქონებით, ხოლო სალომბარდო სესხები უზრუნველყოფილია ძვირფასი ლითონებით (ძირითადად ოქროთი) და სამკაულებით.

სალომბარდო სესხები, ჩვეულებრივ, 1 თვიდან ერთ წლამდე ვადით გაცემა და მსესხებლისა და კომპანიის ორმხრივი შეთანხმებით შესაძლებელია ვადის გაგრძელება.

მომხმარებლებზე გაცემული სესხები მოიცავს:

	2022	2021
სალომბარდო სესხები	416,441	347,956
იპოთეკური სესხები	13,458	19,494
მომხმარებლებზე გაცემული სესხები, მთლიანი	429,899	367,450
გამოკლებული: მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი	(4,050)	(1,034)
მომხმარებლებზე გაცემული სესხები	425,849	366,416

(ათას ლარში)

7. მომხმარებლებზე გაცემული სესხები (გაგრძელება)**მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი მომხმარებლებზე გაცემული სესხებიდან**

2022 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული წლისთვის მომხმარებლებზე გაცემულ სესხებთან მიმართებაში მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის ცვლილებების ანალიზი მოიცავდა შემდეგს:

სალომბარდო სესხები	1-ლი სტადია	მე-2 სტადია	მე-3 სტადია	სულ
მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი 2022				
წლის 1 იანვრის მდგომარეობით	255	22	591	868
შექმნილი ან შექმნილი ახალი აქტივები	4,097	-	-	4,097
დაფარული აქტივები	(3,408)	(21)	-	(3,429)
გადატანები 1-ელ სტადიაზე	490	(3)	(487)	-
გადატანები მე-2 სტადიაზე	-	118	(118)	-
გადატანები მე-3 სტადიაზე	-	(5)	5	-
უცხოური ვალუტა, ცვლილებები მოდელსა და ამოსავალ მონაცემებში და სხვა მოძრაობები	1,502	35	890	2,427
2022 წლის 31 დეკემბერს	2,936	146	881	3,963

იპოთეკური სესხები	1-ლი სტადია	მე-2 სტადია	მე-3 სტადია	სულ
მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი 2022				
წლის 1 იანვრის მდგომარეობით	124	33	9	166
შექმნილი ან შექმნილი ახალი აქტივები	1	-	-	1
დაფარული აქტივები	(1)	(16)	-	(17)
ჩამოწერილი თანხები	-	-	(71)	(71)
უცხოური ვალუტა, ცვლილებები მოდელსა და ამოსავალ მონაცემებში და სხვა მოძრაობები	(93)	(17)	118	8
2022 წლის 31 დეკემბერს	31	-	56	87

2021 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული წლისთვის მომხმარებლებზე გაცემულ სესხებთან მიმართებაში მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის ცვლილებების ანალიზი მოიცავდა შემდეგს:

სალომბარდო სესხები	1-ლი სტადია	მე-2 სტადია	მე-3 სტადია	სულ
მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი 2021				
წლის 1 იანვრის მდგომარეობით	323	7	64	394
შექმნილი ან შექმნილი ახალი აქტივები	478	-	-	478
დაფარული აქტივები	(409)	(3)	(2)	(414)
გადატანები 1-ელ სტადიაზე	2	-	(2)	-
გადატანები მე-2 სტადიაზე	-	65	(65)	-
პერიოდის განმავლობაში სტადიებს შორის კრედიტის ოდენობის გადატანების გავლენა პერიოდის ბოლოს მოსალოდნელ საკრედიტო ზარალზე	-	4	-	4
უცხოური ვალუტა, ცვლილებები მოდელსა და ამოსავალ მონაცემებში და სხვა მოძრაობები	(139)	(51)	596	406
2021 წლის 31 დეკემბერს	255	22	591	868

(ათას ლარში)

7. მომხმარებლებზე გაცემული სესხები (გაგრძელება)

მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი მომხმარებლებზე გაცემული სესხებიდან (გაგრძელება)

იპოთეკური სესხები	1-ლი სტადია	მე-2 სტადია	მე-3 სტადია	სულ
მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი 2021				
წლის 1 იანვრის მდგომარეობით	217	49	4	270
შექმნილი ან შექმნილი ახალი აქტივები	6	-	-	6
დაფარული აქტივები	(56)	(11)	-	(67)
გადატანები მე-2 სტადიაზე	-	4	(4)	-
პერიოდის განმავლობაში სტადიებს შორის კრედიტის ოდენობის გადატანების გავლენა პერიოდის ბოლოს მოსალოდნელ საკრედიტო ზარალზე	-	7	1	8
ჩამოწერილი თანხები	-	-	(598)	(598)
უცხოური ვალუტა, ცვლილებები მოდელზე და ამოსავალ მონაცემებში და სხვა მოძრაობები	(43)	(16)	606	547
2021 წლის 31 დეკემბერს	124	33	9	166

მნიშვნელოვანი ცვლილება სასესხო პორტფელის მთლიან საბალანსო ღირებულებაში, რომელმაც ხელი შეუწყო 2022 და 2021 წლებში მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის ცვლილებას, იყო შემდეგი:

- ▶ 1-ლი სტადიის სალომბარდო სესხის პორტფელის ზრდა, ახალი სესხების გაცემის შედეგად;
- ▶ 1-ლი სტადიის იპოთეკური სესხის პორტფელის კლება გრაფიკის მიხედვით და ვადაზე ადრე დაფარვის გზით.
- ▶ მე-3 სტადიის 71 ლარის ოდენობით უმოქმედო სესხების ჩამოწერა (2021 წ.: 598 ლარი).

უზრუნველყოფის საგანი და საკრედიტო რისკის შემცირება

უზრუნველყოფის საგნის საჭირო მოცულობა და ტიპი დამოკიდებულია კონტრაქტის საკრედიტო რისკის შეფასებაზე. შემუშავებულია უზრუნველყოფის საგნის ტიპებისა და შეფასების პარამეტრების ინსტრუქციები.

მიღებული უზრუნველყოფის ძირითადი ტიპებია:

- ▶ ძვირფასი ლითონები;
- ▶ უძრავი ქონება.

ხელმძღვანელობა ახდენს უზრუნველყოფის საბაზრო ღირებულების მონიტორინგს, მოითხოვს დამატებით უზრუნველყოფას საბაზისო სესხის ხელშეკრულების თანახმად და თვალყურს ადევნებენ სესხის მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის ადეკვატურობის გადახედვისას მიღებული უზრუნველყოფის საბაზრო ღირებულებას.

2022 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, სალომბარდო სესხების ფარგლებში უზრუნველყოფის საგნად გამოყენებული ძვირფასი ლითონების სამართლიანი ღირებულება უდრიდა 399,437 ლარს (2021 წ.: 369,440 ლარი), საიდანაც 1,333 ლარის (2021 წ.: 3,728 ლარი) ფლობა ხდებოდა გაუფასურებულ სესხებთან მიმართებაში.

(ათას ლარში)

7. მომხმარებლებზე გაცემული სესხები (გაგრძელება)**უზრუნველყოფის საგანი და საკრედიტო რისკის შემცირება (გაგრძელება)**

უზრუნველყოფის საგნის არარსებობისას, გაუფასურებულ იპოთეკურ სესხებთან დაკავშირებით მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი 17 ლარით (2021 წ.: 5 ლარი) უფრო მაღალი იქნებოდა. სესხებისთვის მთლიანი საბალანსო ღირებულებით 126,436 ლარი (2021 წ.: 94,521 ლარი) არ მომხდარა უზრუნველყოფის გამო მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის აღიარება.

2022 წელს კომპანიამ დაისაკუთრა უზრუნველყოფის საგანი ძვირფასი ლითონების სახით, 18,742 ლარის ოდენობით (2021 წ.: 12,371 ლარი). კომპანია დასაკუთრებულ უზრუნველყოფას აღიარებს აქტივის სახით ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგებაში, რადგან ეს განსაზღვრავს, რომ ის აკონტროლებს დასაკუთრებულ აქტივებს. კომპანიის პოლიტიკა გულისხმობს დასაკუთრებული უზრუნველყოფის სათანადო წესით განკარგვას, რაც მიიღწევა კომპანიის საკუთარ მაღაზიებში ან საერთაშორისო ბაზარზე ბითუმად ვაჭრობის გზით (რაც ჩვეულებრივ საჭიროებს წინასწარ განსაზღვრას), აქტივის ხასიათიდან გამომდინარე.

ჩვეულებრივი საქმიანობის პირობებში კომპანია აგირავებს ამ ნასესხები სახსრების ფარგლებში გაცემულ სესხებს. 2022 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით დაგირავებული სესხების საბალანსო ღირებულებამ კომპანიის ნასესხები სახსრებისთვის 152,002 ლარი შეადგინა (2021 წ.: 57,200 ლარი) (მე-13 შენიშვნა).

8. იჯარა

კომპანია არის მოიჯარე შენობა-ნაგებობების რამდენიმე საიჯარო ხელშეკრულებაში. ამ შენობებს კომპანია საცალო ვაჭრობისთვის იყენებს. ხელშეკრულებები მეტწილად ლარში და აშშ დოლარშია გამოხატული და მათი სახელშეკრულებო ვადები 1–დან 10 წლამდეა, ჩვეულებრივ წინასწარ შეტყობინების საფუძველზე მათი შეწყვეტის შესაძლებლობით. გარიგებების პირობები ჩვეულებრივ მხოლოდ ფიქსირებულ გადახდებს განსაზღვრავს და ისინი არ მოიცავს ცვლადი გადახდების რაიმე სახის ტიპს.

აქტივის გამოყენების უფლების მოძრაობა იყო შემდეგი:

	აქტივის გამოყენების უფლება (შენობა-ნაგებობებ ო)
2021 წლის 1 იანვრის მდგომარეობით	5,695
შესყიდვები	2,180
ცვეთის ხარჯი	(1,695)
მოდიფიცირების ეფექტი	649
2021 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით	6,829
შესყიდვები	699
ცვეთის ხარჯი	(1,861)
2022 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით	5,667

(ათას ლარში)

8. იჯარა (გაგრძელება)

მოძრაობა საიჯარო ვალდებულებებში იყო შემდეგი:

	საიჯარო ვალდებულებები
2021 წლის 1 იანვრის მდგომარეობით	5,670
შესყიდვები	2,159
საპროცენტო ხარჯი	561
გადახდები	(1,870)
უცხოური ვალუტის გაცვლა	(125)
მოდულიზაციების ეფექტი	619
2021 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით	7,014
შესყიდვები	699
საპროცენტო ხარჯი	596
გადახდები	(2,852)
უცხოური ვალუტის გაცვლა	(418)
2022 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით	5,039

ჯგუფს ჰქონდა ფულადი ნაკადების მთლიანი გასვლა 2,965 ლარის ღირებულების იჯარებზე (2021 წ.: 1,916 ლარი), საიდანაც დაბალი ღირებულების მქონე ერთეულების იჯარებზე ფულადი სახსრების გადინებამ 113 ლარი შეადგინა (2021 წ.: 46 ლარი).

31 დეკემბრის მდგომარეობით კომპანიის მომავალი ფულადი ნაკადები მის საიჯარო ხელშეკრულებებზე მოიცავდა შემდეგს:

	2022	2021
1 წლამდე	2,587	2,547
1–დან 2 წლამდე	2,053	2,640
2–დან 3 წლამდე	1,527	2,027
3–დან 4 წლამდე	517	1,481
4–დან 5 წლამდე	135	448
5 წლის შემდეგ	93	182
	6,912	9,325

(ათას ლარში)

9. ძირითადი საშუალებები

ძირითადი საშუალებების მოძრაობა ასეთი იყო:

	კომპიუტერული და			ავტოსატრან- სპორტო საშუალებები	სულ
	მიწა და შენობა- ნაგებობები	საკომუნიკაციო აღჭურვილობა	საოფისე აღჭურვილობა		
დანახარჯები					
2021 წლის 31 დეკემბერი	13,460	6,432	4,443	1,892	26,227
შესყიდვები	3	2,771	177	706	3,657
გასვლები	-	-	-	(14)	(14)
2022 წლის 31 დეკემბერი	13,463	9,203	4,620	2,584	29,870
დაგროვილი ცვეთა და გაუფასურება					
2021 წლის 31 დეკემბერი	(3,515)	(4,352)	(1,820)	(1,256)	(10,943)
ცვეთის დანარიცხი	(544)	(1,153)	(654)	(248)	(2,599)
გასვლა და ჩამოწერა	-	-	-	12	12
2022 წლის 31 დეკემბერი	(4,059)	(5,505)	(2,474)	(1,492)	(13,530)
წმინდა სააღრიცხვო ღირებულება					
2021 წლის 31 დეკემბერი	9,945	2,080	2,623	636	15,284
2022 წლის 31 დეკემბერი	9,404	3,698	2,146	1,092	16,340

	კომპიუტერული და			ავტოსატრან- სპორტო საშუალებები	სულ
	მიწა და შენობა- ნაგებობები	საკომუნიკაციო აღჭურვილობა	საოფისე აღჭურვილობა		
დანახარჯები					
2020 წლის 31 დეკემბერი	13,664	5,851	4,120	1,647	25,282
შესყიდვები	582	581	323	276	1,762
გასვლები	(786)	-	-	(31)	(817)
2021 წლის 31 დეკემბერი	13,460	6,432	4,443	1,892	26,227
დაგროვილი ცვეთა და გაუფასურება					
2020 წლის 31 დეკემბერი	(3,271)	(3,635)	(1,202)	(1,103)	(9,211)
ცვეთის დანარიცხი	(522)	(717)	(618)	(184)	(2,041)
გასვლა და ჩამოწერა	278	-	-	31	309
2021 წლის 31 დეკემბერი	(3,515)	(4,352)	(1,820)	(1,256)	(10,943)
წმინდა სააღრიცხვო ღირებულება					
2020 წლის 31 დეკემბერი	10,393	2,216	2,918	544	16,071
2021 წლის 31 დეკემბერი	9,945	2,080	2,623	636	15,284

კომპანიის შენობა-ნაგებობები საბალანსო ღირებულებით 731 ლარი (2021 წ.: 800 ლარი) დაგირავებულია საქართველოს ბანკებიდან მიღებული სესხების უზრუნველყოფის სახით (მე-13 შენიშვნა).

(ათას ლარში)

10. მოგების გადასახადი

მოგების გადასახადის ხარჯი მოიცავს შემდეგს:

	2022	2021
მიმდინარე გადასახადის დანარიცხი	(8,838)	(6,745)
გადავადებული გადასახადის დანარიცხი – დროებითი სხვაობების წარმოშობა და გაუქმება	(1,316)	(739)
მოგების გადასახადის ხარჯი	(10,154)	(7,484)

მოგების გადასახადის ეფექტური განაკვეთი განსხვავდება კანონმდებლობით გათვალისწინებული საგადასახადო განაკვეთისგან. ქვემოთ კანონმდებლობით გათვალისწინებული განაკვეთების მიხედვით მოგების გადასახადის ხარჯი შესაბამისობაშია მოყვანილი გადასახადის რეალურ ოდენობასთან:

	2022	2021
მოგება დაბეგრამდე	62,556	48,761
ნორმატიული საგადასახადო განაკვეთი	15%	15%
თეორიული მოგების გადასახადის ხარჯი კანონმდებლობით გათვალისწინებული გადასახადის განაკვეთით	(9,383)	(7,314)
გადასახადით დაუბეგრავი შემოსავალი	88	138
დაუბეგრავი ხარჯები	(54)	(82)
მოგების გადასახადის კანონმდებლობაში შესული ცვლილების ეფექტი (ა)	(805)	(226)
მოგების გადასახადის ხარჯი	(10,154)	(7,484)

2016 წელს ფინანსური დაწესებულებების, მათ შორის ბანკებისა და სადაზღვევო კომპანიების, მოგების გადასახადით დაბეგრის არსებულ მოდელში ცვლილება შევიდა. ცვლილების მიხედვით, გაუნაწილებელი მოგება დაიბეგრება ნულოვანი საგადასახადო განაკვეთით, ხოლო განაწილებული მოგება 15%-იანი საგადასახადო განაკვეთით 2023 წლის 1 იანვრიდან (2018 წლის ცვლილების მიხედვით). 2022 წლის დეკემბერში ამოქმედდა საქართველოს საგადასახადო კანონში შესული დამატებითი ცვლილებები ფინანსური სექტორისთვის მოგების გადასახადთან დაკავშირებით. ცვლილება ძალაში შევიდა 2023 წლის 1 იანვრიდან და ახალი რეგულაციის მიხედვით, მოგების გადასახადი იქნება 20% ბანკებისთვის, საკრედიტო კავშირებისთვის, მიკროსაფინანსო ორგანიზაციებისა (როგორცაა კომპანია) და სესხების გამცემი სუბიექტებისთვის.

ცვლილებების ძალაში შესვლასთან ერთად, მიკროსაფინანსო ორგანიზაციებისთვის არსებული მოგების გადასახადის განაკვეთი 2023 წლიდან 15%-დან 20%-მდე გაიზარდა. გარდა ამისა, 2023 წლიდან დასაბეგრი საპროცენტო შემოსავალი და მომხმარებლებზე გაცემულ სესხებზე მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი, რომლის გამოქვითვა შესაძლებელია, განისაზღვრება ფასს-ის და არა საქართველოს ეროვნული ბანკის რეგულაციების მიხედვით. სტანდარტებზე გადასვლით განპირობებული სხვაობა მოსალოდნელ საკრედიტო ზარალში ერთჯერადად 15%-ით დაიბეგრება. შეცვლილი კანონი მკაფიოდ არ განმარტავს საპროცენტო შემოსავალში სტანდარტებზე გადასვლით განპირობებული სხვაობის ბუღალტრულად აღრიცხვის წესს. ხელმძღვანელობას გონივრულად მიაჩნია სტანდარტებზე გადასვლისას მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის მსგავსი მიდგომის გამოყენება საპროცენტო შემოსავალზე და გადავადებულ გადასახადს შესაბამისად გამოითვლის. საგადასახადო რეგულაციებში შესული ცვლილებების შედეგად, კომპანიამ აღიარა გადავადებული საგადასახადო პოზიციის გაუქმების შედეგად მიღებული მოგების გადასახადის ხარჯი, რომლის წმინდა ოდენობა 805 ლარს შეადგენდა, 2022 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული წლის მოგებაში ან ზარალში (2021 წ.: 226 ლარის საგადასახადო ხარჯი, რომელიც უკავშირდებოდა 2023 წლის 1 იანვარს ან მის შემდგომ ვადაგასულ დროებით სხვაობებს და რომელთან მიმართებაშიც გადავადებული გადასახადი არ აღიარებულა).

(ათას ლარში)

10. მოგების გადასახადი (გაგრძელება)

გადავადებული საგადასახადო აქტივები და ვალდებულებები 31 დეკემბრის მდგომარეობით და მათი მოძრაობა შესაბამის წლებში ასეთია:

	დროებითი სხვაობების წარმოშობა და გაუქმება		დროებითი სხვაობების წარმოშობა და გაუქმება		2022
	2021 წლის 1 იანვარი	მოგებაში ან ზარალში	2021	მოგებაში ან ზარალში	
დასაქვითი დროებითი სხვაობების საგადასახადო ეფექტი					
არამატერიალური აქტივები	6	2	8	(6)	2
გამოშვებული მარტივი თამასუქები	127	(6)	121	(14)	107
წარმოებული ფინანსური ვალდებულებები	327	(273)	54	(54)	–
საიჯარო ვალდებულება	871	181	1,052	(44)	1,008
სხვა ვალდებულებები	26	640	666	(437)	229
სხვა აქტივები	612	–	612	–	612
გადავადებული საგადასახადო აქტივი	1,969	544	2,513	(555)	1,958
არ აღიარებული გადავადებული საგადასახადო აქტივი	(612)	–	(612)	–	(612)
გადავადებული საგადასახადო აქტივი, წმინდა	1,357	544	1,901	(555)	1,346
დასაბეგრი დროებითი სხვაობების საგადასახადო ეფექტი:					
ძირითადი საშუალებები	(192)	104	(88)	(852)	(940)
მომხმარებლებზე გაცემული სესხები	(1,748)	188	(1,560)	379	(1,181)
მარაგები	(839)	(1,436)	(2,275)	233	(2,042)
აქტივის გამოყენების უფლება	(604)	(139)	(743)	(425)	(1,168)
წარმოებული ფინანსური აქტივები	–	–	–	(96)	(96)
გადავადებული საგადასახადო ვალდებულება	(2,026)	(739)	(2,765)	(1,316)	(4,081)

არ აღიარებული გადავადებული საგადასახადო აქტივი უკავშირდება ჩამოწერილ მოთხოვნას, რომელთან დაკავშირებითაც კომპანია არ ითვალისწინებს სავარაუდოდ მისაღებ დოკუმენტირებულ მტკიცებულებებს, რომლითაც ხდება საგადასახადო დაქვითვის მხარდაჭერა შესაბამისი სავალდებულო დაქვითვის მოთხოვნის პერიოდის ამოწურვამდე.

(ათას ლარში)

11. სხვა აქტივები

სხვა აქტივები მოიცავს:

	2022	2021
სხვა ფინანსური აქტივები		
მოთხოვნები ფულადი გზავნილების კომპანიების მიმართ	5,039	5,447
	5,039	5,447
სხვა არაფინანსური აქტივები		
ოქროს ზოდები	8,344	14,448
დასაკუთრებული სამკაულები	1,860	878
სხვა	1,268	2,069
	11,472	17,395
სულ სხვა აქტივი	16,511	22,842

2022 წლისა და 2021 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით ფულადი გზავნილების კომპანიების მიმართ მოთხოვნებიდან წარმოქმნილი მოთხოვნების მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი უმნიშვნელოა.

12. გამოშვებული მარტივი თამასუქები

2022 და 2021 წლების 31 დეკემბრის მდგომარეობით, კომპანიას გამოშვებული ჰქონდა მოკლევადიანი (ძირითადად, ერთწლიანი) პროცენტის მარტივი თამასუქები, რომლებიც გამოხატული იყო ლარში, ევროსა და აშშ დოლარში:

ვალუტა	2022	2021
აშშ დოლარი	90,941	101,953
ლარი	24,322	18,597
ევრო	–	898
	115,263	121,448

მარტივი თამასუქების საპროცენტო განაკვეთები 11%–დან 13%–მდე მერყეობს ლარში და 3%–დან 5%–მდეა აშშ დოლარში.

13. ნასესხები სახსრები

კომპანიის მიერ ნასესხები სახსრები 2022 წლისა და 2021 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით მოიცავდა შემდეგს:

	2022	2021
ადგილობრივი კომერციული ბანკებიდან ნასესხები სახსრები	130,581	91,988
დაკავშირებული მხარესთან ნასესხები სახსრები	2,363	3,456
	132,944	95,444

2022 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით კომპანიამ ქართული კომერციული ბანკებისგან მიიღო ლარში გამოხატული ნასესხები სახსრები 12%–დან 14%–მდე საპროცენტო განაკვეთით (2021 წ.: 11%–დან 13%–მდე), რომლებიც ფიქსირებულგანაკვეთიანი და თბილისის შიდა საბანკო განაკვეთზე (TIBR) ასევე საქართველოს ეროვნული ბანკის რეფინანსირების განაკვეთზე იყო მიბმული, რამაც მთლიანობაში 130,581 ლარი შეადგინა (2021 წ.: 91,988 ლარი).

(ათას ლარში)

13. ნასესხები სახსრები (გაგრძელება)

კომპანიას აქვს ნასესხები სახსრები მთლიანი ოდენობით 2,363 ლარი (2021 წ.: 3,456) უმაღლესი რანგის ხელმძღვანელობის კონტროლის ქვეშ მყოფი საწარმოსგან. ამ ნასესხებ სახსრებზე ვრცელდება ფიქსირებული საპროცენტო განაკვეთი 13.5% და მათი დაფარვის ვადაა 2024 წლის დეკემბერი.

2022 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, ადგილობრივი კომერციული ბანკებისგან მიღებული ნასესხები სახსრები, დენომინირებული ლარში, საბალანსო ღირებულებით 98,200 ლარი (2021 წ.: 28,000 ლარი) უზრუნველყოფილია მომხმარებლებზე გაცემული სესხებით, საბალანსო ღირებულებით 152,002 ლარი (2021 წ.: 57,200 ლარი) (მე-7 შენიშვნა).

კომპანიის შენობა-ნაგებობები საბალანსო ღირებულებით 731 ლარი (2021 წ.: 800 ლარი) დაგირავებულია საქართველოს ბანკიდან მიღებული სესხის უზრუნველყოფის სახით (მე-9 შენიშვნა).

ამასთან, დაკავშირებულმა მხარემ (უმაღლესი რანგის ხელმძღვანელობის კონტროლს ქვეშ მყოფი საწარმო) საქართველოს ბანკისგან მიღებული სესხისთვის უზრუნველყოფად წარმოადგინა 12,000 ლარის (2021 წ.: 2,902) ღირებულების შენობა-ნაგებობა.

14. სხვა ვალდებულებები

სხვა ვალდებულებები მოიცავდა შემდეგს:

	2022	2021
სხვა ფინანსური ვალდებულებები		
ფულადი გზავნილების საქმიანობებთან დაკავშირებული ვალდებულებები	12,950	2,860
	12,950	2,860
სხვა არაფინანსური ვალდებულებები		
საგადასახადო ვალდებულებები, მოგების გადასახადის გარდა	369	332
სხვა	1,914	1,373
	2,283	1,705
სულ სხვა ვალდებულებები	15,233	4,565

15. საკუთარი კაპიტალი

საწესდებო კაპიტალი წარმოადგენს კომპანიის სადამფუძნებლო დოკუმენტაციაში ასახული კაპიტალის ნომინალურ ღირებულებას და ექვემდებარება სახელმწიფო რეგისტრაციას. 2022 წლისა და 2021 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, კომპანიის საწესდებო კაპიტალი 1,584 ლარს შეადგენდა.

დივიდენდები

საქართველოს კანონმდებლობის თანახმად, კომპანიას შეუძლია დივიდენდების განაწილება თავისი წლიური ან ნახევარწლიანი მოგებიდან.

2022 წელს კომპანიამ გამოაცხადა და პარტნიორს სრულად გადაუხადა 2,166 ლარის ოდენობის (2021 წ.: 11,195 ლარი) დივიდენდები.

(ათას ლარში)

16. პირობითი ვალდებულებები**იურიდიული**

ჩვეული საქმიანობის პროცესში შესაძლებელია კომპანიის წინააღმდეგ სარჩელი აღიძრას. კომპანია არ ყოფილა მნიშვნელოვანი სასამართლო დავის საგანი 2022 წლისა და 2021 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით. ხელმძღვანელობა მიიჩნევს, რომ თუ რაიმე სარჩელის გამო კომპანიას დაეკისრება პასუხისმგებლობა, ამ პასუხისმგებლობის მთლიანი მოცულობა უარყოფითად არ იმოქმედებს კომპანიის ფინანსურ მდგომარეობაზე ან სამომავლო საქმიანობის შედეგებზე.

17. საკომისიო შემოსავალი ფულადი გზავნილებიდან

საკომისიო შემოსავალი ფულადი გზავნილებიდან მოიცავს შემდეგს:

	2022	2021
შემომავალი გზავნილები	8,322	6,090
გამავალი გზავნილები	1,206	1,114
	9,528	7,204
საკომისიო ხარჯები	(1,047)	-
წმინდა საკომისიო შემოსავალი	8,481	7,204

შემომავალი გზავნილების ძირითადი გეოგრაფიული არეალებია რუსეთი, გერმანია და იტალია.

18. შემოსულობა დასაკუთრებული ოქროს გაყიდვიდან და სხვა შემოსავალი

შემოსულობა დასაკუთრებული ოქროს გაყიდვიდან და სხვა შემოსავალი მოიცავს შემდეგს:

	2022	2021
შემოსულობა დასაკუთრებული ოქროს გაყიდვიდან და გადაფასებიდან	198	1,892
ძირითადი საშუალებების გასვლასთან დაკავშირებული შემოსულობა	2	98
სხვა	58	375
	258	2,365

(ათას ლარში)

19. სხვა საერთო და ადმინისტრაციული ხარჯები

სხვა საერთო და ადმინისტრაციული ხარჯები მოიცავს შემდეგს:

	2022	2021
კავშირგაბმულობის და კომუნალური მომსახურება	1,666	1,265
ძირითადი საშუალებების რემონტი და ტექნომომსახურება	1,417	767
დაცვის ხარჯი	668	540
საოფისე აღჭურვილობა და საკანცელარიო ნივთები	420	376
იურიდიული და საკონსულტაციო მომსახურების ხარჯი	293	314
სხვა აქტივების გაუფასურება	-	283
განთავსება და იჯარა	113	253
სარეკლამო ხარჯი	165	231
საოპერაციო გადასახადები	158	157
ბანკის საკომისიო	105	91
წარმომადგენლობითი ხარჯები	78	15
სამივლინებო ხარჯი	69	76
სხვა ხარჯები	474	752
	5,626	5,120

20. რისკის მართვა**შესავალი**

კომპანიის საქმიანობისთვის გარკვეული რისკებია დამახასიათებელი და მათი მართვა ხორციელდება გამოვლენის, შეფასებისა და კონტროლის უწყვეტი პროცესით. რისკის მართვის ამ პროცესს გადამწყვეტი მნიშვნელობა აქვს კომპანიის უწყვეტი შემოსავლიანობისათვის. ხელმძღვანელობის ზედა რგოლი პასუხს აგებს და უშუალოდ არის ჩართული რისკის მართვის საქმიანობაში. კომპანიის სამეთვალყურეო საბჭო იღებს რისკის მართვის შესაბამის გადაწყვეტილებებს (რომლებიც მოიცავს როგორც ქვემოთ აღწერილ ფინანსურ რისკებს, ისე ბიზნეს რისკებს, როგორც არის გარემოს, ტექნოლოგიების და დარგის ცვლილებები) რეგულარულ შეხვედრებზე, რომლებიც მინიმუმ თვეში ორჯერ ტარდება. შემუშავების ეტაპზეა რისკის მართვის ფორმალიზებული პროცესი. კომპანიას ძირითადად აქვს საკრედიტო, ლიკვიდობის და უცხოური ვალუტის რისკები. მისთვის ასევე დამახასიათებელია საოპერაციო რისკები.

საკრედიტო რისკი

საკრედიტო რისკი არის რისკი იმისა, რომ ფინანსური ინსტრუმენტის მონაწილე მხარე ვერ შეძლებს მოვალეობის შესრულებას და ამით მეორე მხარეს ფინანსურ ზარალს მიაყენებს.

კომპანიის საკრედიტო რისკის მაქსიმალური მოცულობა უდრის თავისი ფულადი სახსრების და საკრედიტო ინსტიტუტების მოთხოვნების (გარდა სალაროში ნაღდი ფულის ნაშთისა) საბალანსო ღირებულებას, გაცემულ სესხებს, მოთხოვნებს და წარმოებულ ფინანსურ აქტივებს.

სალომბარდო სესხებთან დაკავშირებული საკრედიტო რისკები ძირითადად იმართება სესხების უზრუნველყოფის მოთხოვნით. გარდა ამისა, კომპანია ზღუდავს და აკონტროლებს ერთ მსესხებელზე გაცემული სალომბარდო სესხების თანხას (მაქსიმუმ 100 ათასი ლარი) და არ არსებობს ერთი მსესხებელი, რომელზეც მნიშვნელოვანი ნაშთი მოდის, სალომბარდო სესხების მთლიან ნაშთთან მიმართებაში.

(ათას ლარში)

20. რისკის მართვა (გაგრძელება)

საკრედიტო რისკი (გაგრძელება)

იპოთეკური სესხის შემთხვევაში, სესხის მომთხოვნი პირი ჯერ ავსებს სასესხო განაცხადს, რომელსაც განიხილავს და ანალიზებს კომპანიის საკრედიტო განყოფილება. თუ განაცხადს დაამტკიცებს საკრედიტო განყოფილება, შემდეგ ტარდება გასაუბრება პირადად მომხმარებელთან კომპანიის დირექტორისა და სამეთვალყურეო საბჭოს თავმჯდომარის მიერ. თუ კომპანიის დირექტორი და სამეთვალყურეო საბჭოს თავმჯდომარე დაასკვნია, რომ აღნიშნული კლიენტის შემთხვევაში საკრედიტო რისკის მისაღები დონე არსებობს, შემდეგ ხდება დასაგირავებელი ქონების შეფასება და გაიცემა იპოთეკური სესხი, რომლის თანხაც არ აღემატება ქონების სალიკვიდაციო ღირებულების 30%-ს. ეს არის ის მიახლოებითი თანხა, რომლის მიღებაც მოსალოდნელია აქტივის დაჩქარებული წესით გაყიდვის შედეგად, ვიდრე იქნებოდა დამოუკიდებელ მყიდველზე ჩვეულებრივი გაყიდვის პირობებში.

სალომბარდო სესხის შემთხვევაში, თუ მსესხებელი 30 დღეზე მეტი ხნის განმავლობაში ვერ განახორციელებს შენატანს, კომპანია მომხმარებელს უზღავნის ოფიციალურ გაფრთხილების წერილს და თუ მსესხებელი მაინც ვერ დაფარავს დავალიანებას 60 დღის განმავლობაში (რომელსაც კომპანია განსაზღვრავს დეფოლტირების კრიტერიუმად სალომბარდო სესხებისთვის, საკრედიტო რისკის მართვის პრაქტიკის შესაბამისად), მაშინ კომპანია ახდენს უზრუნველყოფის საგნის დასაკუთრებას.

იპოთეკური სესხების შემთხვევაში, ოფიციალური გაფრთხილების წერილი იგზავნება მაშინ, თუ მსესხებელი ვერ გადაიხდის 15 დღეზე მეტი ხნის განმავლობაში და წერილი ასევე ქვეყნდება გაზეთში. თუ მსესხებელი დროულად ვერ გადაიხდის დავალიანებას, კომპანიის თანამშრომელი კლიენტს უკავშირდება ტელეფონით ან მოკლე ტექსტური შეტყობინებით და მოსთხოვს მას თანხის დაფარვას. ჩვეულებრივ, კომპანია სასამართლოს მხოლოდ მაშინ მიმართავს დაგირავებული უძრავი ქონების გაყიდვის მოთხოვნით, როდესაც სესხი 120 დღეზე მეტი ხნით არის ვადაგადაცილებული. თუმცა, გარკვეულ შემთხვევებში, კომპანია ცდილობს კლიენტთან სესხის შეცვლილ პირობებზე მოლაპარაკებას, დაგირავებული ქონების გაყიდვის თავიდან აცილების მიზნით. როგორც წესი, სასამართლო აკმაყოფილებს კომპანიის მოთხოვნას და აქტივები იყიდება კომპანიის მიმართ მსესხებლის დავალიანების დასაფარად, თუმცა ხშირად ჯარიმების დაფარვა არ ხდება. სასამართლოში საქმის წარმოებას შეიძლება დაახლოებით ერთი წელი დასჭირდეს, ხოლო აღსრულების პროცესს – კიდევ სამი თვე.

სამომხმარებლო სესხებისა გარდა სხვა ფინანსური აქტივებისთვის მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი არაარსებითად ფასდება, უმეტესად საკრედიტო რისკზე დაქვემდებარების მოკლე ვადის გამო.

უზრუნველყოფის ეფექტი და რისკის შემცირების სხვა მეთოდები მოცემულია მე-7 შენიშვნაში.

*(ათას ლარში)***20. რისკის მართვა (გაგრძელება)****საკრედიტო რისკი (გაგრძელება)***გაუფასურების შეფასება*

კომპანია მოსალოდნელ საკრედიტო ზარალს გამოითვლის ალბათობის რამდენიმე სცენარზე დაყრდნობით იმისათვის, რომ შეაფასოს ფულადი სახსრების მოსალოდნელი დეფიციტი, რომელიც დისკონტირებულია ეფექტურ საპროცენტო განაკვეთთან მიახლოებული განაკვეთით. ფულადი სახსრების დეფიციტი არის სხვაობა ხელშეკრულების შესაბამისად საწარმოსთვის გადასახდელ ფულად ნაკადებს და იმ ფულად ნაკადებს, რომელთა მიღებასაც საწარმო მოელოს. მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის გაანგარიშება მოცემულია ქვემოთ და მისი ძირითადი კომპონენტებია:

PD	<p><i>დეფოლტის ალბათობა</i> არის გარკვეული დროის განმავლობაში დეფოლტის დადგომის შესაძლებლობის შეფასება. დეფოლტი შეიძლება დადგეს მხოლოდ შესაფასებელი პერიოდის გარკვეულ მომენტში, თუ ინსტრუმენტის აღიარება მანამდე არ შეწყვეტილა და ჯერ კიდევ პორტფელის ნაწილია.</p> <p><i>დეფოლტის მომენტისთვის დაუფარავი დავალიანება</i> არის დავალიანების შეფასება დეფოლტის სამომავლო თარიღისთვის, საანგარიშგებო თარიღის შემდეგ დავალიანებაში მოსალოდნელი ცვლილებების გათვალისწინებით, რომელთა შორისაც არის ძირითადი თანხისა და პროცენტის გადახდა, ხელშეკრულების მიხედვით ან სხვაგვარად, კრედიტების, რომელთა გაცემის ვალდებულება ნაკისრია, მოსალოდნელი ათვისება და გადაუხდელ შენატანებზე დარიცხული პროცენტი.</p>
EAD	<p><i>დანაკარგები დეფოლტის შემთხვევაში</i> არის დროის გარკვეულ მომენტში დეფოლტის დადგომის შემთხვევაში წარმოქმნილი ზარალის შეფასება. ეყრდნობა სხვაობას გადასახდელ სახელშეკრულებო ფულად ნაკადებსა და იმ ფულად ნაკადებს შორის, რომელთა მიღებასაც კრედიტორი მოელოს, მათ შორის უზრუნველყოფის საგნის რეალიზაციის გზით. ჩვეულებრივ, გამოიხატება დეფოლტის მომენტისთვის დაუფარავი დავალიანების პროცენტის სახით.</p>
LGD	

მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის რეზერვი იქმნება იმ საკრედიტო ზარალების საფუძველზე, რომელთა წარმოშობაც მოსალოდნელია აქტივის არსებობის ვადის განმავლობაში („აქტივის არსებობის მანძილზე მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი“), გარდა იმ შემთხვევებისა, როდესაც საკრედიტო რისკი არ გაზრდილა აქტივის წარმოშობიდან, რა შემთხვევაშიც, რეზერვი ეყრდნობა 12-თვიან მოსალოდნელ საკრედიტო ზარალს (12-თვიანი მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი). 12-თვიანი მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი არის აქტივის არსებობის მანძილზე მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის ნაწილი, რომელიც იწვევს დეფოლტის შემთხვევებს ფინანსურ ინსტრუმენტზე და რომლებიც შესაძლოა დადგეს საანგარიშგებო თარიღიდან 12 თვის განმავლობაში. აქტივის არსებობის მანძილზე მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი და 12-თვიანი მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი გამოითვლება ან ინდივიდუალურად, ან კოლექტიურად, საბაზისო ფინანსური ინსტრუმენტების პორტფელის ხასიათიდან გამომდინარე.

*(ათას ლარში)***20. რისკის მართვა (გაგრძელება)****საკრედიტო რისკი (გაგრძელება)**

კომპანიამ დაანერგა პოლიტიკა, რომლის მიხედვითაც, თითოეული საანგარიშგებო პერიოდის ბოლოსთვის აფასებს, საწყისი აღიარების შემდეგ მნიშვნელოვნად არის თუ არა გაზრდილი ფინანსური ინსტრუმენტის საკრედიტო რისკი, რისთვისაც ითვალისწინებს დეფოლტის რისკის ცვლილებას ფინანსური ინსტრუმენტის დარჩენილი ვადის განმავლობაში. ზემოაღნიშნულ პროცესზე დაყრდნობით, კომპანია აჯგუფებს თავის სესხებს 1-ელ, მე-2, მე-3 სტადიებად და შესყიდვისას ან წარმოქმნისას გაუფასურებულად, როგორც აღწერილია ქვემოთ:

1-ლი სტადია:	სესხების თავდაპირველი აღიარებისას კომპანია ქმნის რეზერვს 12-თვიანი მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის მიხედვით. პირველი სტადიის სესხები ასევე მოიცავს ისეთ სესხებს, რომელთა საკრედიტო რისკი შემცირებულია და სესხი რეკლასიფიცირებულია მეორე სტადიიდან. როდესაც სესხის წარმოშობის შედეგად საკრედიტო რისკი მნიშვნელოვნად არის გაზრდილი, კომპანია ქმნის აქტივის არსებობის მანძილზე მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის რეზერვს. მეორე სტადიის სესხები ასევე მოიცავს ისეთ სესხებს, რომელთა საკრედიტო რისკი შემცირებულია და სესხი რეკლასიფიცირებულია მესამე სტადიიდან.
მე-2 სტადია:	სესხები, რომლებიც გაუფასურებულად მიიჩნევა. კომპანია ქმნის აქტივის არსებობის მანძილზე მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის რეზერვს.
მე-3 სტადია:	შესყიდვისას ან წარმოქმნისას გაუფასურებული აქტივები არის ისეთი ფინანსური აქტივები, რომლებიც გაუფასურებულია საწყისი აღიარებისას. შესყიდვისას ან წარმოქმნისას გაუფასურებული აქტივები აღირიცხება სამართლიანი ღირებულებით თავდაპირველი აღიარებისას და საპროცენტო შემოსავლის აღიარება შემდეგ ხდება კრედიტის მიხედვით დაკორექტირებული ეფექტური საპროცენტო განაკვეთის საფუძველზე. არსებობის მანძილზე მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის აღიარება ხდება მხოლოდ იმ ოდენობით, რა ოდენობითაც მათში ფიქსირდება შემდგომი ცვლილება.
შესყიდვისას ან წარმოქმნისას გაუფასურებული (POCI):	

დეფოლტის ალბათობის შეფასების პროცესი

დეფოლტის ალბათობა ფასდება მაკრო მოდელის გამოყენებით, რომელიც აღწერს დამოკიდებულებას დეფოლტის განვლილ ალბათობას და ისეთ მაკროეკონომიკურ ცვლად მონაცემებს შორის, როგორც არის მშპ-ის რეალური ზრდა და უნცია ოქრო/ლარის სავალუტო კურსი. დეფოლტის ალბათობის პროგნოზირება ხდება შეფასების შედეგების და სებ-ის მიერ წარმოდგენილი საპროგნოზო მაკრო-ცვლადი მონაცემების საფუძველზე. მოდელი ყოველწლიურად გადაფასდება და გამოიყენება სხვა მაკროეკონომიკური ცვლადი მონაცემები, თუ ისინი გააუმჯობესებენ მოდელის ახსნის უნარს.

იმ შემთხვევაში, თუ დეფოლტის შესახებ განვლილი სტატისტიკური მონაცემები არ მიიჩნევა სრულად წარმომადგენლობითად სასესხო პორტფელის საკრედიტო ხარისხის მხრივ (მაგალითად, მთავრობის მიერ ინიცირებული საშეღავათო პერიოდების ან დაკვირვების შედეგად გამოვლენილი დეფოლტის შემთხვევების დაბალი რაოდენობის გამო), ხელმძღვანელობამ, საკუთარი პროფესიული განსჯის საფუძველზე, შესაძლოა მოახდინოს ამ განვლილი სტატისტიკის კორექტირება, დეფოლტის ალბათობის შესაფასებლად, რომელსაც ხელმძღვანელობა მიიჩნევს დეფოლტის ალბათობის საუკეთესო შეფასებად საანგარიშგებო თარიღის მდგომარეობით.

*(ათას ლარში)***20. რისკის მართვა (გაგრძელება)****საკრედიტო რისკი (გაგრძელება)***დეფოლტირებული ოდენობა*

დეფოლტის მომენტისთვის დაუფარავი დავალიანება წარმოადგენს ფინანსური ინსტრუმენტების მთლიან საბალანსო ღირებულებას, გაუფასურების დაანგარიშების ფარგლებში. დეფოლტის მომენტისთვის დაუფარავი დავალიანების დასაანგარიშებლად პირველი სტადიის სესხისთვის, კომპანია აფასებს დეფოლტის შესაძლო მოვლენებს 12 თვის განმავლობაში, 12-თვიანი მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის დასაანგარიშებლად. მე-2 და მე-3 სტადიების და შესყიდვისას ან წარმოქმნისას გაუფასურებული ფინანსური აქტივებისთვის, დეფოლტის შესაძლებლობა გათვალისწინდება მოვლენებზე ინსტრუმენტის არსებობის ვადის განმავლობაში.

კომპანია დეფოლტის მომენტისთვის დაუფარავ დავალიანებას განსაზღვრავს ფინანსური აქტივის მიმდინარე მთლიან საბალანსო ღირებულებად. მოსალოდნელი ავანსების ეფექტი მიიჩნევა არაარსებითად, საანგარიშგებო თარიღის მდგომარეობით დაუფარავი სესხის პორტფელის ვადების მიხედვით საპროცენტო განაკვეთების სტრუქტურის გათვალისწინებით.

დანაკარგები დეფოლტის შემთხვევაში

დეფოლტის შემთხვევაში დანაკარგების ღირებულება რეგულარულად გადაფასდება. საკრედიტო რისკის შეფასება ეფუძნება დეფოლტის შემთხვევაში დანაკარგების სტანდარტიზებული შეფასების სტრუქტურას, რომელიც იწვევს დეფოლტის შემთხვევაში დანაკარგების კონკრეტულ განაკვეთს. დეფოლტის შემთხვევაში დანაკარგების ეს განაკვეთები ითვალისწინებს დეფოლტის მომენტისთვის მოსალოდნელ დაუფარავ დავალიანებას იმ თანხასთან შედარებით, რომლის აღდგენაც ან რეალიზაციაც მოსალოდნელია უზრუნველყოფის ნებისმიერი დასაკუთრებული საგნიდან.

კომპანიას ორი პორტფელური სეგმენტი აქვს – სალომბარდო და იპოთეკური სესხები. იპოთეკური სესხებისთვის, კომპანია აგროვებდა მონაცემებს ზარალის შესახებ და სტატისტიკურად ანგარიშობდა დეფოლტის შემთხვევაში დანაკარგებს, სესხის ამოღების გამოცდილების საფუძველზე. კომპანია ითვალისწინებს ზარალის გამოცდილებას უზრუნველყოფის არმქონე კრედიტის ოდენობისთვის. სალომბარდო სესხებისთვის, დანაკარგები დეფოლტის შემთხვევაში ფასდება საანგარიშგებო თარიღის მდგომარეობით ფლობილი ოქროს უზრუნველყოფის სამართლიანი ღირებულების, ან, შესაბამის შემთხვევაში, მათი საშუალო ღირებულების გათვალისწინებით.

საჭიროების შემთხვევაში, გამოიყენება დამატებითი უახლესი მონაცემები და პერსპექტიული ეკონომიკური სცენარები, სალომბარდო პორტფელისთვის (მაგ. ოქროს საპროგნოზო ფასები) ფასს (IFRS) 9-ის დეფოლტის შემთხვევაში დანაკარგების განაკვეთის განსასაზღვრად. პერსპექტიული ინფორმაციის შეფასებისას, მოლოდინი ეფუძნება მრავალჯერად სცენარებს, რომლებიც რეგულარულად გადაიხედება იპოთეკური პორტფელისთვის. ამასთან მიიჩნევა, რომ პერსპექტიული ინფორმაციის გამოყენებას დეფოლტის შემთხვევაში დანაკარგებზე არაარსებითი ეფექტი აქვს.

საკრედიტო რისკის მნიშვნელოვანი ზრდა

კომპანია მუდმივად ახდენს ყველა მისი აქტივის მონიტორინგს მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის გათვალისწინებით. იმის განსასაზღვრად, ინსტრუმენტი ან ინსტრუმენტთა პორტფელი 12-თვიან მოსალოდნელ საკრედიტო ზარალს ექვემდებარება, თუ აქტივის არსებობის მანძილზე მოსალოდნელ საკრედიტო ზარალს, კომპანია აფასებს ჰქონდა თუ არა ადგილი მნიშვნელოვან ზრდას საკრედიტო რისკში თავდაპირველი აღიარების შემდეგ. კომპანიის აზრით, საკრედიტო რისკი მნიშვნელოვნად იზრდება იმ დროს, როდესაც ვადაგადაცილება 30 დღეს გადააჭარბებს.

*(ათას ლარში)***20. რისკის მართვა (გაგრძელება)****საკრედიტო რისკი (გაგრძელება)**

კომპანია ასევე იყენებს მეორად თვისებრივ მეთოდს აქტივის საკრედიტო რისკის მნიშვნელოვანი ზრდის გამოსაწვევად, როგორც არის ანგარიშის რესტრუქტურის რეგულირება საკრედიტო მოვლენის გამო (მთავრობის მიერ ინიცირებული საშეღავათო პერიოდის პროგრამებიდან წარმოქმნილი რესტრუქტურისა და რისკის გამოკლებით).

კომპანია მისი სასესხო პორტფელისთვის მოსალოდნელ საკრედიტო ზარალს მხოლოდ კოლექტიურ საფუძველზე აფასებს, რადგან კომპანიის ყველა სესხი ინდივიდუალური მნიშვნელობის არმქონედ მიიჩნევა. მსგავსი საკრედიტო რისკის პროფილის მქონე სესხების ჯგუფებს კომპანია განსაზღვრავს პროდუქტის (სალომბარდო და იპოთეკური) ვალუტის (ლარი ან უცხოური ვალუტა) და ვადაგადაცილებული დღეების საფუძველზე.

დეფოლტის განმარტება

კომპანია ითვალისწინებს დეფოლტირებულ ფინანსურ ინსტრუმენტს და შესაბამისად მე-3 სტადიას (გაუფასურებელი) მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის დაანგარიშებაში ყველა შემთხვევაში, როცა მსესხებელს სახელშეკრულებო გადახდების 90 დღეზე მეტი ვადაგადაცილება ექნება (60 დღე სალომბარდო სესხებისთვის, რაც შეესაბამება კომპანიის საკრედიტო რისკის მართვის პრინციპს და გულისხმობს უზრუნველყოფის დასაკუთრებას 60-დღიანი ვადაგადაცილების პერიოდში).

პერსპექტიული ინფორმაცია და მრავალჯერადი ეკონომიკური სცენარები

თავისი მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის მოდელის გამოყენებისას კომპანია ამოსავალ ეკონომიკურ მონაცემებად იყენებს ისეთ ფართო სპექტრის პერსპექტიულ ინფორმაციას, როგორც არის:

- ▶ მშპ-ის ზრდა;
- ▶ უცხოური ვალუტის გაცვლითი კურსი;
- ▶ ოქროს ღირებულება.

მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის დაანგარიშებაში გამოყენებული ამოსავალი მონაცემები და მოდელები, ყოველთვის არ მოიცავს ბაზრის ყველა მახასიათებელს, ფინანსური ანგარიშგების გამოშვების თარიღში.

კომპანია სებ-სგან იღებს პერსპექტიულ ინფორმაციას, ოქროს ფასების გარდა. ოქროს პერსპექტიული ფასები განისაზღვრება საზოგადოდ ხელმისაწვდომი პროგნოზის და ოქროს ფასების ცვალებადობისა და მასზე დაკვირვების გამოცდილების საფუძველზე. ქვემოთ მოცემულ ცხრილებში ნაჩვენებია პერსპექტიული ეკონომიკური ცვლადი მონაცემები/დაშვებები, რომლებიც მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის თითოეულ ეკონომიკურ სცენარში გამოიყენება.

(ათას ლარში)

20. რისკის მართვა (გაგრძელება)

საკრედიტო რისკი (გაგრძელება)

მნიშვნელოვანი განმაპირობებელი ფაქტორები 2022 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით	მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის სცენარი		2023	2024
	განსაზღვრული ალბათობები, %			
მშპ-ის ზრდა, %	ოპტიმისტური	25%	6.0%	5.0%
	საბაზისო	50%	4.0%	5.5%
	პესიმისტური	25%	2.0%	4.0%
აშშ დოლარის/ლარის გაცვლითი კურსის ცვლილება	ოპტიმისტური	25%	-2.0%	0.0%
	საბაზისო	50%	0.0%	0.0%
	პესიმისტური	25%	15.0%	-5.0%
ოქროს (ერთი უნცია) ფასი, აშშ დოლარი ერთი ტროიანული უნცია	ოპტიმისტური	9%	5.4%	5.4%
	საბაზისო 1	50%	-5.7%	-9.6%
	საბაზისო 2	18%	1.2%	0.0%
	პესიმისტური 1	15%	-1.7%	0.0%
	პესიმისტური 2	9%	-5.2%	-5.2%

მნიშვნელოვანი განმაპირობებელი ფაქტორები 2021 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით	მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის სცენარი		2022	2023
	განსაზღვრული ალბათობები, %			
მშპ-ის ზრდა, %	ოპტიმისტური	25%	5.0%	5.0%
	საბაზისო	50%	5.0%	4.0%
	პესიმისტური	25%	2.0%	4.0%
აშშ დოლარის/ლარის გაცვლითი კურსის ცვლილება	ოპტიმისტური	25%	-4.0%	-2.0%
	საბაზისო	50%	0.0%	0.0%
	პესიმისტური	25%	10.0%	-2.0%
ოქროს (ერთი უნცია) ფასი, აშშ დოლარი ერთი ტროიანული უნცია	ოპტიმისტური	9%	5.2%	5.2%
	საბაზისო 1	50%	-2.7%	-1.1%
	საბაზისო 2	18%	1.6%	0.0%
	პესიმისტური 1	9%	-5.2%	-5.2%
	პესიმისტური 2	15%	-1.6%	0.0%

(ათას ლარში)

20. რისკის მართვა (გაგრძელება)

საკრედიტო რისკი (გაგრძელება)

2022 წლისა და 2021 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, ხელმძღვანელობამ ჩაატარა ოქროს ფასებთან დაკავშირებული პროგნოზირება ოქროს ფასების მნიშვნელოვანი ცვალებადობის გათვალისწინებით, რომელიც 2021–2022 წლებში დაფიქსირდა, დამატებითი პესიმისტური სცენარების დამატების გზით, რომლებიც ითვალისწინებს ოქროს ფასების დაბრუნებას 2019 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით დაფიქსირებულ დონეებს.

საკრედიტო ხარისხი ფინანსური აქტივების კლასების მიხედვით

ქვემოთ მოცემულ ცხრილში ნაჩვენებია სამომხმარებლო სესხების საკრედიტო ხარისხი:

2022 წლის 31 დეკემბერი შენიშვნა		0–დან 30	30–დან 60	60–დან 90	90 დღეზე	სულ
		დღემდე	დღემდე	დღემდე	მეტი	
		ვადაგადა-	ვადაგადა-	ვადაგადა-	ვადაგადა-	
		ცილება	ცილება	ცილება	ცილება	
მომხმარებლებზე						
გაცემული სესხები	7					
		1–ლი				
		სტადია	406,863	–	–	406,863
		მე-2				
		სტადია	6,384	984	–	7,368
		მე-3				
		სტადია	–	–	1,281	929
			413,247	984	1,281	929
– სალომბარდო სესხები						416,441
		1–ლი				
		სტადია	10,200	–	–	10,200
		მე-2				
		სტადია	3,163	20	2	3,185
		მე-3				
		სტადია	–	–	–	73
			13,363	20	2	73
– იპოთეკური სესხები						13,458
სულ			426,610	1,004	1,283	1,002
						429,899

(ათას ლარში)

20. რისკის მართვა (გაგრძელება)

საკრედიტო რისკი (გაგრძელება)

		0-დან 30 დღემდე ვადაგადაცილება	30-დან 60 დღემდე ვადაგადაცილება	60-დან 90 დღემდე ვადაგადაცილება	90 დღეზე მეტი ვადაგადაცილება	სულ
2021 წლის 31 დეკემბერი შენიშვნა მომხმარებლებზე გაცემული სესხები						
	7					
	1-ლი სტადია მე-2	334,878	-	-	-	334,878
	სტადია მე-3	6,296	2,562	-	-	8,858
	სტადია	-	-	2,160	2,060	4,220
- სალომბარდო სესხები		341,174	2,562	2,160	2,060	347,956
	1-ლი სტადია მე-2	15,271	-	-	-	15,271
	სტადია მე-3	4,198	11	-	-	4,209
	სტადია	-	-	-	14	14
- იპოთეკური სესხები		19,469	11		14	19,494
სულ		360,643	2,573	2,160	2,074	367,450

კომპანიას არ აქვს საკრედიტო რეიტინგის შიდა სისტემა, რომ შეაფასოს მომხმარებლებზე გაცემული არც ვადაგადაცილებული და არც გაუფასურებული იპოთეკური სესხების საკრედიტო ხარისხი, და ის საკრედიტო რისკს მართავს ვადაგადაცილებული დღეების შესახებ ინფორმაციის საფუძველზე.

ვადაგადაცილების ინფორმაციასთან ერთად, სალომბარდო პორტფელისთვის, კომპანია საკრედიტო ხარისხს აფასებს უზრუნველყოფის ღირებულებასთან სესხის ფარდობის კოეფიციენტის საფუძველზე 2022 წლის 31 დეკემბრისა და 2021 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით:

2022 წლის 31

დეკემბრის

მდგომარეობით

	0.5>	0.5-0.8	0.8-1	1-1.05	1.05-1.1	1.1-1.2	1.2<	სულ
1-ლი სტადია	7,753	33,254	144,657	27,126	51,962	126,387	15,724	406,863
მე-2 სტადია	70	598	476	99	114	357	5,654	7,368
მე-3 სტადია	1	7	30	15	18	63	2,076	2,210
სულ	7,824	33,859	145,163	27,240	52,094	126,807	23,454	416,441

2021 წლის 31

დეკემბრის

მდგომარეობით

	0.5>	0.5-0.8	0.8-1	1-1.05	1.05-1.1	1.1-1.2	1.2<	სულ
1-ლი სტადია	16,167	55,131	250,027	10,092	1,086	882	1,493	334,878
მე-2 სტადია	244	1,271	2,459	880	577	1,165	2,262	8,858
მე-3 სტადია	33	211	1,942	1,149	491	104	290	4,220
სულ	16,444	56,613	254,428	12,121	2,154	2,151	4,045	347,956

(ათას ლარში)

20. რისკის მართვა (გაგრძელება)

საკრედიტო რისკი (გაგრძელება)

მომხმარებლებზე გაცემული სესხების მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის შესახებ უფრო დეტალური ინფორმაციისათვის იხილეთ მე-7 შენიშვნა.

ლიკვიდობის რისკი და დაფინანსების მართვა

ლიკვიდობის რისკი ნიშნავს იმას, რომ კომპანიამ შეიძლება ვერ შეძლოს ნორმალურ და სტრესულ ვითარებაში წარმოშობილი ფინანსური ვალდებულებების დროულად დაფარვა. ამ რისკის შეზღუდვის მიზნით, ხელმძღვანელობა მარტივი თამასუქებით წარმოდგენილი ფინანსური რესურსების ბაზის გარდა იყენებს დაფინანსების დივერსიფიცირებულ წყაროებს, მართავს აქტივებს ლიკვიდობის მიხედვით და ყოველდღიურ ზედამხედველობას უწევს მომავალ ფულად ნაკადებს და ლიკვიდობას. აღნიშნულ პროცედურებთან ერთად, ფასდება მოსალოდნელი ფულადი ნაკადები და მაღალი ხარისხის უზრუნველყოფა, რომელიც შესაძლებელია საჭიროებისამებრ გამოყენებულ იქნას დამატებითი დაფინანსების უზრუნველყოფისთვის.

ფინანსური ვალდებულებების ანალიზი დარჩენილი სახელშეკრულებო ვადების მიხედვით

ცხრილში ქვემოთ მოცემულია კომპანიის ფინანსური ვალდებულებების ვადიანობის ანალიზი 31 დეკემბრის მდგომარეობით სახელშეკრულებო არადისკონტირებული დაფარვის ვალდებულებებზე დაყრდნობით. გადახდები, რომლებზეც შეტყობინების ვალდებულება ვრცელდება, დამუშავდება ისე, თითქოს მათზე შეტყობინება სასწრაფო წესით გაიცა. ამის მიუხედავად, კომპანია მოელოს, რომ შეძლებს დაფარვების რეფინანსირებას ან გადავადებას უადრესი თარიღით, როდესაც შეიძლება კომპანიას გადახდა მოეთხოვოს და ცხრილი არ ასახავს მოსალოდნელ ფულად ნაკადებს, რომლებიც მითითებულია კომპანიის მარტივი თამასუქების რეფინანსირების ისტორიაში.

2022 წლის 31 დეკემბერი	1 თვემდე	1-დან 3 თვიდან 1 წლამდე	3 თვიდან 1 წლამდე	1-დან 5 წლამდე	5 წელზე მეტი	სულ
ნასესხები სახსრები	60,515	36,683	37,934	923	-	136,055
მარტივი თამასუქები	7,595	11,665	99,909	-	-	119,169
საიჯარო ვალდებულება	216	431	1,940	4,232	93	6,912
სხვა ფინანსური ვალდებულებები	12,950	-	-	-	-	12,950
მთლიანი არადისკონტირებული ფინანსური ვალდებულებები	81,276	48,779	139,783	5,155	93	275,086

2021 წლის 31 დეკემბერი	1 თვემდე	1-დან 3 თვიდან 1 წლამდე	3 თვიდან 1 წლამდე	1-დან 5 წლამდე	5 წელზე მეტი	სულ
ნასესხები სახსრები	2,806	34,003	60,424	2,753	-	99,986
მარტივი თამასუქები	8,790	23,413	92,783	-	-	124,986
წარმოებული ფინანსური ვალდებულებები (პირობითი თანხები)	81,753	11,045	-	-	-	92,798
საიჯარო ვალდებულება	140	427	1,981	6,597	180	9,325
სხვა ფინანსური ვალდებულებები	2,860	-	-	-	-	2,860
მთლიანი არადისკონტირებული ფინანსური ვალდებულებები	96,349	68,888	155,188	9,350	180	329,955

(ათას ლარში)

20. რისკის მართვა (გაგრძელება)

ლიკვიდობის რისკი და დაფინანსების მართვა (გაგრძელება)

საანგარიშგებო თარიღის შემდგომ კომპანიამ გამოუშვა 130,000 ლარის სამწლიანი ობლიგაციები, რომლებიც მისი არსებული ნასესხები სახსრების დასაფინანსებლად გამოიყენებოდა (26-ე შენიშვნა).

საბაზრო რისკი

სავალუტო რისკი

უცხოურ ვალუტაში გამოხატული აქტივები და ვალდებულებები სავალუტო რისკს წარმოშობს. სავალუტო რისკს ხელმძღვანელობა აკონტროლებს სესხების გაცემით და დაფინანსების მიღებით ერთსა და იმავე ვალუტებში, ასევე უცხოური ვალუტის წარმოებული ინსტრუმენტებით განხორციელებულ გარიგებებში შესვლით.

ქვემოთ ცხრილებში წარმოდგენილია კომპანიის ფინანსური აქტივებისა და ფინანსური ვალდებულებების საბალანსო ღირებულებებით, განაწილებული ვალუტების მიხედვით (მოცემულია ეკვივალენტური თანხებით ლარში).

ქვემოთ ცხრილში წარმოდგენილია ფინანსური აქტივებისა და ვალდებულებების სტრუქტურა სავალუტო რისკთან მიმართებაში:

2022 წლის 31 დეკემბერი	აშშ				
	ლარი	დოლარი	ევრო	სხვა	სულ
ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები	79,392	17,138	11,324	1,676	109,530
მომხმარებლებზე გაცემული სესხები	412,129	17,579	191		429,899
სხვა ფინანსური აქტივები	-	5,039	-	-	5,039
სულ აქტივები	491,521	39,756	11,515	1,676	544,468
გამოშვებული მარტივი თამასუქები	(24,322)	(90,941)	-	-	(115,263)
ნასესხები სახსრები	(132,944)	-	-	-	(132,944)
საიჯარო ვალდებულება	(3,323)	(1,716)	-	-	(5,039)
სხვა ფინანსური ვალდებულებები	-	(11,004)	(1,946)	-	(12,950)
სულ ვალდებულებები	(160,589)	(103,661)	(1,946)	-	(266,196)
რისკის სამართავად ფლობილი წარმოებული ფინანსური ინსტრუმენტების ეფექტი	(137,961)	128,687	10,099	-	825
წმინდა პოზიცია რისკის სამართავად ფლობილი წარმოებული ფინანსური ინსტრუმენტების შემდეგ	192,971	64,782	19,668	1,676	279,097

(ათას ლარში)

20. რისკის მართვა (გაგრძელება)**საბაზრო რისკი (გაგრძელება)**

2021 წლის 31 დეკემბერი	ლარი	აშშ დოლარი	ევრო	სხვა	სულ
ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები	35,750	16,368	12,537	5,268	69,923
მოთხოვნები საკრედიტო დაწესებულებების მიმართ	–	1,549	–	–	1,549
მომხმარებლებზე გაცემული სესხები	340,086	27,041	323	–	367,450
სხვა ფინანსური აქტივები	(16)	2,685	2,186	592	5,447
სულ აქტივები	375,820	47,643	15,046	5,860	444,369
გამოშვებული მარტივი თამასუქები	(18,559)	(101,953)	(936)	–	(121,448)
ნასესხები სახსრები	(95,444)	–	–	–	(95,444)
საიჯარო ვალდებულება	(4,965)	(2,049)	–	–	(7,014)
სხვა ფინანსური ვალდებულებები	(63)	(782)	(2,022)	7	(2,860)
სულ ვალდებულებები	(119,031)	(104,784)	(2,958)	7	(226,766)
რისკის სამართავად ფლობილი წარმოებული ფინანსური ინსტრუმენტების ეფექტი	(82,126)	71,607	10,161	–	(358)
წმინდა პოზიცია რისკის სამართავად ფლობილი წარმოებული ფინანსური ინსტრუმენტების შემდეგ	174,663	14,466	22,249	5,867	217,245

სავალუტო კურსის მგრძობელობის ანალიზი

აშშ დოლართან მიმართებაში ლარის გაუფასურება 2022 წლისა და 2021 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით მოგების ან ზარალის ქვემოთ წარმოდგენილ თანხებს შემდეგნაირად გაზრდიდა (შემცირებდა). ანალიზი წარმოდგენილია წინა საგადასახადო საფუძვლის გათვალისწინებით და ეყრდნობა სავალუტო კურსების მერყეობას, რომელიც კომპანიის აზრით მოსალოდნელი იყო საანგარიშგებო პერიოდის დასრულების თარიღისთვის. ანალიზი ეფუძნება დაშვებას, რომ ყველა დანარჩენი ცვლადი, კერძოდ საპროცენტო განაკვეთები მუდმივი რჩება.

ვალუტა	2022		2021	
	ცვლილება სავალუტო კურსში %	ცვლილება სავალუტო კურსში %	ცვლილება სავალუტო კურსში %	ეფექტი მოგებაზე
აშშ დოლარი	13%/(6%)	8,404/(3,879)	14%/(6%)	2,025/(868)
ევრო	18%/(7%)	3,390/(1,318)	15%/(7%)	3,338/(1,558)

საპროცენტო განაკვეთის რისკი

საპროცენტო განაკვეთის რისკი წარმოიქმნება შესაძლებლობიდან, რომ საპროცენტო განაკვეთის ცვლილებები გავლენას იქონიებს ფინანსური ინსტრუმენტების ფულადი ნაკადების მომავალ დინამიკაზე.

(ათას ლარში)

20. რისკის მართვა (გაგრძელება)

საპროცენტო განაკვეთის რისკი (გაგრძელება)

მოგება-ზარალის ანგარიშგების მგრძობელობა არის საპროცენტო ხარჯზე ერთი წლის მანძილზე საპროცენტო განაკვეთის ნავარაუდები ცვლილების ეფექტი თბილისის შიდა საბანკო განაკვეთზე (TIBR)/საქართველოს ეროვნული ბანკის რეფინანსირების განაკვეთზე მიბმული ფინანსური ვალდებულებების ცვალებად განაკვეთზე 31 დეკემბრის მდგომარეობით.

ქვემოთ ცხრილში წარმოდგენილია ვალდებულებები, რომლებსაც აქვს ცვალებადი საპროცენტო განაკვეთის რისკი 2022 წლისა და 2021 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით:

	2022	2021
ნასესხები სახსრები	110,015	61,859

საპროცენტო განაკვეთის მგრძობელობის ანალიზი

ქვემოთ მოცემულ ცხრილში ასახულია კომპანიის მოგება-ზარალის და საკუთარი კაპიტალის (გადასახადით დაბეგვრამდე) მგრძობელობა მცოცავი საპროცენტო განაკვეთის გონივრულობის ფარგლებში მოსალოდნელი ცვლილების მიმართ, როდესაც ყველა დანარჩენი ცვლადი მუდმივია.

2022		2021	
ცვლილება თბილისის შიდა საბანკო განაკვეთში და სებ-ის რეფინანსირების განაკვეთში, საბაზისო პუნქტი	ეფექტი მოგებასა და საკუთარ კაპიტალზე გადასახადით დაბეგვრამდე	ცვლილება თბილისის შიდა საბანკო განაკვეთში და სებ-ის რეფინანსირების განაკვეთში, საბაზისო პუნქტი	ეფექტი მოგებასა და საკუთარ კაპიტალზე გადასახადით დაბეგვრამდე
100/(100)	1,100/(1,100)	100/(100)	619/(619)

საოპერაციო რისკი

საოპერაციო რისკი წარმოადგენს დანაკარგის რისკს, რომელიც წარმოიქმნება სისტემების მწყობრიდან გამოსვლის, ადამიანური შეცდომის, თაღლითობის ან გარე მიზეზების გამო. როდესაც არ ხორციელდება კონტროლი, საოპერაციო რისკებმა შესაძლოა გამოიწვიოს რეპუტაციის შელახვა, სამართლებრივი ან მარეგულირებელი ზომები ან ფინანსური ზარალი. კომპანია საოპერაციო რისკს ძირითადად ამცირებს იმით, რომ ხელმძღვანელობის ზედა რგოლი უშუალოდ არის ჩართული კომპანიის პროცესებსა და ოპერაციებში, შეფასების, ავტორიზაციისა და შეჯერების პროცედურების ჩათვლით.

(ათას ლარში)

21. აქტივების და ვალდებულებების ვადიანობის ანალიზი

ქვემოთ ცხრილში მოცემულია აქტივებისა და ვალდებულებების ანალიზი იმისდა მიხედვით, თუ როდის არის მოსალოდნელი მათი ამოღება ან დაფარვა. კომპანიის სახელშეკრულებო არადისკონტირებული დაფარვის ვალდებულებები იხილეთ მე-19 შენიშვნაში – „რისკის მართვა“.

	2022			2021		
	ერთი წლის ვადაში	ერთ წელზე მეტი	სულ	ერთი წლის ვადაში	ერთ წელზე მეტი	სულ
ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები	109,530	–	109,530	69,923	–	69,923
მოთხოვნები საკრედიტო დაწესებულებების მიმართ მომხმარებლებზე გაცემული სესხები	–	–	–	1,549	–	1,549
ძირითადი საშუალებები	415,571	10,278	425,849	346,006	20,412	366,418
აქტივის გამოყენების უფლება არამატერიალური აქტივები	–	16,340	16,340	–	15,284	15,284
წარმოებული ფინანსური აქტივები	–	5,667	5,667	–	6,829	6,829
სხვა აქტივები	–	475	475	–	154	154
სულ	542,437	32,760	575,197	440,320	42,679	482,999
წარმოებული ფინანსური ვალდებულებები	–	–	–	358	–	358
გამოშვებული მარტივი თამასუქები	115,263	–	115,263	121,448	–	121,448
მიმდინარე მოგების გადასახადის ვალდებულებები	2,093	–	2,093	1,095	–	1,095
ნასესხები სახსრები	130,581	2,363	132,944	93,002	2,442	95,444
საიჯარო ვალდებულება	1,944	3,095	5,039	1,744	5,270	7,014
გადავადებული მოგების გადასახადის ვალდებულება	–	3,314	3,314	1,435	1,330	2,765
სხვა ვალდებულებები	15,233	–	15,233	4,565	–	4,565
სულ	265,114	8,772	273,886	223,647	9,042	232,689
წმინდა	277,323	23,988	301,311	216,673	33,637	250,310

ზემოთ წარმოდგენილი ცხრილი არ ასახავს მომხმარებლებზე გაცემული სესხების განვლილ ტენდენციებს და გამოშვებული მარტივი თამასუქების ვადის გაგრძელებას, რესტრუქტურისა და რეფინანსირებას.

22. სამართლიანი ღირებულების შეფასება**სამართლიანი ღირებულების შეფასების პროცედურები**

სამართლიანი ღირებულების შეფასების მიზანია ფასის განსაზღვრა, რომელიც მიიღება აქტივის გასაყიდად ან ვალდებულების გადაცემის ასანაზღაურებლად ბაზრის მონაწილეებს შორის ნებაყოფლობით ოპერაციაში შეფასების თარიღისთვის. თუმცა, განუსაზღვრელობების და სუბიექტური მოსაზრების გათვალისწინებით, სამართლიანი ღირებულება არ უნდა იყოს ინტერპრეტირებული ისე, რომ მისი რეალიზება შესაძლებელია აქტივის დაუყოვნებლივ გაყიდვით ან ვალდებულებების გადაცემით.

*(ათას ლარში)***22. სამართლიანი ღირებულების შეფასება (გაგრძელება)****სამართლიანი ღირებულების შეფასების პროცედურები (გაგრძელება)**

კომპანიის ფინანსური განყოფილება განსაზღვრავს კომპანიის აქტივების, მათ შორის წარმოებული ფინანსური ინსტრუმენტების, სამართლიანი ღირებულების შეფასების პოლიტიკას და პროცედურებს. ყველა ფინანსური აქტივის და ვალდებულების სავარაუდო სამართლიანი ღირებულება დაანგარიშდება დისკონტირებული ფულადი ნაკადების მეთოდით, შეფასებული მომავალი ფულადი ნაკადების და დისკონტირების განაკვეთების საფუძველზე, მსგავსი ინსტრუმენტებისთვის საანგარიშგებო თარიღში.

2022 წლისა და 2021 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, კომპანია არ ფლობს ფინანსურ ინსტრუმენტებს, სამომხმარებლო სესხების და საიჯარო ვალდებულებების გარდა, რომელთა სამართლიანი ღირებულებაც განისაზღვრება შეფასების ისეთი მეთოდებით, რომლებშიც გამოიყენება მნიშვნელოვანი არასაბაზრო დაკვირვებადი მონაცემები.

სამართლიანი ღირებულების იერარქია

კომპანია სამართლიან ღირებულებებს აფასებს სამართლიანი ღირებულების შემდეგი იერარქიით, რომელიც ასახავს შეფასებებში გამოყენებული მონაცემების მნიშვნელობას:

- ▶ 1-ლი დონე: ანალოგიური ინსტრუმენტის კოტირებული საბაზრო ფასი (არაკორექტირებული) აქტიურ ბაზარზე.
- ▶ მე-2 დონე: პირველ დონეში შესული კოტირებული ფასების გარდა სხვა პირდაპირ (ანუ ფასების სახით) ან არაპირდაპირ (ანუ ფასებიდან მიღებული) დაკვირვებადი მონაცემები. ეს კატეგორია მოიცავს ინსტრუმენტებს, რომლებიც ფასდება შემდეგი მონაცემების გამოყენებით: მსგავსი ინსტრუმენტების კოტირებული საბაზრო ფასები აქტიურ ბაზარებზე; მსგავსი ინსტრუმენტების კოტირებული ფასები ისეთ ბაზარებზე, რომლებიც ნაკლებად აქტიურად ითვლება; ან სხვა შეფასების მეთოდები, რა შემთხვევაშიც, შეფასებაში მონაწილე ყველა მნიშვნელოვანი მონაცემი პირდაპირ ან არაპირდაპირ არის ბაზრიდან მოპოვებადი.
- ▶ მე-3 დონე: არადაკვირვებადი (არასაბაზრო) მონაცემები. ეს კატეგორია მოიცავს ყველა ინსტრუმენტს, რომელთა შეფასების მეთოდიც ეყრდნობა ისეთ ინფორმაციას, რომელიც არ შეიცავს ემპირიულ და არაემპირიულ ამოსავალ მონაცემებს მნიშვნელოვან გავლენას ახდენს ინსტრუმენტის შეფასებაზე. ამ კატეგორიაში შედის ინსტრუმენტები, რომლებიც ფასდება მსგავსი ინსტრუმენტების კოტირებული ფასების საფუძველზე, რა შემთხვევაშიც მნიშვნელოვანი არაემპირიული კორექტირებები ან დაშვებებია საჭირო ამ ინსტრუმენტებს შორის განსხვავებების ასახვისთვის.

(ათას ლარში)

22. სამართლიანი ღირებულების შეფასება (გაგრძელება)

სამართლიანი ღირებულების იერარქია (გაგრძელება)

ქვემოთ ცხრილში გაანალიზებულია ფინანსური ინსტრუმენტების ღირებულება 2022 წლის 31 დეკემბრის და 2021 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, სამართლიანი ღირებულების იერარქიაში დონეების მიხედვით, რომლებზეც განაწილებულია სამართლიანი ღირებულების შეფასება. რიცხობრივი მონაცემები ეყრდნობა ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგებაში აღიარებულ თანხებს:

	სამართლიანი ღირებულების შეფასება:		
	აქტიურ ბაზრებზე კოტირებული ფასები (1-ლი დონე)	მნიშვნელოვანი ემპირიული ამოსავალი მონაცემები (მე-2 დონე)	მნიშვნელოვანი არაემპირიული ამოსავალი მონაცემები (მე-3 დონე)
2022 წლის 31 დეკემბერს			
სამართლიანი ღირებულებით შეფასებული აქტივები და ვალდებულებები			
წარმოებული ფინანსური აქტივები	-	825	-
აქტივები და ვალდებულებები, რომლისთვისაც სამართლიანი ღირებულება განსაზღვრული არ არის			
ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები	50,948	58,582	-
მომხმარებლებზე გაცემული სესხები	-	-	426,060
სხვა ფინანსური აქტივები	-	5,039	-
გამოშვებული მარტივი თამასუქები	-	111,607	-
ნასესხები სახსრები	-	132,944	-
საიჯარო ვალდებულება	-	-	4,859
სხვა ფინანსური ვალდებულებები	-	12,950	-

	სამართლიანი ღირებულების შეფასება:		
	აქტიურ ბაზრებზე კოტირებული ფასები (1-ლი დონე)	მნიშვნელოვანი ემპირიული ამოსავალი მონაცემები (მე-2 დონე)	მნიშვნელოვანი არაემპირიული ამოსავალი მონაცემები (მე-3 დონე)
2021 წლის 31 დეკემბერს			
სამართლიანი ღირებულებით შეფასებული აქტივები და ვალდებულებები			
წარმოებული ფინანსური ვალდებულებები	-	358	-
აქტივები და ვალდებულებები, რომლისთვისაც სამართლიანი ღირებულება განსაზღვრული არ არის			
ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები	45,021	24,902	-
მოთხოვნები საკრედიტო დაწესებულებების მიმართ	-	1,549	-
მომხმარებლებზე გაცემული სესხები	-	-	367,846
სხვა ფინანსური აქტივები	-	5,447	-
გამოშვებული მარტივი თამასუქები	-	118,312	-
ნასესხები სახსრები	-	95,444	-
საიჯარო ვალდებულება	-	-	7,171
სხვა ფინანსური ვალდებულებები	-	2,860	-

(ათას ლარში)

22. სამართლიანი ღირებულების შეფასება (გაგრძელება)

ფინანსური აქტივების და ვალდებულებების სამართლიანი ღირებულება, რომლებიც სამართლიანი ღირებულებით არ აღირიცხება

ქვემოთ ცხრილში მოცემულია კომპანიის იმ ფინანსური ინსტრუმენტების საბალანსო ღირებულებებისა და სამართლიანი ღირებულებების შედარება კატეგორიების მიხედვით, რომლებიც არ აღირიცხება სამართლიანი ღირებულებით ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგებაში. ცხრილი არ მოიცავს არაფინანსური აქტივებისა და ვალდებულებების სამართლიან ღირებულებებს.

	2022			2021		
	საბალანსო ღირებულება	სამართლიანი შემოსულობა ღირებულება	არ აღიარებული / (ზარალი)	საბალანსო ღირებულება	სამართლიანი შემოსულობა ღირებულება	არ აღიარებული / (ზარალი)
ფინანსური აქტივები						
ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები	109,530	109,530	-	69,923	69,923	-
მოთხოვნები						
საკრედიტო დაწესებულებების მიმართ	-	-	-	1,549	1,549	-
მომხმარებლებზე გაცემული სესხები	425,849	426,060	211	366,416	367,846	1,430
სხვა ფინანსური აქტივები	5,039	5,039	-	5,447	5,447	-
ფინანსური ვალდებულებები						
გამოშვებული მარტივი თამასუქები	115,263	111,607	3,656	121,448	118,312	3,136
ნასესხები სახსრები	132,944	132,944	-	95,444	95,444	-
საიჯარო ვალდებულება	5,039	4,859	180	7,014	7,171	(157)
სხვა ფინანსური ვალდებულებები	12,950	12,950	-	2,860	2,860	-
სულ არ აღიარებული ცვლილება სამართლიანი ღირებულებით			4,047			4,409

შეფასების მეთოდები და დაშვება

ქვემოთ მოცემულია მეთოდები და დაშვებები იმ ფინანსური ინსტრუმენტების სამართლიანი ღირებულების დასადგენად, რომლებიც არ არის აღირიცხული ფინანსურ ანგარიშგებაში სამართლიანი ღირებულებით.

აქტივები, რომელთა სამართლიანი ღირებულება უახლოვდება მათ საბალანსო ღირებულებას

როგორც წესი, იმ ფინანსური აქტივებისა და ვალდებულებების საბალანსო ღირებულება, რომლებიც არის ლიკვიდური, მოთხოვნამდე ან ხასიათდება მოკლევადიანობით (სამ თვეზე ნაკლები), ასევე მცოცავი განაკვეთის მქონე აქტივებისა და ვალდებულებებისთვის, უახლოვდება მათ სამართლიან ღირებულებას.

(ათას ლარში)

22. სამართლიანი ღირებულების შეფასება (გაგრძელება)

შეფასების მეთოდები და დაშვება (გაგრძელება)

ამორტიზებული ღირებულებით აღრიცხული ფინანსური აქტივები და ფინანსური ვალდებულებები

მომხმარებლებზე გაცემული სესხების, გამოშვებული მარტივი თამასუქების, ნასესხები სახსრების და საიჯარო ვალდებულებების სამართლიანი ღირებულება განისაზღვრება მომავალი ფულადი ნაკადების დისკონტირებით ანალოგიური პირობების, საკრედიტო რისკის და დარჩენილი ვადის მქონე სესხის მიმდინარე განაკვეთების გამოყენებით.

23. დაკავშირებულ მხარეთა განმარტებითი შენიშვნები

ბასს (IAS) 24–ის („დაკავშირებულ მხარეთა განმარტებითი შენიშვნები“) მიხედვით მხარეები დაკავშირებულად ითვლება, თუ ერთ მხარეს აქვს უნარი, გააკონტროლოს მეორე მხარე ან მნიშვნელოვანი გავლენა მოახდინოს მეორე მხარის ფინანსურ და საოპერაციო გადაწყვეტილებებზე. ყოველი შესაძლო ურთიერთკავშირის განხილვისას, ყურადღება ექცევა ურთიერთობის შინაარსს და არა მხოლოდ სამართლებრივ ფორმას.

დაკავშირებულმა მხარეებმა შეიძლება გააფორმონ ისეთი გარიგებები, როგორც არ დადებდნენ დაუკავშირებელი მხარეები და დაკავშირებულ მხარეებს შორის გაფორმებული გარიგებები შეიძლება არ დაიდოს იმავე პირობებით და თანხებით, როგორც გაფორმდებოდა გარიგებები არადაკავშირებულ მხარეებს შორის.

(ათას ლარში)

23. დაკავშირებულ მხარეთა განმარტებითი შენიშვნები (გაგრძელება)

დაკავშირებულ მხარეთა ოპერაციების დაუფარავი ნაშთები არის შემდეგი:

	2022			2021		
	პარტნიორი	უმაღლესი რანგის ხელმძღვანელობა	სხვა დაკავშირებული მხარეები	პარტნიორი	უმაღლესი რანგის ხელმძღვანელობა	სხვა დაკავშირებული მხარეები
1 იანვრის მდგომარეობით დაუფარავი სესხები, მთლიანი პერიოდის განმავლობაში გაცემული სესხები	-	83	117	-	63	125
პერიოდის განმავლობაში დაფარული სესხები	-	112	108	-	78	101
პერიოდის განმავლობაში დაფარული სესხები	-	(144)	(173)	-	(58)	(109)
31 დეკემბრის მდგომარეობით დაუფარავი სესხები, მთლიანი გამოკლებული: მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი 31 დეკემბრის მდგომარეობით	-	51	52	-	83	117
გამოკლებული: მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი 31 დეკემბრის მდგომარეობით	-	-	-	-	-	(1)
31 დეკემბრის მდგომარეობით დაუფარავი სესხები, მთლიანი დაუფარავი აქტივის გამოყენების უფლება 1 იანვარს	248	-	4,230	48	-	3,282
აქტივის გამოყენების უფლების შესყიდვა წლის განმავლობაში	-	-	-	-	-	1,747
სხვა მოძრაობა	-	-	-	-	-	-
მოდიფიცირების ეფექტი	-	-	-	262	-	39
გამოკლებული: ცვეთის დანარჩენი წლის განმავლობაში	(31)	-	(1,071)	(62)	-	(838)
დაუფარავი აქტივის გამოყენების უფლება 31 დეკემბერს	217	-	3,159	248	-	4,230
საიჯარო ვალდებულებები 1 იანვრის მდგომარეობით	253	-	4,265	54	-	2,987
შესყიდვები	-	-	-	-	-	1,747
საიჯარო ვალდებულების გადახდა	(50)	-	(1,874)	(74)	-	(894)
საპროცენტო ხარჯი და სხვა მოძრაობები	30	-	329	10	-	386
მოდიფიცირების ეფექტი	-	-	-	262	-	39
საიჯარო ვალდებულება 31 დეკემბრის მდგომარეობით	233	-	2,720	252	-	4,265
ნასესხები სახსრები 1 იანვარს			3,456			4,329
ძირითადი თანხის და პროცენტის დაფარვა	-	-	(1,084)	-	-	(908)
საპროცენტო ხარჯი და სხვა მოძრაობები	-	-	26	-	-	35
ნასესხები სახსრები 31 დეკემბერს			2,398			3,456
მარტივი თამასუქები 1 იანვარს	7,403	9,743	852	950	10,476	1,477
წლის განმავლობაში გამოშვებული მარტივი თამასუქები	14,242	28,580	2,177	7,417	52,438	2,447
წლის განმავლობაში დაფარული მარტივი თამასუქები	(13,482)	(27,971)	1,978	(858)	(52,269)	(2,579)
სხვა მოძრაობა	(162)	(30)	(3,593)	(106)	(902)	(493)
მარტივი თამასუქები 31 დეკემბერს	8,001	10,322	1,414	7,403	9,743	852

(ათას ლარში)

23. დაკავშირებულ მხარეთა განმარტებითი შენიშვნები (გაგრძელება)

სხვა დაკავშირებული მხარეები ძირითადად წარმოდგენილია უმაღლესი რანგის ხელმძღვანელობის და პარტნიორის ოჯახის წევრებით, ასევე უმაღლესი რანგის ხელმძღვანელობის მართვის ქვეშ მყოფი საწარმოებით.

დაკავშირებულ მხარეთა ოპერაციებიდან წარმოშობილი შემოსავალი და ხარჯი იყო შემდეგი:

	31 დეკემბრით დასრულებული წლისათვის					
	2022			2021		
	უმადლესი რანგის ხელმძღვანელობა-პარტნიორი	სხვა დაკავშირებული მხარეები	პარტნიორი	უმადლესი რანგის ხელმძღვანელობა	სხვა დაკავშირებული მხარეები	
საპროცენტო შემოსავალი						
სესხებზე	-	5	4	-	8	7
საპროცენტო ხარჯი მარტივ თამასუქებზე	(777)	(1,161)	(43)	(313)	(1,516)	(59)
საპროცენტო ხარჯი ნასესხებ სახსრებზე	-	-	(387)	-	-	(451)
საპროცენტო ხარჯი საიჯარო ვალდებულებებზე	(30)	-	(329)	(10)	-	(402)
საკომისიო ხარჯები	-	-	(1,047)	-	-	-
საკომისიო შემოსავალი ფულადი გზავნილებიდან	-	-	675	-	-	653

უმადლესი რანგის ხელმძღვანელობის ანაზღაურება მოიცავდა შემდეგს:

	2022	2021
ხელფასი და სხვა მოკლევადიანი გასამრჯელოები	2,216	1,792

ოპერაციები პარტნიორთან ასევე მოიცავს დივიდენდის გადახდებს მე-15 შენიშვნის მიხედვით, ასევე არამატერიალური მოცულობის სხვა აქტივებს.

24. კაპიტალის მართვა

კომპანია ინარჩუნებს და აქტიურად განაგებს კაპიტალის ბაზას ბიზნესთან დაკავშირებული რისკების მართვის მიზნით. კომპანიის კაპიტალის ადეკვატურობის შემოწმება ხდება სხვადასხვა კრიტერიუმით, მათ შორის საქართველოს ეროვნული ბანკის მიერ დადგენილი კოეფიციენტების მიხედვით.

2022 წლისა და 2021 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით კომპანია სრულად აკმაყოფილებდა კაპიტალის გარედან დაკისრებულ სავალდებულო მოთხოვნებს.

კომპანიის კაპიტალის მართვის მთავარი ამოცანებია იმის უზრუნველყოფა, რომ კომპანია აკმაყოფილებდეს კაპიტალის სავალდებულო მოთხოვნებს და ინარჩუნებდეს კაპიტალის ჯანსაღ კოეფიციენტებს იმისთვის, რომ განამტკიცოს თავისი საქმიანობა და მაქსიმალურად გაზარდოს პარტნიორებისთვის შექმნილი ღირებულება.

(ათას ლარში)

24. კაპიტალის მართვა (გაგრძელება)

სებ-ის კაპიტალის ადეკვატურობის კოეფიციენტი

სებ-ი კვალიფიციური საკრედიტო ინსტიტუტებისგან მოითხოვს საკუთარი კაპიტალის აქტივებთან თანაფარდობის 24%-იანი კოეფიციენტის შენარჩუნებას 2022 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით (2021 წ.: 24%). კომპანიის საკუთარი და სასესხო კაპიტალის თანაფარდობა 31 დეკემბრის მდგომარეობით ასე გამოიყურებოდა:

	2022	2021
საკუთარი კაპიტალი	300,544	250,308
აქტივები	575,197	482,997
საკუთარი კაპიტალის აქტივებთან თანაფარდობის კოეფიციენტი 31 დეკემბრის მდგომარეობით	52%	52%

25. ცვლილებები საფინანსო საქმიანობიდან და სხვა არაფულადი მოძრაობებიდან წარმოშობილ ვალდებულებებში

	გამოცემული მარტივი თამასუქები*	ნასესხები სახსრები	სულ ვალდებულებები საფინანსო საქმიანობებიდან
საბალანსო ღირებულება 2020 წლის 31 დეკემბერს	112,590	113,584	226,174
შემოსულობა ემისიიდან	-	140,300	140,300
ძირითადი თანხის გადახდა	14,758	(158,411)	(143,653)
ცვლილება დარიცხულ პროცენტში	(37)	(29)	(66)
უცხოური ვალუტით შესრულებული ოპერაცია	(5,863)	-	(5,863)
საბალანსო ღირებულება 2021 წლის 31 დეკემბერს	121,448	95,444	216,892
შემოსულობა ემისიიდან	6,385	164,000	170,385
ძირითადი თანხის გადახდა	-	(126,668)	(126,668)
ცვლილება დარიცხულ პროცენტში	(272)	168	(104)
უცხოური ვალუტით შესრულებული ოპერაცია	(12,298)	-	(12,298)
საბალანსო ღირებულება 2022 წლის 31 დეკემბერს	115,263	132,944	248,207

* შემოსულობა მარტივი თამასუქის ძირითადი თანხის გაცემიდან და გადახდიდან წარმოდგენილია წმინდა საფუძველზე, რადგან ისინი სწრაფად ბრუნავენ, თანხები მსხვილია, ხოლო დაფარვის ვადები – მოკლე.

26. შემდგომი მოვლენები

2023 წლის მარტში კომპანიამ გამოსცა და საქართველოს საფონდო ბირჟაზე დაარეგისტრირა სამწლიანი ლარში გამოხატული ობლიგაციები ნომინალური ღირებულებით 130,000 ლარი და კუპონური განაკვეთით TIBR+2%. შემოსულობა ემისიიდან ადგილობრივი კომერციული ბანკებისგან კომპანიის არსებული ნასესხები სახსრების რეფინანსირებისთვის იყო გამოყენებული.

მისო რიკო ექსპრესი

MFO RICO EXPRESS

საქართველო, თბილისი 0162, ჭავჭავაძის გამზ.70

ტელ: (995 32) 229 29 29

N 80167

ს/კ 205 034 639

18 სექტემბერი 2023

**შპს „მიკროსაფინანსო ორგანიზაცია რიკო ექსპრესი“
პასუხისმგებელი პირების განცხადება**

„ფასიანი ქაღალდების ბაზრის შესახებ“ საქართველოს კანონის 11.3(გ) მუხლის შესაბამისად ვადასტურებთ, რომ 2023 წლის 17 მარტს შპს „მიკროსაფინანსო ორგანიზაცია რიკო ექსპრესის“ (საიდენტიფიკაციო ნომერი: 205034639, შემდგომში „ემიტენტი“) მიერ 130 (ას ოცდაათი) მილიონი ლარის ოდენობის სასესხო პორტფელით უზრუნველყოფილი არა-სუბორდინირებული ობლიგაციების (საერთაშორისო ნომერი, ISIN: GE2700604285) საჯარო ემისიასთან დაკავშირებით „ემიტენტის“ არსებული ვალდებულებების ფარგლებში მომზადებული 2022 წლის აუდიტებული წლიური ანგარიშგება და მმართველობის ანგარიშგება არის სრული, სწორი და სამართლიანი.

თამარ გოგობე

შპს „მიკროსაფინანსო ორგანიზაცია რიკო
ექსპრესის“
დირექტორი

ლაშა ნიკოლაიშვილი

შპს „მიკროსაფინანსო
ორგანიზაცია რიკო ექსპრესის“
სამეთვალყურეო საბჭოს
თავმჯდომარე